

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV,
Štev. 63

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.405

Maribor, 16. in 17. marca 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Mir med Finsko in Rusijo definitiven

Finski parlament je mirovni sklep tudi v zadnjem branju ratificiral — Pomemben govor ministrskega predsednika — Selitev 500 tisoč Fincev — Odstopljeno ozemlje za dve slovenski banovini — Vojna je stala Fince 15 milijard dinarjev

HELSINKI, 16. marca. FTA. Finski parlament je včeraj v zadnjem čitanju ratificiral mirovno pogodbo s Sovjetsko zvezo. Od 200 poslancev se jih je udeležilo seje 148, dočim so ostali večinoma še v vojski. Za sprejem pogodbe je glasovalo 145 poslancev, proti na 3. S tem je sklenitev miru dokončno pravomočna.

GOVOR PREDSEDNIKA VLADE

HELSINKI, 16. marca. Reuter. Finski parlament je ratificiral sovjetsko-finsko mirovno pogodbo. Za pogodbo je glasovalo 145 poslancev, proti je trije. Potrebna večina petih šestin je bila daleč presežena. Odločitev je padla po debati, ki je trajala dve in pol ure. Parlamentarni odbor za zunanje zadeve je izjavil, da smatray sedanjih priklah za priporočljivo, sprejeti stavljenе pogoje. Predsednik vlade je dejal: »Finska in vsa zahodna civilizacija je še vedno v veliki nevarnosti in nihče ne more vedeti, kaj prinese bodočnost. Verjemo, da smo s sprejemom miru trenutno najboljše postopali. Zavezniške pomoči nismo zahtevali zato, ker bi bila Finska prav gotovo zadržana v vojni, katere poprišče bi se z zahodne fronte preneslo na Skandinavijo. Pomoč v ljudstvu je bila premajhna zato, ker sta Švedska in Norveška odklonili prehod čet preko njihovih ozemelj. Pomoč, nudena sicer, je pa prišla prepozno, da bi mogla biti koristna. Bodočnost bo pokazala, ali je Finska postopala prav. Z mečem v eni roki in mo-

stjo v drugi se bomo brez srda na kogar koli vrgli na delo, da zacelimo rane, ki nam jih je prizadejala vojna, razvijajoč našo duhovno in materialno kulturo ter naše življenje, ki temelji na načelih pravice.«

ZA MIR VEČ HRABROSTI KOT ZA VOJNO

HELSINKI, 16. marca. Finska brzojavna agencija javlja: Predsednik vlade Rity je v parlamentu izjavil, da »je večkrat treba za dosego miru več hrabrosti, kakor pri začetku vojne. Kadar se vojna začne, so lastne sposobnosti in možnosti znane. Znani so sovražniki in se lahko izvajajo zaključki o izidu in nevarnostih, računajoč pri tem na žrtve. Sovražnosti se vodijo po svojih zakonih ter so iznenadenja, da druga stranka želi mir, nerodka. Kadar se pa primeri, da obe stranki želita mir, tedaj je treba z vsoto hrabrostjo iti na delo.«

EVAKUACIJA PODROČIJ

HELSINKI, 16. marca. Stefani. Posebni dopisnik agencije javlja iz Helsinkov, da so finske čete začele izpraznjevati odstojljeno ozemlje, ki ga sovjetske čete

že zavzemajo. Ruske in finske čete prehodijo povprečno po 7 km na dan. Evakuacija mora biti končana do 26. t. m. povsod, z izjemo na visokem severu, kjer je rok podaljšan do 13. aprila. Prihod sovjetskih čet v Hanko je določen za 23. t. m. opoldne. Čete, ki so v Taipali, se morajo umakniti za 100 km. Finci nosijo s seboj vse, kar morejo odnesti. Da bi lahko izvedla veliko izpraznitvev, je Finska poklicala pod zastavo nove letnike, tako da se fragična demobilizacija mora tako rekoč zaključiti z novimi pozivi. Vlada je naložila maršalu Mannerheimu dolžnost, da izvrši vojaško organizacijo novih mej. Nad pol milijona prebivalcev zapušča stara ognjišča, noseč s seboj, kolikor pač more. Begunce bodo razmestili po vaseh in mestih.

TEŽA IZGUB

HELSINKI, 16. marca. Havas. Vseh beguncev s področja Sovjetski zvezi odstojljenega ozemlja bo okoli pol milijona. Finska vlada je že izdala prve ukrepe za naselitev teh ljudi v zahodni Finski. S sklenitvijo miru je Finska izgubila nad 30.000 kvadratnih kilometrov ozemlja, ki je bilo najgosteje naseljeno. Posebno težko bo Finsko pogrešala Viipuri, ki je bil drugo največje finsko mesto in izredno važno prometno križišče železnic ter pomorskih linij, kakor tudi industrijski me-

sti Janioki in Vuoksi.

SOVJETSKE ČETE PREPEVAJO

ROVANIEMI, 16. marca. Reuter. Sovjetske čete, ki se umikajo s severne Finske po določilih mirovne pogodbe, kažejo največje veselje, da se je vojna končala. Čete se vračajo čez mejo z razvitimi zastavami in prepevajo. Poveljstva so razdelila med nje dvojne porojce, kar je veselo razpoloženje še povečalo. Sovjetske čete pri Nautsiju se umaknejo za 60 milj.

STROŠKI VOJNE

STOCKHOLM, 16. marca. Reuter. Po tu sestavljenem preračunu je stala vojna Fince 75 milijonov funtov šterlingov (bližju 15 milijard din). V to vsoto so vračunani izdatki za vojno, vrednost razrušene imovine, zmanjšana industrijska proizvodnja in izvoz, zmanjšanje dohodkov zaradi prirodnih bogastev, ki so pripadla sovjetom. O neposredni demobilizaciji finske vojske še ni govora. Rekruti se še popisujejo, videti je, da obstaja namera, zgraditi nov finski obrambni položaj.

OLIMPIADA BO

HELSINKI, 16. marca. Stefani. Kakor se izve, bo Finska kljub težkim posledicam vojne, organizirala letošnje olimpijske igre v Helsinkih, kakor je bilo prvotno nameravano.

Ugibanja o nemški diplomatski aktivnosti

Normalizacija diplomatskih odnošajev med Moskvo in Rimom — Namen Ribbentropove poti v Moskvo — Vesti okoli Romunije — Kaj namerava Sovjetska zveza?

WASHINGTON, 16. marca. International News Service poroča iz Berlina, da se je von Ribbentropu za časa njegovih obiska v Rimu posrečilo doseči, da se bodo diplomatski odnošaji med Italijo in Sovjetsko zvezo zopet normalizirali, in sicer na ta način, da se oba veleposlanika, sovjetski in italijanski, vrmeta na svojih mestih. To je potrebno zlasti zaradi trgovinskih pogajanj med Rimom in Moskvo. Von Ribbentrop bo v kratkem sam poteval v Moskvo, kjer bo nadaljeval svojo akcijo, katero je pričel v Rimu. Namen te akcije je doseči končno pomirjenje med Italijo in Sovjetsko zvezo na ta način, da se točno določijo interesna področja Nemčije, Sovjetske zveze in Italije, zlasti na evropskem jugovzhodu.

POGAJANJA Z ROMUNIJO V BERLINU?

LONDON, 16. marca. Exchange Telegraph. Po poročilih iz Bukarešte ni mogoče dobiti nobenih uradnih informacij glede na vesti o pogajanjih med Romunijo in Sovjetsko zvezo, odnosno posredno tudi z Nemčijo. Vendar izgleda, da Romunija ne bo sprejela nobenih skleptov, dokler se ne bo posvetovala z ostalimi članicami Balkanske zveze. »Associated Press« pa poroča iz Berlina, da bodo romunsko-sovjetska pogajanja o sklenitvi nenapadalnega pakta v Berlinu. Agencija pravi, da se mude zastopniki Sovjetske zveze in Romunije že v glavnem mestu Nemčije.

BOJ ZA OSKRBO ITALIJE S PREMOM

BERLIN, 16. marca. DNB. Nemški listi razpravljajo obširno o italijansko-nemški pogodbi glede dobav nemškega premoga Italiji in pravijo, da bo Nemčija pošljala svoj pritekel po železnih tistikah premoga, da ga ni ne bo treba kupovati od Anglije. Omenjeno so na v teku tudi pogajanja s Sovjetsko zvezo, ki naj bi oskr-

bela Italiji toliko premoga, kolikor bi ga potrebovala več, kakor ga določa sporazum z Nemčijo. Italija je po nemških informacijah pripravljena kupovati prel sovjetski premog, kakor pa angleškega, čeprav ji Angleži nudijo posebne ugodnosti in kredite.

POGAJANJ Z ANGLIJO SE NI

LONDON, 16. marca. Havas. Gospodarska pogajanja med Anglijo in Italijo se uradno še niso začela. Prihodnji teden bo poslala vlada v Rim nekega strokovnjaka, ki bo preučil vprašanje kliringa in dobave angleškega premoga Italiji.

PRED NOVIMI ZAPLETI?

RIM, 16. marca. Italijanske listi so v zvezi s sklenitvijo finsko-sovjetskega

miru pričeli pisati o možnosti novih zapletov na drugih področjih. Tako pravi »Il Piccolo«, da daje povod za sklenitev skandinavске obrambne zveze predvsem bojazen pred novimi sovjetskimi ekspanzijskimi akcijami na severu. Prav tako se boje tudi v Turčiji, da se bo Sovjetski pritisk usmeril na jug. Zaradi tega se Turki in zavezniki zadnje dni stalno posvetojujejo in izdajajo vedno nove varnostne ukrepe.

LONDON, 16. marca. Exchange Telegraph. V Londonu se postavlja splošno vprašanje, ali se bo Sovjetska zveza zadovoljila s pridobitvami na Finskem, ali pa bo morda pričela kakšne nove akcije. Sodi se, da Stalin ne bo še miroval.

Vzrok švedskega in norveškega stališča

OSLO, 16. marca. LRP. Iz najzanesljivejšega vira je bilo mogoče izvedeti, da Švedska in Norveška nista mogli v finsko-sovjetski vojni postopati drugače glede vprašanja prehoda zavezniških čet čez njuno ozemlje, kakor sta postopali.

Japonsko-sovjetski incident na Sahalinu

TOKIO, 16. marca. Havas. Sovjetski vojak so pričeli 15. marca streljati na japonsko patroljo v bližini Asase na rusko-japonski meji na Sahalinu. Ob tej priložnosti je bil en japonski vojak nevarno, več pa jih je bilo laže ranjenih. Japonski vojak so na napad odgovorili s strelji in tudi ranili več sovjetskih vojakov. Podrobnosti o tem incidentu trenutno še niso znane. Oblastva so na severnem delu japonskega Sahalina uvedle preiskavo. Japonska vlada prisojja temu incidentu toliko večji pomen, ker se je dogodil po preletu dveh

sovjetskih letal, ki sta se pojavila nad japonskim ozemljem.

Napoved Hitlerjevega obiska na fronti

LONDON, 16. marca. Reuter. Londonski listi poročajo o novem zbranju nemških čet na švicarski, belgijski in holandski meji in omejitvi obmejnega prometa. Iz tega sklepajo, da se Nemčija morda je pripravila na očiteljno zbiranje, zlasti tudi še, ker je Hitler napovedal za Veliko noč svoj obisk na zahodni fronti.

Pred rekonstrukcijo francoske vlade?

PARIZ, 16. marca. Havas. V zvezi s tajno sejo senata razpravljajo francoski listi o možnosti in potrebi rekonstrukcije vlade. Nekateri listi, zlasti »Excelsior«, menijo, da je nemogoče, da bi mogel Daladier obdržati še dalje hkrati ministrske predsedništvo, zunanje ministrstvo in vojni ministrstvo, ker je to za enega samega človeka preveč. Zato pričakujejo, da se bo v kratkem izvršila rekonstrukcija, iz katere bo izšla prava vojna vlada.

IZJAVA INDIJSKEGA PODKRALJA

KAPURTALA, 16. marca. Reuter. Podkralj Indije, lord Linlithgow je na svečanem banketu, ki ga je priredil maharadža iz Kapurtale, glede na ustavne probleme Indije dejal: »Vlada Velike Britanije si prizadeva rešiti problem v skladu z edinstvom Indije in priznanimi pravicami in interesi vseh. katerih se stvar šteje. Ta velika dežela zasluži to že po svoji zgodovinski preteklosti in ni treba naglašati, da ni nikogar, ki bi bolj kakor jaz želel, da se rešijo vse težkoče in pride čimprej do cilja.«

MORNARJI »GRAFA VON SPEE«

INTERNIRANI
BUENOS AIRES, 16. marca. Reuter. Argentinska vlada je sklenila internirati mornarje s križarke »Graf von Spee« ter jim prepovedala nositi nemško uniformo.

NOVI VPOKLICJI V ANGLIJI

LONDON, 16. marca. Reuter. Vpoklicani so letniki 1915. in 1914. S tem se bo povečala britanska vojska zopet za čez pol milijona mož.

NESRECA ITALIJANSKEGA LETALA

RIM, 16. marca. Stefani. Blizu Modane je padlo na tla vojaško letalo. Pet oseb je mrtvih.

TUDI ALBANIJA KORPORACIJSKA

TIRANA, 16. marca. DNB. Z dekretom je imenovan korporacijski gospodarski svet, ki bo zamenjal albanski parlament.

Maribor, 16. marca.

Mir na finskem bojišču je prišel precej nenadejano. Nihče ni pričakoval, da se bodo sovjeti, ko so glavno težavo odstranili, pogajali s »krvavimi Mannerheimovimi gangsterji«, kakor so imenovali koalicijsko vlado vseh finskih strank (v kateri so nota bene še kmetje in socialisti imeli večino). Nihče ni tudi mislil, da bodo finskega izdajalca Kuusina, ki so ga sovjeti kot marioneto postavili za predsednika »vlade« v Teriokiju, tako lahko pustili na cedilu ter sklenili mir z »buržujsko« vlado.

Sovjetski napad na Finsko je popolnoma ločil duhove pri nas. Mi, ki stojimo na stališču, da je za majhne narode edino možno življenje in napredovanje po demokratičnih načelih, smo jasno povedali, da ne odobravamo sovjetskega napada na malo Finsko, kajti, če to dopustimo enemu, podpisemo smrtno obsodbo vsem malim narodom: ako to smejo delati sovjeti, zakaj bi bilo drugim prepovedano?

Če bi gledali na dogodke v Evropi samo s stališča politične taktike, bi morali odobravati sovjetsko početje. Razumljive so ruske težnje po obalah Finskega zaliva, razumljiva je tudi ustanovitev pomorskih in letalskih oporišč na Baltu. S taktičnega zrišča ne bi imeli kaj ugovarjati, če gre tudi sovjetska Rusija na pot drugih, to je na pot imperializma. Tako bi govorili, če bi bili imperialisti.

In sovjetska Rusija je krenila na pot imperializma. Saj je dobila v zadnjih mesecih nazaj vse, kar je Lenin nekoč tako velikodušno podaril. Ali se niso sovjeti prostovoljno odrekli vsemu, samo Besarabije ne?

Ker pa nismo imperialisti in ker ne odobravamo zatiranja manjših narodov po večjih, smo že od začetka spora gledali na obrambo male Finske samo z idejnega, moralnega, torej načelnega zrišča. Ker niso Fini sprejeli ultimativnih pogojev, so jih sovjeti v nenapovedani vojni napadli. Ali moremo soglašati z napadalci? Ali nismo včasih na ves glas odobraval politiko Zveze narodov, katere namen je bil odstraniti samovoljne napade? Ali odobravamo napad oboroženega razbojnika na mirnega potnika? Pravilno menijo danes, da je taka samovolja in tak napad zakon džungle, ki bi ga ne smelo več biti v 20. stoletju. S tega načelnega zrišča smo presojali vsa dogajanja zadnjih let.

Sedem primerov, v katerih je triumfal tal zakon, smo doživeli v zadnjih letih. Kakšen pa je razloček med napadom sovjetov na Finsko in med napadom Japoncev na Kitajsko, da navedemo samo ta konkretni primer?

Za preganjanje razbojnikov imamo orožništvo in policijo, za njihovo kaznovanje pa redna sodišča. V mednarodnem življenju doslej ni bilo ne orožnikov ne policistov ne sodišč. Žrtev se je morala sama braniti in je doslej še vedno podlegla. Edino sodišče so bile simpatije vsega sveta za napadenega. In Finska je imela vse simpatije!

Nekaj pa je treba vendarle priznati. Sovjeti niso pograbilni vsega, ampak so se zadovoljili le s strateškimi ugodnostmi. Ali je to znak širokogrudnosti, ali pa pametne politike, ki ne dovoljuje novih avantur? Ali so se sedanji sovjetski Rusi naučili od svojih prednikov, da je bolje imeti strateške pozicije, kakor pa z nasiljem držati v sužnosti cel narod, ki živi v bližini teh pozicij? Vsa zgodovina človeštva je en sam boj med zatiralci in zatiranci, med tistimi, ki si jo hočejo ohraniti. Ali bodo sedanji sovjetski Rusi šli po sledovih Petra Velikega ter z imperializmom zaslužili mali finski narod, ali pa se bodo zadovoljili samo s strateškimi pozicijami, ki jim varujejo državne meje?

Na to vprašanje bomo lahko odgovorili šele čez čas, in s to edino rezervo gledamo tudi na bodočnost sovjetske ali nesovjetske Rusije. **Rr.**

Borova. Čerih, 16. marca. Devize: Beograd 10, Pariz 9,37, London 16,54, Newyork 446, Milan 22,52½, Berlin 178,70, Praga 5,50, Sofija 3,30, Budimpešta 79½, Bukarešta 3,40.

Priprave za mirovno posredovanje

Mussolini bo predložil danes Sumnerju Wellesu svoj posredovalni načrt — Tudi Nemčija za sklenitev miru

RIM, 16. marca. Havas. Sumner Welles je sinoči z železniške postaje odšel naravnost v hotel. Spremljal ga je ameriški poslanik. Pogovarjala sta se nekaj minut, nakar se je Welles umaknil v svoje sobe.

RIM, 16. marca. LRP. Sumner Welles, ki je prispel sinoči iz Pariza v Rim, se bo danes sešel ponovno z italijanskim zunanjim ministrom grofom Cianom in Mussolinijem, s katerima bo razpravljala o svojem potovanju po prestolnicah evropskih velesil. Kakor se zadržuje, bo izročil Mussolini Sumnerju Wellesu posebno sporočilo Hitlerja, ki mu ga je prinesel v Rim von Ribbentrop, a tudi svoj lastni načrt za posredovanje za sklenitev miru v sedanji evropski vojni. Zadržuje se, da bodo ti razgovori Sumnerja Wellesa v Rimu dosti važnejši, kakor so bili

prvi. Tudi Nemčija je baje za sklenitev miru, toda njeni pogoji predvidevajo priznanje njenega življenjskega prostora v srednji Evropi.

LONDON, 16. marca. Reuter. Diplomatski urednik »Daily Telegrapha« piše: Londonski diplomatski krogi naglašajo, da je dejstvo, da je vladal pretekli teden na morju relativen mir in ni bilo napadov na angleške ladje, znak, da se bodo pričele na zahodni fronti intenzivnejše akcije. Urednik pravi pa, da bodo Nemci skušali končati vojno v mesecu avgustu. Na drugi strani se pa vendarle zdi, da bo uvedeno posredovanje za sklenitev miru s strani Zedinjenih držav Severne Amerike, in sicer v zvezi z akcijo Roosevelta in potovanjem Sumnerja Wellesa po Evropi.

Sporazum z romunsko Železno gardo

BUKAREŠTA, 16. marca. Reuter. Kralj Karol in ostanki razpuščene Železne garde so sklenili sporazum po pogajanjih, ki so se vodila nad 1 mesec. Delegacija Železne garde se je zglasila pri Tatarescu ter mu izročila pristop vseh organizacij k stranki narodnega preroda, ki je edina dovoljena stranka v Romuniji. Sporazum med kraljem in Železno gardo je prinesel slednji različne koncesije, tako takojšnje izpustitev iz zaporov vseh aretiranih, dovolitev vrnitve emigrantom ter splošno

amnestijo. BUKAREŠTA, 16. marca. Rador Preko 300 bivših članov Železne garde je poslalo kralju Karolu vdanostno izjavo. »Iznašamo pred prestol Nj. Vel. kralja svojo ljubezen in vdanost, ki jo hočemo vedno ohraniti v srcih!« stoji med drugimi v poslanici, kjer se priznava kraljevo delo za državo. Bivši vodje tega gibanja so poslali pristašem poziv, naj se stavijo na razpolago v službo občin in interesov kralja in domovine.

Nemško mnenje o položaju

BERLIN, 16. marca. DNB. »Berliner Börsenzeitung« piše, da sta zahodni demokraciji vznemirjeni zaradi neuspeha njihovih načrtov na Finskem. V zvezi s tem se opazajo neki znaki, ki dokazujejo, da so nastale v političnih krogih in javnem mnenju Anglije in Francije motnje. Politiki zahodnih sil vedo, da ne morejo voditi vojne brez pomoči manjših držav.

List se nato obrača proti pisanju pariških listov, ki zahtevajo izvajanje najstrožje blokade in kontrole tudi nad prevajanjem železa iz Švedske in petroleja s Kavkaza. Tudi neki listi v Oslu in Stockholmu pišejo v korist zahodnih velesil, toda nevturalne države morajo računati s tem, da lahko postanejo žrtve vojne, ki jo vodi plutokracija.

Novi krediti za oborožitev Italije

RIM, 16. marca. Stefani. Mussolini je na seji korporativne zbornice predlagal nov, skoro 9 milijardni kredit za letalstvo, ki je bil soglasno sprejet. Poleg tega je bil sprejet tudi predlog o čez 20 milijardnem kreditu za druge vojaške namene, posebno za državno obrambo.

Kuusinen ni bil ustreljen

CURIH, 16. marca. »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Stockholma, da vest o ustrelitvi Ottona Kuusina ni resnična, ampak bo nasprotno imenovan za predsednika republike, ki bo ustanovljena na od Fincev odstopljenem ozemlju z glavnim mestom Viipurijem.

NORVEŠKO NAROČILO LETAL V AMERIKI

LOS ANGELES, 16. marca. Reuter. Poveljstvo norveškega vojnega letalstva je naročilo 24 bombnikov in letalskih delov za 1,5 milijona dolarjev pri neki ameriški tovarni za letala. Nabava velja za vodna letala, ki lahko premerijo nad 400 km na uro.

NEMCI POTOPILI SVOJ PARNIK »LA CORUNA«

LONDON, 16. marca. Reuter. Angleške vojne ladje so zasledile v Severnem morju nemški parnik »La Coruna« (7400 ton), ki je odšel 3. februarja iz Rio de Janeira z namenom da prebije blokado. Nemci so parnik ob pojavu angleških ladij potopili.

SPOMINSKA SVEČANOST ZA MASARYKOM

PARIZ, 16. marca. Havas. V evangelijski cerkvi v Parizu bo v nedeljo spominska svečanost s službo božjo za pokojnim češkoslovaškim predsednikom Masarykom. Svečanost bo vodil pastor čeških bratov, Henry Boury.

PRIVILEGIJI ANGLEŠKEGA TISKA

LONDON, 16. marca. Havas. Minister za informacije je na nekem banketu an-

gleškega parlamentarnega tiska sinoči dejal, da bo vedno spoštoval privilegije, ki jih je bil angleški tisk že od nekdanje deležen.

LETALSKI PROMET BERLIN—AMSTERDAM

AMSTERDAM, 16. marca. Reuter. Letalski promet med Berlinom in Amsterdamom, ki je bil v začetku vojne ustavljen, je zdaj deloma obnovljen. Na amsterdamsko letališče je prineslo včeraj neko nemško letalo pošto in pakete. Vodijo se pogajanja tudi za prevoz potnikov.

NOREC POVZROČIL LETALSKO NESREČO

NEW YORK, 16. marca. Ass. Privatno letalo, ki je včeraj počasi letelo nad newyorškim pristaniščem, se je nenadoma zrušilo v morje. Pilota so rešili s čolni. Povedal je čudno zgodbo, kako ga je neki potnik iznenada napadel s kleščami. Razvil se je boj, v teku katerega je letalo padlo v morje. Potnika niso našli, ker se je utopil. Mislijo, da je nori potnik bil neki Emanuel Eisenberg, ki je v samomirnem namenu najel letalo.

IZJAVA NEMŠKEGA KAPITANA

CAPETOWN, 16. marca. Havas. Bernhard Schacht, poveljnik nemškega parnika »Vaiana«, ki se je minili mesec potopil v Atlantskem oceanu, je dejal, da je bila vest nemškega radia s tem v zvezi netočna. Angleški mornarji niso streljali na nemške. Posadka je bila rešena na krov angleške ladje, šele potem je ukazal angleški kapitan streljati na ostanke nemškega parnika, da bi ne bil ovira za plovo. Z nami so postopali na najbolj človeški način. Štiri mornarje, ki so oboleli, so zdravili v bolniškem oddelku ladje. Med svetovno vojno je bil Schacht interniran na okoku Wightu in so Angleži dobro ravnali z njim.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in stanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 6,4, danes najnižja -6,4, opoldne 5.

Domači zapiski

Volivni zakon objavljen

»Službene Novine« so prinesle besedilo volivnega zakona o volitvah narodnih poslancev v skupščino. S tem je zakon dobil dokončno veljavo. Nova narodna skupščina bo imela 351 poslancev, Slovenija 29. V državi bo 55, v Sloveniji 6 volivnih okrožij, ki smo jih svojčas že objavili. Skupno z mestom Mariborom bodo volile tudi občine Košaki, Kamnica, Selnica ob Dravi in Sv. Križ.

Seja izvršnega odbora SDS

Zaradi obolevnosti nekaterih članov je seja izvršnega odbora SDS, ki bi imela biti jutri, odgodena.

Slovensko-hrvatsko zblížanje

»Hrvatski Dnevnik« polemizira z beograjsko »Pravdo«, češ da je prinesla tendenciozno poročilo iz Ljubljane o bivanju hrvatskih književnikov. List naglašja, da je treba priznati, da »se med Slovenci razvija potreba tudi o političnem sodelovanju s Hrvati. To slovensko razpoloženje ima tudi na hrvatski strani razumevanje. »Pravdi« mogoče konvenira, da bi bil med Hrvati in Slovenci čim večji razdor, toda če bi bil poročevalec objektivni, bi lahko opazil, da se zadnji čas obojestranski odnosi ublažujejo in da nastopa pristranejša sodelovanje tudi v politiki.«

Slovenci in politika

V »Dejanju« se Edvard Kocbek vprašuje, ali ima slovenstvo danes svojo genialno življenjsko smer in svoje genialno politično ustvarjanje. Odgovor je negativen. Kocbek ugotavlja »politično nerazgibanost Slovencev kot posledico pomanjkanja vseh narodopolitičnih ciljev, namesto teh je strankarska diferenciacija v znamenju Mahničeve delitve duhov, katere politika ne presega obzorij podeželskih politikantov. Posledica tega je ugašanje slovenske narodne in življenjske sile.«

Za napredek poljedelstva

Minister dr. Čubrilovič bo potoval v Budimpešto, kamor ga je povabila madžarska vlada. V zvezi s tem je izjavil dopisniku »Napla«, da bi bilo treba privediti skupno jugoslovansko-madžarsko poljedelsko razstavo ter tako manifestirati za dvig pridelkov na svetovnem tržišču.

Vojna vzgaja!

V vojnem času je varčnost ena glavnih zapovedi. Vojna privaja k utrgovanju in odpovedi. Prepovedano je poslušanje radia, tudi italijanskega in slovaškega. Stroga je tudi odredba, ki prepoveduje širjenje vznemirljivih vesti. Vojna je čas molka! Molčimo, ker je bolje tako! Kdor veliko govori, laže in izdaja! Ohranimo svoje misli raje zase, molčimo o tem, kar vemo, prav tako v pismih, ki jih prejmemo. Gostobesednost ni nikoli dobra. V vojnem času pa je še bolj nevarna. Vojna vzgaja v notranjem gledanju. Vsa komur se vsiljujejo premišljevanja o sebi in družini, o narodu in državi, o Bogu in Previdnosti. V vojnem času se do dobra razodene, koliko je še v naš živem optimizmu, vere in zaupanja v Očeta nad nami. Blagor nam, če nas je vojna vodila v največje spoznanje, da nad poštenim in značajnim človekom vsikdar čuva božje oko! (»Koroški Slovenec«).

Kranjska — del Benečije

Pod naslovom »Carniola Italiana« (Italijanska Kranjska) je izdal doktor ekonomskih ved iz Sambiasa v južni Italiji F. M. Cianciulli knjižico, kjer pravi, da jo je posvetil »svoji zlatolasi hčerki: Lubiani«. Tam se med drugim povzpneja do trditve, da »je bila Kranjska sestavni del Benečije« ter vključuje v to področje vso Slovenijo, kolikor je je ostalo izven Italije. »Slovenci iz Kranjske so Italijani prav tako kot Piemontezci, Sardinci in Sicilci, z edino značilnostjo (jezikom), spričo katere so na videz Jugoslavnici, dasi je poreklo skupno.« Čez vse slovensko ozemlje je narisal trikotnik ter dokazuje, da »Ljubljana ne leži v središču tega, zato je enotnost ozemlja v okviru Benečije edino pravilna.« (»Sodobnost«).

Pogrešno pojmovanje javnega dela

Vladimir Kret

Položaj v Evropi se dan za dnevom spreminja, skoraj ni več dneva, ki nam ne bi prinesel presenečenja, ki nas postavljajo pred dovršena dejstva ali pred nove nejasne poglede v bodočnost.

Del sveta je že na bojnih poljanah, v naši ožji in širši domovini pa se kljub temu pojavljajo in ponavljajo dogodki, ki nam ne obetajo lepših časov.

Zdi se mi, kakor da so mnogi slepi za proces, ki se naglo vrši v svetu in da so nekateri prepričani, da nad nami čuva angel varuh, ki nas bo obvaroval vsake nevarnosti, bodisi, da je ta še tako velika in prihaja s te ali one strani.

Poedinci in njihov sicer majhen krog prijateljev noče razumeti časa v katerem smo; ti ljudje smatrajo, da je v splošno korist države, če n. pr. še bolj napenjajo lok nerazpoloženja. Posamezni znaki tudi kažejo, da hočejo priti v vodstvo odločanja ekstremi in to oni, katerih delo in mišljenje je huje od mišljenja delavca, ki že nekaj tednov išče dela in kruha.

Posledice vmešavanja takšnih neodgovornih ljudi v javno življenje so negativne, otežkočajo delo razumnih in odgovornosti se zavedajočih državnikov ter povzročajo nova trenja med državljani.

Kakor veljajo navedene trditve za splošno državno življenje, tako opazamo še vedno tudi v slovenskem javnem življenju ponavljanje napak, ki ne kažejo na bistveno spremembo slovenskih razmer.

Pesem predsodkov, malenkostnih razračunavanj, nestvarnih obdolžitve, intrigiranj, deljenja ljudstva v več vrst državljanov, itd., se čuje naprej. Imamo ljudi, ki hodijo v Zagreb ali Beograd samo zato, ker računajo, da jim bo potovanje prineslo osebno korist ali kakšno drobtinico za prijateljski krog, katerega predstavljajo. Način njihovega dela je svojevrsten in v svoji prirojeni sebičnosti pozablja, da so sinovi slovenskega naroda,

zato tudi sloveski narod nima od njihovih potovanj in njihovega dela nobenih koristi. Poleg teh ljudi, imamo pa še tudi druge: če potuješ po slovenski zemlji najdeš poštene, idealne in razumne državljane, najdeš pa tudi mnogo takšnih, katerim je smoter javnega dela zopet samo eden: osebna korist. Ti so vsakomur na razpolago in špekulirajo istočasno na več strani. Prvih in drugih je pri nas precej: zaslepiš jih po mestih in po vaseh; njihova idejna hrbtnica je zelo gibljiva in njihov značaj jim dopušča največje politične vrtoglavosti.

Vsakdo, ki pojmuje in vrši javno delo na opisani način, greši, zlasti greši danes, ko živimo na znotraj in zunaj v posebnih razmerah.

Prerivanje v javnem življenju je sicer zdravo in pravilno, toda le takrat če se vrši v določenih mejah; ko preide te meje, postane neproduktivno in bolj škoduje, kakor koristi.

Videti je, da smo Slovenci te meje že davno prekoračili in da se nikakor ne moremo vrniti nazaj. Poizkušamo to sicer že dalje časa in z vseh strani se slišijo klici k skupnosti, k ustvaritvi narodne sloge, toda do kanes ti klici niso prinesli uspeha. Zakaj ta neuspeh? Zato, ker si nekateri predstavljajo to skupnost preveč na svoj način, ker oni, ki bi mogli popustiti, ne popustijo in ker se še stalno vnaprej uporabljajo metode, ki so bile že skoraj od vseh prizadetih in neprizadetih, obsojene.

Kje je torej rešitev, da se vendarle preokrene tok državnemu in slovenskemu javnemu življenju?

Po našem mišljenju je rešitev ta: narodu dati svobodo tiska in svobodo zborovanja; pa ta svoboda bo pozitivno vplivala na javno delo le takrat, če bo postal usmerjevalec vsega svobodnega javnega življenja nastopajoči mladi rod s svojimi pozitivnimi hotenji in prizadevanji.

Vzgojimo narod poštenjakov!

Iz predavanja ge. Angele Vode tove na materinskem tečaju, kiga je čitala ga. Jela Levstikova.

Pojavi, ki nam dajo misliti.
Dan za dnem izvemo nove primere, ki nam kažejo, s kakšno lahkoto in kako brez vesti lahko spravi človek človeka ob življenje zaradi malenkostnega nesporazumljenja. Zgodi se celo, da se otrok posluži noža zaradi malenkostnega spora. V odnosjih vsakdanjega življenja med ljudmi ni več občutja človečnosti. Na samotni cesti nas prineseti drug pojav: drogovji z električnimi žarnicami so do vrha oviti z bodečo žico, kjer tega ni, manjka električna žarnica. To pomeni, da nam manjka zavesti skupnosti. Precej pogost pojav pri nas je, da najdeš zjutraj mlada, komaj zasajena drevesa posekana: znamenje zavisti ali sovraštva.

Tudi do skrajnosti prostaško obračunavanje s političnimi nasprotniki je izrecno naša slovenska lastnost in prav tako priča ne samo o pomanjkanju takta, marveč tudi človečnosti.

Ko smo zadnje čase, ko so zavalovili k nam tuji, raznarodovalni vplivi, poglobili nacionalno vzgojo, med našim ljudstvom, smo se začudili spričo dejstva, da ljudstvo naše govornice o narodni zavednosti in o ljubezni do domovine ne razume tako, kakor smo želeli. Vzrok temu so v preteklosti in sedanjosti. Nanje kažejo in so nam kazali naši najboljši duhovi, kakor Levstik, Cankar in drugi. Oboji: naša zgodovina in tisti, ki so našo zgodovino zajeli v besedo, nam kažejo, da mora biti naše narodno-vzgojno delo zidano na peščena tla, ker manjka temu delu pravih in solidnih temeljev, ki se ne dajo zgraditi čez noč, niti ne s sredstvi, ki ne zgrabijo problema v njegovem jedru.

Dediščina preteklosti je skoraj vsa naša zgodovina zatiranega naroda. Vpliv odvisnosti in zatiranja na duševnost našega naroda ima svoje najdaljše in najbolj temno poglavje. Pred svetovno vojno smo najbolj občutili pomanjkanje močne narodne skupnosti, ki zlasti v nevar-

nosti zajame ves narod. Kako so občutili slovenski sodobniki tiste svinčene dni, je zajel Fran Albrecht v lepo pesem »Molčali smo«.

V novo državo nismo prinesli novega duha, zato se tudi nismo zavedli nalog, ki jih je terjal od nas naš novi položaj. Res je, da smo bili vsaj po večini vključeni v meje nacionalne države, toda to je bil le okvir, to so bili le zunanji, če tudi bistveni pogoji za nacionalni prerod, ki bi moral pronikniti v naš narod. Toda tisti, ki so vzeli vajeti v svoje roke, se tega niso zavedali. Zato so vzplamtele iste razkrajajoče strasti, začel se je politični boj, ki je že doslej demoraliziral široke množice in ni dal slovenskemu narodu, da bi se čutil kot celota, kot skupnost, v kateri bi vsak njegov član našel polno zaščito in bi se smela vsaka skupina polno uveljavljati. Tradicionalni boj nas je cepil v jedru — vseskozi na škodo našega položaja, a tudi v neprestano pohujšanje našega naroda. S tako javno vzgojo smo prišli v dobo, ki terja zlasti od malega naroda trdnih moralnih osnov in vseh atributov take osnove. Prav ta leta smo imeli prečesto priliko, čuditi se nad pomanjkanjem bojevitosti in hotenja, kovati lastno usodo. Nobeno prizadevanje nas ni moglo pripraviti do tega, da bi vsaj na zunaj pokazali narodno skupnost: našli se nismo niti v najpreprostejši socialni akciji v narodno-obrambne namene. Vsako delo, naj bo še tako dobro hoteče, se oblati, vsakogar, ki si upa izpovedati svoje prepričanje, se skuša uničiti. Nemogoče je, da bi tak način javnega boja ostal brez kvarnega vpliva na narod, na njegovo moralo, na njegovo zavest skupnosti in na čut odgovornosti do bližnjega.

Vsi, ki imajo kakor koli opravka v javnem življenju, bi se morali zavedati, da je javno, zlasti pa politično delo, najmočnejši vzgojni činitelj. Tudi vse politično življenje, če naj vzgaja narod k poštenosti in k moralnosti, mora temeljiti na načelih človečnosti in brezpogojne poštenosti. Za tako vzgojo so pa nujno potrebni demokratični temelji vsega javne-

Zjutraj

za lepoto -

Zvečer

za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

ga življenja, katerih pogoj je potrebna svoboda.

Važen vzgojni činitelj je vse naše kulturno delovanje. Seveda pri tem ne moremo mimo naših gospodarskih razmer, kajti premnogi pojavi, ki nam dajejo misliti, imajo svoj izvor v slabih gospodarskih razmerah posameznika, bodisi neposredno v ubožtvu, ali pa tudi v pohujšanju, ki ga rodi na eni strani pomanjkanje, zavoljo katerega družinski oče ne ve, kako bo jutri prehranil svojo družino, na drugi strani razkošje, ki meji na razbrzdanost. (Padanje rojstev, vprašanje preužitkarjev itd.)

Nemogoče je govoriti o vzgoji k poštenosti, zlasti pa o vzgoji prave narodne zavesti tam, kjer ni najnujnejših pogojev za človeka dostojno življenje. V bedi, kjer človek ne vidi izhoda, je nedvomno leglo nemorale in zločinstva, prav tako, kakor v prevelikem razkošju, ki je že samo po sebi zločin nad človeško družbo.

K vzgoji naroda niso poklicani le poklicni vzgojitelji, marveč vsi, katerih de-

lo posega kakor koli v življenje posameznika ali celega naroda.

Vsi smo poklicani! Spričo silnih pretrsov, ki jih doživlja današnje človeštvo, spričo negotovosti, v kateri živimo, ne moremo vedeti, kakšno usodo nam je namenila bodočnost, enega se moramo zavedati: naj se zgodi kar koli, mal narod more odoleti sovražnim silam le tedaj, če je strnjena, telesno in duševno zdrav. To pa more biti le narod, v katerem so temeljni njegove rasti zgrajeni na socialni pravičnosti v najširšem smislu, ki ni mogoča brez individualne poštenosti in človečnosti. A vse delo za socialni napredek se more uspešno vršiti le v okviru svoje narodne skupnosti.

V tem spoznanju se moramo skupnemu delu pridružiti tudi žene. Vzgjati je treba zlasti našo mladino, ki je naš najbolj pereči problem, kajti iz mladine, ki je zaradi nedohranjenosti, pomanjkljive nege in pretežkega dela duševno in telesno okrnjena, res ne more zrasti narod poštenjakov.

Naš ideal je in more biti samo socialno reformirana demokracija

Radivoj Rehar

Tipu meščanske demokratične države, ki je prevladovala v Evropi pred svetovno vojno, se je z zmago boljševidna pridružila komunistična delavska država, z zmago fašizma in nacionalnega socializma v Italiji in Nemčiji totalitarna fašistična država, hrvaško kmečko gibanje pa pripravila, kakor smo mogli posneti iz predavanja dr. Bičaniča v Zagrebu, še kmečko državo. Tako imamo sedaj na razpolago štiri tipe držav, katerih organizacija izhaja iz različnih temeljev: liberalna iz mesta in meščanstva, komunistična iz tovarne in delavstva, fašistična iz države in naroda in kmečka iz vasi in kmetov. Od teh štirih tipov sta dva (liberalna in kmečka) demokratična, dva pa (komunistična in fašistična) nedemokratična, totalitarna.

Ako si približe ogledamo tip liberalne države, vidimo, da igra v njej prvo ulogo meščanstvo, ki pa je že davno zašlo v odvisnost od kapitalizma, kateri je postal dejansko zakulisna gonilna sila njenih akcij. Kot taka je pospeševala veliko socialno diferenciacijo z dvema poloma: izkoriščevalci in izkoriščanci. Celotno meščanstvo samo, ki je na videz, ali naj bi vsaj bilo, nosilec te države, je bilo porazdeljeno med skupine med tema dvema poloma. Preoblast kapitalizma je s pojavom komunizma in fašizma kot pospešiteljev velike gospodarske in socialne krize, povzročila tudi sploh krizo meščanstva, s krizo meščanstva je pa morala nujno nastati tudi kriza demokracije. Tako je postala liberalna država enostranska.

Komunistična država se je naslonila na tovarno in delavstvo. Njen namen je bil sploh diktatura proletariata in popolna socializacija. Toda v Sovjetski zvezi kot edini doslej komunistični državi, je socializacija zamenjala dejansko etatizacijo, delavstvo pa je postalo le v toliko nosilec države, v kolikor je bilo tudi vse ostalo državljanstvo z njim izenačeno. To izenačenje se je zgodilo na ta način, da so postali tudi kmetje, obrtniki, nameščenci itd. dejansko delavci. Država se je tako spremenila v tovarno, ki nivelizira državljane na enak socialni ravni, nad katero sega samo strankarska in državna oligarhija. S tem

so bili uničeni celi stanovi in tudi komunistična država je postala nujno enostranska.

Fašistična država je nastala iz etatističnega nacionalizma. Z državo identificiran narod ji je postal idol, katerega se mora vse ukloniti. Načelo liberalne države, da je država tu zaradi naroda, je bilo postavljeno na glavo: narod je tu zaradi države! Politika se ne ozira več ne na želje ne na potrebe naroda, ampak samo na težnje in interese države, katerim se morajo podrediti vsi drugi. Etatiziran narod je sicer po besedi izhodišče in cilj vsega, dejansko pa le totalizirana masa brez volje in oblasti. Tako je tudi ta država morala nujno zaiti v enostranost in povzročiti — kakor komunistična — vpadek individualne iniciativnosti in tekmovanja.

Država, ki jo oznanjajo na Hrvaškem, naj bi bila kmečka. Iz spisov in izjav njenih ideologov moremo spoznati, da naj bi nastala iz vasi in njenega prebivalstva, kmetovalcev. Organizacija vasi naj bi se prenesla na celotno organizacijo državne ureditve in uprave. Me-

OGLASE

za velikonočno številko "Večernika", ki bo imela

32

strani in ki bo štiri dni v rokah naših čitateljev, oddajte v najkrajšem času!

Proti ukinitvi obrtnih združenj

Jakob Koren

Zakon o obrtnih, ki je stopil v veljavo 9. marca 1932 je postavil obveznost, da morajo biti imetniki obrtov člani združenj. Ustanovila so se prisilna združenja. Začetkom leta 1933 so na mesto Zveze obrtnih zadrug stopili Okrožni odbori v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu. Zakon o obrtnih je po čl. 356 t. 3 dopuščal združenja z najmanj 30 pripadniki. Združenja, izvemši dveh ali treh, so tudi imela zakonito podlago, nesposobna za obstoj so bila samo 4 združenja. Iz osebnih motivov so se pričele razprtije in banska uprava je zahtevala likvidacijo O. o., ki je bila sklenjena na skupščini 18. dec. 1933.

Ze za časa O. o. se je pričelo razmišljati o tem, da se znanjša število prisilnih združenj. Toda ostalo je vse pri razgovorih in predlogih. Razpravljalo se je o tem tudi v obrtniškem odseku, toda zaključka ni napravil. Zbornica je medtem izposlovala zadevni razpis ministrstva za trgovino in industrijo z dne 10. jan. 1938, da si je s tem olajšala stališče o ukinitvi združenj.

Preteklo je dve leti od ministrskega razpisa in če so čakali dve leti, bi mogli tudi dalje potrpeti; reorganizacija združenj vendar ni tako nujna, da jo je treba izvršiti v času vojne vihrice, ko ima obrtništvo drugih večjih skrbi preko glave.

Ukinitve združenj je nadelala na hud udar, kakor ga predsednik obrtniškega odseka pri zbornici ni najmanj pričakoval. Težko da se je kdaj preje pojavilo v vrstah obrtništva toliko enodušnega in ogorčenega odpora, kakor ga je izzvala ta odločba zbornice. To je najboljši dokaz, da se pri tem ni pravilno postopalo in se niso upoštevale stvarne potrebe obrtništva. To je ob neki priliki potrdil sam podpredsednik obrtniškega odseka g. Hohnjec Mitos.

Zakonite podlage zbornična odločba nima. O tej odločbi ni sklepal obrtniški odsek, katerega naloga je po čl. 11. t. 5 zborničnega pravilnika podajanje predlogov zaradi izvrševanja nadzorstva po zbornici nad prisilnimi združenji.

Obrtni odsek, ki je imel svojo zadnjo sejo marca 1939, ni sklepal o tej odločbi in ta torej nasprotuje zborničnemu pravilniku. Odločba zbornice je nezakonita in ni v skladu s pravilnikom. Odločba je napisana šablonsko, skoraj za vsa združenja enako. Odgovarja za njo formalno Zbornica kot taka. Res, da je obrtniški odsek avtonomen, toda odločbe se izdajajo v imenu zbornice. Sedaj pa se nam vsiljuje vprašanje, kako je mogel poleg zborničnega podpredsednika Ogrina podpisati to odločbo še zbornični uradnik. Vsek od njih bi se moral odreči podpisu, ker se vendar uradnik ne more siliti, da podpiše odločbo, ki nasprotuje zakonu in zbornič-

nemu pravilniku.

Ta famozna odločba je izšla, obrtništvo je presečeno, razburjeno, protestira vsepovsod.

G. Ogrin mora vznemirjeno obrtništvo potolažiti in izdaja pojasnila. Najprej zagovarja svojo odločbo na zborovanju Skupnega združenja v Celju, kjer je bilo navzočih samo 28 obrtnikov, nato so sledila pojasnila v časopisih. Odločbo zagovarja z motivacijo, da bodo potem združenja močnejša in bodo mogla v važnih gospodarskih vprašanjih uspešneje nastopati. Trdi tudi, da bodo oblastva, ki poprej obrtniških združenj niso povpraševala za mnenje, ker je bilo to praktično neizvedljivo, v bodoče lahko računala z njimi in se bodo lahko poučila o interesih obrtništva.

Temu odgovarjamo, da obstoji Zbornica za TOI, na katero se obračajo oblastva za mnenje, ne pa na združenja. Če je potrebno, se je zbornica obračala predvsem na strokovna združenja. V obrtniških zadevah je bilo najprvo treba zaslišati obrtniški odsek, kako pa naj ta poda svoje mnenje, če se sploh ne sklicuje k sejam.

Nadalje pravi, da bodo sekcije važnejših strok pri skupnih združenjih sklenile banovinske zveze. Torej navzlic velikim skupnim združenjem bo treba še druge organizacije, prostovoljne. S tem se pobija domneva, da bodo velika skupna združenja cenejša, pa tudi uspešnejša. Obrtniki bodo torej morali biti večanjeni v dveh organizacijah. Ali bo to cenejše?

Kako bo izgledalo delo v sekcijah? Če bi bil g. Ogrin delal praktično v združenjih, bi mi moral pritrditi, da odseki v skupnih združenjih nikdar ne bodo mogli nadomestiti dela v strokovnih združenjih. Nikdar se stroke ne bodo mogle udomačili pod skupno streho. Panoge rokodelskih obrtnikov so številne, § 23. obrt. zak. jih navaja nad 100, vsaka ima svoje posebne zahteve. Odseki v skupnih združenjih bodo samo posvetovalni organi, bodo brez moči, brez potrebnih sredstev za delo in zaščito svoje stroke. Uprava skupnega združenja, ki bo po pravilih edino odločujoča za oddajo mnenja, bo osvojila ali odklonila stališče odseka. Kako je v takih razmerah možno složno in uspešno delovanje skupnih združenj?

Skupna združenja bodo v bodoče kol močne organizacije razpolagale z boljimi finančnimi viri. Tudi o tem si upam dvomiti. Dohodki bodo prilično isti, če ne manjši, ker bodo člani plačevali vsi enako članarino. Pri strokovnih združenjih so člani radi plačevali nekoliko višjo članarino, ker so v tem videli korist, pri skupnih združenjih pa bo vse delalo na to, da bo članarina čim nižja. Uprava skupnih združenj ne bo poceni. Nastaviti bo treba primerno plačanega tajnika in še več pomožnih moči. Zavračati

povezala v složno enoto. To stori lahko samo reformirana demokratična država. Njene reforme pa bi morale obstajati glavno: 1. v naslonitvi na vse sloje in ne samo na meščanstvo, 2. v enakomerni porazdelitvi soodločanja na meščane, kmete in delavce, 3. v izključitvi in onemogočitvi gospodarstva in socialne diktature kapitala (kapitalizma), ki naj bi postal splošna državljanska zadeva, 4. v prepričljivi hegemonistične ali celo diktatorske majorizacije absolutne ali relativne večine nad manjšino. V okviru teh načel bi bilo seveda treba rešiti še celo vrsto podrobnih problemov, tako n. pr. določitve dovolj visokega minimalnega socialnega standarda, usklajenja razrednih interesov, preskrbe dela in zaslužka itd.

Notranji strukturi slovenskega naroda bi mogla ustrezati v vsem samo taka država, kajti naših problemov ne more pravično in pravično rešiti niti nadvlada meščanstva niti kmeta niti delavca, še manj pa kakršen koli totalitarizem. Zato se vračamo po vseh premišljevanjih znova na isto ugotovitev: naš ideal je in mora biti samo socialno reformirana demokratična!

moramo trditev, da je ravno na pomnjanju izobraženih tajnikov delo dosedanjih združenj najbolj šepalo. V odločbah o ukinitvi združenj ni bil niti v eni naveden primer kakega nepravilnega poslovanja. Na čelu naših strokovnih združenj so stali sposobni predsedniki, ki lahko odgovarjajo za delo svojih tajnikov, pa naj so ti po poklicu ali iz vrst članov uprave.

Tako vidimo, da vsi argumenti, ki jih navaja predsednik obrtniškega odseka za ukinitve, drug drugega pobijajo.

Ukinitve obstoječih združenj nasprotuje zakonu, zborničnemu pravilniku

Stavka ljubljanskih srednješolcev pred vojno

Ustoličenje poslednjega koroškega vojvode na Gosposvetskem polju, je gotovo eden najvažnejših aktov slovenske zgodovine. Takrat smo izgubili našo svobodo in 504 let trajajoče suženjstvo je prenehalo z vstajenjem svobodne Jugoslavije. Ni moji namen opisovati potek ustoličenja vojvod ali 500letnih borb za svobodo, ki jo danes uživamo; naša dolžnost pa je, da se oddolžimo spominu naših soborcev za ustvaritev Jugoslavije »preporodovcem«, ki so organizirali ob 500 obletnici ustoličenja poslednjega vojvode na Gosposvetskem polju, v znak protesta, ker je avstrijska srednješolska oblast nameravala prepovedati svečano proslavo, skupno stavko vseh ljubljanskih srednješolcev.

Dne 18. marca 1914 (v ponedeljek potече 26 let) je minilo 500 let ustoličenja poslednjega vojvode in ta dan je ljubljanska policija zastražila vsa srednješolska poslopja, da bi s tem oplasila dijaštvo. Vendar jih to ni motilo in ob 8. uri jutraj so odkorakali višješolci — nižješolcem so priveditelji sami prepovedali — II. gimnazije, slovenska oddelka realke in moškega učiteljskega k spominški službi božji, po maši pa so odšli v tivolški gozd, kjer so imeli slavnostno zborovanje, na katerem so govorili Endlicher, Novak in Žuzek. Na to zborovanje so prišle tudi licejke, ki se spominške službe božje niso udeležile, ker se jim ni posrečilo pravočasno pobegniti iz

in je stvarno popolnoma neutemeljena. Upam, da bo banska uprava postopala strogo po zakonu in uvažovala našo stvarne ugovore proti ukinitvi strokovnih združenj. Pri tem mora tudi upoštevati, da je bilo postopanje Zbornice pomanjkljivo, ker ni ugotovila niti pri enem združenju, da to ne ustreza pogojem zakona. S svojo rešitvijo po zakonu bo banska uprava prihranila stroške pritožb na upravno sodišče.

Obrtništvo vseh treh skupin se je pri odporu proti odločbi Zbornice znašlo v eni fronti. Naj bi se zavedalo tudi drugod, da je le v složnosti moč in napredek. Ali res ni med nami uvidnosti, da se združimo v poštenem delu za naše pravice in odstranimo vse, kar nas loči?

šole. Policija je demonstrante v tivolškem gozdu kmalu razgnala, zato so se popoldne ponovno zbrali na drugem koncu mesta — na Golovcu.

Da bi bilo dijaštvo še bolj poučeno o poteku ustoličenja, je zaradi tega, ker je policija ustavilo glasilo »Preporod«, izdala organizacija teden dni pred stavko brošurico z naslovom »Klic od Gospe svete«. Pokazala je tujcu, da imamo tudi Slovenci svojo lastno zgodovino. Policija jo je seve takoj zaplenila in skušala zvedeti za avtorja. Ni ji uspelo razkriti pisca Ad. Ponikvarja. Molčečnost in discipliniranost članov je to preprečila.

Značilno je bilo pisanje o stavki raznih časopisov, ki še danes izhajajo. Eni so bili za, drugi proti stavki. Ravnateljstva šol pa so zagrozila vsem stavgajočim, da bodo kaznovani. Stavkujoči odbor jim je poslal pismeno zahtevo, v kateri pravi, da ne sme biti nihče kaznovan, sicer se bo stavka nadaljevala. Ker pa so morali ravnatelji šol po višjem nalogu nadaljevati preiskave, se je stavka podaljšala in 23. marca je bila po petih dneh končana. Kaznovan ni bil nihče.

Policija je začela prepovedsko gibanje, ki je zavzemalo pred svetovno vojno med napredno narodno radikalno mladino vse večji razmah, še bolj preganjati. Posledica je bil velik božični proces o katerem smo poročali v božični številki. S stavko so zopet pokazali, kakšni so njihovi cilji.

Kultura

Razstava Zorana Mušiča in Karla Putriha v Mariboru

V nedeljo, 31. t. m. bosta v mali dvorani Uniona na Aleksandrovi cesti odprla svojo razstavo mariborski akad. slikar Zoran Mušič in ljubljanski akad. kipar Karl Putrih. Zoran Mušič bo razstavil olja in gvaše; deloma slike, ki jih je imel že na jesenskih razstavah v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, deloma pa nove. Karl Putrih, ki ga Maribor doslej ne pozna, bo razstavil kipe in portrete. Putrih je eden izmed najbolj nadarjenih mladih slovenskih kiparjev, ki je zlasti v zadnjem času zelo delaven in kaže stalno velik napredek. Razstava njegovih plastik bo zato za naše mesto zanimiv dogodek. Obenem bo to prva likovna raz-

stava v letošnjem letu. Druga bo za časa III. Umetnostnega tedna v začetku meseca maja. Istega dne bo v Ljubljani odprta letošnja pomladanska razstava slovenskega slikarstva in kiparstva, na kateri bodo zastopani skoraj vsi naši živeči likovni umetniki, od najstarejših do najmlajših. Na tej razstavi bodo zastopani tudi mariborski slikarji: Mušič, Jirak, Kos in drugi. Razen tega je bil Zoran Mušič povabljen tudi na razstavo jugoslovanske umetnosti v Beogradu, ki bo odprta dne 5. maja, in sicer ne da bi se mu bilo treba podvreči razsodbi žirije. Kakor se zdi, bodo pokazali letos naši mariborski slikarji precejšnjo aktivnost.

k Nova izdaja Dantejeve »Božanske komedije« v hrvaščini. V založbi zagrebške »Tipografije« je izšla te dni v treh knjigah (»Pekel«, »Vice« in »Nebes«) nova izdaja nesmrtno »Divine Comedie« italijanskega pesnika Danteja Alighierija. Prevod je delo pokojnega Izidorja Kršnjavega, opremljen s krasnimi ilustracijami Mirka Račkovega, ki so vzbudile že svoječasno pozornost tudi v tujem svetu, zlasti v Italiji. Izdaja je grafično krasno delo. Zanimanje za to že skoraj 600 let staro pesnitev je pri Hrvatih veliko zlasti še zaradi tega, ker govori Dante v XXXI. spevu »Nebes« o Hrvatski in Hrvatih. Ob tej priliki naj omenimo, da Slovenci »Božanske komedije« še vedno nimamo izdane v knjižni obliki, pač pa imamo Debevčev prevod, ki je izhajal več let v »Domu in svetu«. Prevod je jezikovno dovršen, manjka mu pa pesniške lepote izvirnika. Nekaj slikov. je

svoječasno odlično prevedel tudi Otton Zupančič.

k Obnavljanje splitskega gledališča. V splitskem gledališču se prično v kratkem prenovitvena dela. Prenovljena bo pred vsem razsvetljava odra, kar bo stalo okoli 600.000 din. Razen tega bo zgrajeno novo skladišče za kulise za 370.000 din. Sklepanje angažmanov z igralci se bo pričelo meseca aprila. Gledališče dobi lasten poklicni orkester. Prva predstava bo v začetku meseca oktobra.

k Jubilej dunajske univerze. Dne 12. marca je poteklo 575 let, kar so bili položeni temelji za dunajsko univerzo. Ustanovitelj je bil vojvoga Rudolf IV., dovoljenje pa je izdal tedanji papež Urban V. Na dunajski univerzi je studiralo svoječasno veliko slovenskih akademikov. Šele pozneje so našli pot tudi v Prago in drugam. Prav tako je delovalo na njej več slovenskih profesorjev.

sia naj bi se »razmeščanila«, kar pomeni pokmetina (seveda ne v tem smislu, da bi meščani pričeli tudi opravljati kmetička dela). Te države še ni, če bo, a kdaj nastala in se bo držala načel te ideologije, bo postala nujno prav tako enostranska, kakor so države prej naštetih tipov. Ostala bo sicer morda res demokracija, vendar samo v smislu tistega njenega načela, ki pravi, da odloča v demokraciji večina. V tem primeru bi pa odločala večina samo tam in samo tako dolgo, dokler bi bila večina prebivalstva države res kmetiška. Ako večina ne bi bila kmetiška ali bi se z industrializacijo itd. skrčila na manjšino, bi se tudi ta kmetiška demokracija — ako bi hotela še nadalje obstajati — morala spremeniti v diktaturo kmetov. Pri nas v Sloveniji, kjer je kmetiška večina šibka in bo z vsakim letom bolj, bi pomenil že sedaj tip absolutno kmetiške države — če že ne formalno vsaj stvarno — diktaturo.

Ob objektivni presoji vsega tega moramo priznati, da ne more pomeniti nobena rešitev problema ureditve in vladanja države po načelih omenjenih tipov iste idealne rešitve, ki bi enako pravično zadovoljila vse državljane in jih

Novice

Cvetna nedelja v slovenski kozjaški vasi

Cvetna nedelja na Kozjaku je znanilka pomladi, veselja in radosti. Ze ves telesa pred cvetno nedeljo imajo ljudje, posebno pa mladi fantje, polne roke dela. Treba je pripraviti material za »presmece«, kakor pravijo butaram. Leske, mažice, bušpan, brinje in še drugo zelenje, ki pač požene v zgodnji pomladi, nosijo k hiši: in prične se delo.

Na Kozjaku in tudi v Dravski dolini je prastara navada, da nosijo fantje na cvetno nedeljo k blagoslovu presmece, ki predstavljajo cele mlaje. Velike in težke butare nosijo po trije ali še več fantov iz vasi.

Pred cerkvijo je med pozno mašo pravi gaj in splošno tekmovanje med fanti posameznih vasi. Nekateri prinesejo take butare, da z njimi sploh ne morejo v cerkev, ampak jih postavljajo zunaj cerkve k zidu, da večkrat sežejo do prve cerkvene line v cerkvenem stolpu.

Tisti, ki je prinesel največjo butaro, ali ona vas, ki je postavila k župni cerkvi največji presmecev, je zmagača. Na take fante so posebno ponosna dekleta in hvale ni konca ne kraja.

Dogaja pa se tudi, da se iz gole nevoščljivosti med mašo, ko je vse pobožno

zbrano v cerkvi, eden izmed poraženecv neopaženo izmuzne iz cerkve in prereže »vitre« (vezi), s katerimi je presmec zvezan. Presmec se sesuje in slava je minula.

Večkrat so take šale vzrok sovraštvu

med fanti posameznih vasi, ki se po kaže navadno baš na cvetno nedeljo pred cerkvijo pri tekmovanju s presmecci. Najbolj pa so pri takem neuspehu poparjena dekleta, ki zmerjajo svoje fante zaradi nepazljivosti in sramote. -Var-

Tudi letos priporočamo pozno rezatev

Pod tem naslovom sem v »Edinosti« od 29. februarja t. l. svetoval vinarju, ki si ni prav na jasnem, kako mu je zima gospodarila v gorici: **Trsno rez odloži na poznejši čas**, to je dotlej, dokler trsje kolikor toliko ne ozeleni! Sploh prvič je bila ta beseda izgovorjena v »Naših goricah« iz leta 1929., kjer sem bil med drugim napisal: **Ko se zemlja otali in osuši, lotimo se, da vse delo v gorici ne zastane, najprej košitve, potem koplje, po potrebi obenem z gnojilvijo, z rezjo pa počakajmo, dokler trsje ne požene!** Narava nam bo pokazala, kako naj ravnamo z vinsko trto ob rezji, ko zdrava očesa, ki niso pozeblja, nabreknejo in poženejo.

Kdor je mojo razpravo v »Edinosti«, ki je tu seveda ne morem ponavljati,

bral in se je odločil za pozno rez, mi še svetujem, da lahko obavi že zdaj samo začasno, torej samo delno rez, namreč tako, da pusti samo toliko celih in takih rozg, ki jih za ustrezno oblikovanje in dokončno pozno rez trsja potrebuje. Najdebelejše rozge niso tudi najboljše. Dobro je kajpak, ako pustimo kako rozgo rajši več ko manj za primer, da se medtem katera zlomi. Vse drugo pa lahko že zdaj odrežeš, trs lepo očistiš itd. Poznejše pravilno prizrezovanje bo šlo razmeroma naglo od rok tistemu, ki bistvo stvari dobro razume.

Ko tokrat priporočam pozno rezatev, ponavljam: Tisti, ki jim je kaj pozebljo, bodo zadovoljni, drugi pa ničesar ne tvegajo. **Andrej Žmavc.**

Kako bomo izvažali konje?

Kakor smo že poročali, je bila 15. februarja podpisana naredba o izvozu konj. Takoj po podpisu se je sestavil strokovni odbor, ki je določil pred dnevi minimalne cene, ki jih morajo izvozniki plačati našim konjerejcem. Minimalne cene znašajo:

- I. kategorija (gorski konji) 3000 din;
- II. kategorija (lažji jezdnj, tovorni in težji vlačilni) 5000 din;
- III. kategorija (težji jezdnj in vlačilni) 8000 din.

Ker so cene naših konjev v onih državah, kamor konje izvažamo, izredno visoke, ter omogočajo našemu ali tujemu izvozniku še posebne dobičke, bodo morali izvozniki plačati za vsakega konja prispevek, ki bo naknadno določen in ki se bo uporabil za pospeševanje konjereje.

Po naredbi strokovne komisije se bodo konji odkupovali samo na sejmihi, ki

bodo določeni v posameznih konjerejskih središčih. Posebna komisija na teh sejmih pa bo pazila, da se bo izvajala naredba o kupovanju konj.

ZA 22 MILIJONOV DIN VINA BO ŠLO V NEMČIJO

Beograd, 16. marca. Ob priliki bivanja v Nemčiji je trgovski minister dr. Andrej razpravljal z nemškimi gospodarskimi krogi o medsebojnih trgovinskih odnosih ter dosegel dovoljenje kontingenta za izvoz našega vina v Nemčijo v višini zneska 1.500.000 nemških mark ali za okoli 22 milijonov dinarjev.

Kontingent je vsekakor zelo važen za naše tržišče, saj bo šele zdaj naš vinar gradnik laže vnovčil vino za višje cene, obenem bo Prizad laže izvedel akcijo za odkup vina in žganja.

ZMRZNILA, KER NI HOTELO NOSITI ČEVLJEV

V gozdu pri Rogaševcih blizu nemške meje so našli zmrznjeno 79letno občinsko revo Terezijo Krenosovo. Starica je bila slaboumna in ni hotela nositi čevljev. Februarja se je mudila pri posestnikih v Nuskovi. V nedeljo zjutraj se je napolnila kar v nogavicah proti Gornji Sla-veči in dalje proti Sotini. V gozdu je sedla pod drevo, zaspala in zmrznila.

Ptuj

OBČNI ZBOR PTUJSKIH KOLAŠIC

Iz občnega zbora ptujskih kolašic, ki jim predseduje Jelka dr. Salamunova, je bilo razvidno, da so kolašice nabrale lani 28.893,75 din. Vsota se je skoraj vsa razdelila v dobrotelne namene. Za 13.318,75 din so nakupile ob božiču blago in obdarile 353 solskih otrok. 7000 din pa je bilo razdeljenih med najpotrebnejše. Odbor je priredil med letom čajanko, oljčni dan, tombolo, božično nablralno akcijo in otroški dirinaj. Pri volitvah so bile izvoljene v odbor še: M. Farčnikova, I. Zlatkovičeva in Z. Voršičeva.

OBČNI ZBOR JS

se je vršil minulo soboto v Narodnem domu pod predsedstvom Ladislava Jeršeta. Po predsednikovem poročilu o delovanju krajevnega odbora, je poročal tajnik Christof. Organizacija ima 371 članov, od katerih je 8 podpornih. Odbor je imel lanske leto 33.438,50 din dohodkov in 29.150,15 din izdatkov. Podpora za letovanje na morju Pomladkom JS je znesla 7.980 din. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika Ladislav Jerše, davčni inšpektor v pok., na novo pa so bili izvoljeni v odbor še komandant mesta major Zlatkovič, prof. Lipoglavšek, ga. Nagelschmied in prof. Albert Fras.

P **Zvočni kino Ptuj** predvaja danes in jutri »Hotel Imperial«.

P **Krajevna Profituberkulozna lga** ima jutri v sejni dvorani mestnega poglavarstva v Ptuj ob 10. občni zbor.

P **V Haložah se je pričela rez.** Vinarji gradniki zabirajo, da je pozeba zelo občutna pri muškatih in šiponu. Kot odpornejše sorte pa so se pokazali rizing in razni burgundci. Radi porabe pušnja letos več reznikov in dalje sparone.

Celje Savinjska podružnica SPD

V sredo je bil 47. letni občni zbor Sav. podruž. SPD v Celju. Vodil ga je predsednik dr. Milko Hrašovec. Sezona je v kljub vojnim dogodkom bila lepa in je dosegla precejšen razmah. Podružnica ima 687 članov. Tajniško poročilo je omenilo zadevo planinskega doma pod Tovstom, ki bo po obljubi mestne občine letos menda vendarle zgrajen in predan svojemu namenu. Pri Mozirski koči na Golteh je pripravljen material za novo stavbo »Petrov dom«, ki bi se moral letos pričeti graditi. V Aleksandrovi in Tilerjevem domu ter pri Piskerniku v Logarski dolini je bila urejena električna razsvetljava. Kocbekov dom na Korošici je 10. avgusta posetil Nj. Vel. kralj Peter II. Banovina bo tudi na Korošici urenila hudočrtnike. Nova pot je zgrajena s Klemenčje jame čez Škrbino po severovzhodnem grebenu na Ojstrico. Obisk planinskih postojank je bil sledeč: Celjska koča 1591, Mozirska koča 1412, Piskernikovo zavetišče 1232, Aleksandrovi dom 927, Frišaufov dom 2174, Kocbekov dom 1107. Premoženijsko stanje podružnice je sledeče: aktiva 795.777,20 din, pasiva 102.062,05, premoženje torej din 693.715,15. Dohodkov je imela podružnica 221.061,40 din, izdatkov pa 219.202,18 din. Proračun za tekoče poslovno leto predvideva 268.000 din dohodkov in izdatkov.

POKRAJINSKI ZLET V CELJU

Po uveljavljenju zakona o Sokolu kra-
Zljevine Jugoslavije se je sokolstvo v naši državi silno razmahnilo. Leta 1931. se je v Celju vršil prvi župni zlet, ki je bil za Celje velika nacionalna manifestacija, katera je presešla po svoji izvedbi zlet Slovenske sokolske zveze, ki se je vršil v Celju leta 1910 ob priliki otvoritve Sokolskega doma v Gaberju. Letos slavi Celjski Sokol 50letnico svojega obstoja, celjska sokolska župa pa svoj 30letni obstoj. Ob tej priliki bo 29. in 30. junija v Celju velik savezni pokrajinski zlet, na katerem bodo sodelovale vse župe v državi. Prijave so

že sedaj tako številne, da obeta biti to še posebno z ozirom na sedanje prilike taka manifestacija sokolske in nacionalne misli, kakršne Slovenija ni doživela. Sokol-matica bo ob tej priliki razvil tudi novi sokolski prapor.

c **Avtoizlet v Logarsko dolino.** O velikonočnih praznikih bodo odprte vse planinske postojanke Savinjske podružnice SPD in sicer na Korošici, Okrešlju, v Logarski dolini in na Golteh. Da se omogoči cenen izlet, aranžira podružnica poseben avtobus z znižano voznino, ki bo odpeljal iz Celja na velikonočno soboto ob 19.15 in se vrne na velikonočni ponedeljek ob 21. v Celje. — Prosimo, da se zaradi zagotavljanja prostorov prijavi udeleženci pri podružnici najpozneje do 22. t. m.

c **Smučarji pozor!** Kocbekov dom na Korošici je že odprt in bo odlej stalno oskrbovan, Frišaufov dom na Okrešlju se odpre v četrtek, 21. t. m. in ostane oskrbovan preko velikonočnih praznikov. Snežne razmere za smuko so v planinah zelo ugodne. Dostop na Korošico iz Luč v Savinjski dolini traja 5 ur na Okrešlju pa vodi pot skozi Logarsko dolino. Ugodne avtobusne zveze iz Celja in z železniške postaje Smartno ob Paki.

c **V dr. Novčanovi zadevi,** ki se je včeraj razpravljala pred okrajnim sodiščem v Celju, se je dosegla poravnava. Dr. Novčan je umaknil vse tožbe in bo plačal 8000 din za Dijaško kuhinjo v Celju ter 2000 din za Celjsko pevsko društvo ter bo poravnal vse stroške po sodni odmeri.

c **Slinavka in paraljovka** se je pojavila v Gaberju. Kraj Gaberje je proglašen za okuženo področje, vsi ostali kraji pa za ogroženo področje. Vsi živinski in kramarski semji so ukinjeni.

* **Opozorilo!** Za velikonočne potice kupite ugodno pri Romih & Kramer, Prešernova ul. 8.

* **Pozor gospodinje!** Kauči imitirani po 650 din, otomane od 350 din naprej dobite pri Smigocu, Mariborska 22.

c **Sprememba posesti.** Znana narodno restavracijo »Braniborec na Kralja Petra cesti, last g. Antona Robeka in njegove soproge Ane, je kupila Kmetijska družba, ki bo tja preselila svojo pisarno, poslovne prostore in skladišče.

c **Komemoracija za pok. mecenoma CMD Em. Lilekom in Fr. Krajnecem** priredita obe CM podružnici v Celju danes ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

Zborovanje celjskih trgovcev

Na letni skupščini celjskih trgovcev je predsednik združenja Rudolf Stermecki naglasil, da so trgovci pričakovali, da se bodo ob zvišanju cen življenjskih potrebščin zvišale tudi plače državnim in privatnim nameščencem. Obenem je apeliral na trgovce, da čimpreje zvišajo prejemke svojih uslužbencev. Letos kakor tudi lani se je združenje borilo za avtomatsko centralo ter interveniralo v Beogradu tudi zaradi regulacije Savinje.

V Celju je bila izpostavljena carinarnica I. reda. Uprava združenja je dobila pooblastilo, da preskrbi za carinarnico primerne prostore in da v primeru nujne potrebe da v ta namen ves odvisni kapital na razpolago. Skupščina se je izrekla za odpravo kramarskih sejmov v Celju. Združenje je v preteklem letu interno proslavilo 20letnico svojega obstoja. Premoženijsko stanje društva znaša skoro en

ZAVOD ZA VETERINARSKA CEPIVA IN ZDRAVILA

Beograd, 16. marca. Vlada je odobrila poljedelskemu ministru kredit za gradnjo zavoda, v katerem se bodo izdelovala veterinarska cepiva in zdravila. Zavod bodo zgradili v Zemunu.

c **Zdravniško dežurstvo** za člane OUZD ima jutri dr. Josip Cerin, Prešernova 1.

c **Nočno lekarniško službo** ima od 16. do 22. t. m. lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

c **Mestna občina celjska** bo 18. marca oddajala v najem njive in travnike in sicer: ob 8. uri zjutraj pri okoliškem pokopališču, ob 10. uri pri mestnem pokopališču, ob 11. na bivšem Rajerjevem posestvu, o b16. na Sp. Lanovžu.

o **Upokojen je Janko Sernee,** predsednik okrožnega sodišča v M. Soboti. Obenem je odlikovan z redom sv. Save III. st.

o **Upokojen je inž. Josip Zidanšek,** načelnik oddelka za živinorejo v poljedelskem ministru.

o **V Murski Soboti bodo uprizorili dramo »Orkan«** v nedeljo ob 15. v Sokolskem domu. Režira Slavko Niselic.

o **Slov. Konfite.** Občni zbor Dravinjske podružnice SPD bo v ponedeljek ob 20. v klubovi sobi v Narodnem domu.

o **Sv. Trojica v Slov. goricah.** Sokolska četa uprizori v nedeljo ob 20. gledališko igro »Stari Ilija«.

o **Občni zbor Nubavljane in kredilne zadruge v Murski Soboti** bo 18. t. m. v Sokolskem domu.

o **Grajski kino v Murski Soboti** predvaja od četrta do sobote večerim »Simfonija življenja«, v nedeljo in ponedeljek pa opereto »Halo Janine«.

o **Osebnosti.** Gimnazijski prof. katehet g. Alojz Soštara je postavljen za prof. VIII. sk. na gimnaziji v Murski Soboti. — Za nadzornika kmečko nadaljevalnih sol v murskosoboškem okraju, sta imenovana solski upravitelj V. Deloglavec v Gor. Lendavi in solski upravitelj J. Titan v Pucovcih.

o **Sv. Urban pri Ptuj.** V nedeljo je bil v šoli prvi roditeljski sestanek, katerega se je udeležilo nad 250 staršev šoloobveznih otrok. Starši so za vsa načeta vprašanja pokazali globoko razumevanje.

o **Sežnec, ki so bili lani v Nemčiji,** naj se do 29. t. m. javijo Zvezi poljedelskih delavcev v M. Soboti, koliko nemških mark imajo v papirju, koliko v srebru, to pa zaradi zamenjave mark. Vsak sezonec naj prinese s seboj radi kontrole potni list.

o **11 primerov meningitisa** je bilo ugotovljenih v Prekmurju. V soboškem okraju se je bolezen pojavila v Pertoči in Sebeborcih, v lendavskem predvsem v Žižkih, v ljutomerskem pa v Razkrižju in Gornji Radgoni. Zboleli so predvsem otroci, ki pa bodo verjetno vsi okrevali.

o **Obesil se je 34letni posestnik Srečko Geza** na Gorici v Prekmurju zaradi družinskih preprirov. Zapuščeno in situ.

n **Mednarodna razstava živine** bodo aprila priredili v Novem Sadu.

n **Mater umoril v vlakcu.** Na progi Dubrovnik—Sarajevo je Anton Stajbek na hodniku vlaka umoril svojo mater Andjo ter jo oropal. Matki materi je oduzel mnogo denarja in razne dragocenosti. Po strašnem zločinu je mater vrgel iz drvečega vlaka.

n **Nemčija nam bo dobavila** v štirih trimesčnih obrokih 3000 ton železa za jeklarne, 3000 ton pa za liganje.

n **Mednarodna razstava živine** bodo aprila priredili v Novem Sadu.

n **Mater umoril v vlakcu.** Na progi Dubrovnik—Sarajevo je Anton Stajbek na hodniku vlaka umoril svojo mater Andjo ter jo oropal. Matki materi je oduzel mnogo denarja in razne dragocenosti. Po strašnem zločinu je mater vrgel iz drvečega vlaka.

Maribor

Pomlad na trgu

Blizajoča se pomlad se pozna tudi na našem živilskem trgu. Mnogo prvega pomladnega cvetja je že, ki ga gospodinje zelo rade kupujejo, saj so se zime že naveličale. Pomlad se pozna tudi pri zelenjavi. Na trg prihaja prva pomladanska solata: regrat. Je pa še precej drag, ker ga je zelo malo za dinar. Tudi motovilca in radiča je vedno več, vendar so prodajalke še zelo drage. Tudi ostale zele-

ujave je dovolj. Gospodinje, ki so upale, da bo s pomladjo draginja manjša, so razočarane. Cene so stalne in nekatere stvari so se še celo podražile. Zlasti mlečni izdelki se v cenah dvigajo. Mleko prodajajo celo po 3.50 din liter. Krompir je že po 2.50 din kg in ga je malo. Vse kaže, da draginja na živilskem trgu še ne namerava ponehati.

DOPOLNILO K UREDBI O OMEJITVI BENCINA

Trgovinski in finančni minister sta podpisala dopolnilo k uredbi št. 3 o omejitvi prodaje bencina. Ta določa, da se bodo zaradi splošnih in javnih razlogov lahko povečale količine bencina v javnem prometu. O tem bo odločala uprava državnega monopola na predlog komisije, ki bo sestavljena iz delegatov vojnega ministrstva, uprave državnih monopolov in banovine Hrvatske. Za bencinske potrebe vrhovne državne uprave pa bo odločal finančni minister.

m Odlikovani sta bili z redom sv. Save IV. znani kulturni delavki meščansko-šolska nastavnica Jela Levstikova in ravnateljica H. dekliške meščanske šole Irma Seligova.

m V počastitev spomina pokojnega prof. g. Majcena je daroval prosvetni inspektor g. dr. Poljanec namesto venca 150 din za CMD.

m Občni zbor Protituberkulozne lige v Mariboru bo v ponedeljek, 18. t. m., ob 18. v dvorani OUZD.

m Razpisano zdravniško mesto. OUZD razpisuje mesto pogodbenega zdravnika specialista za otroške bolezni v Mariboru.

m Angleško predavanje. V sredo, 20. t. m., ob 20.15 bo predaval v poslopiju realne gimnazije Mr. Anthony Bertram iz Londona o angleškem slikarstvu. Skioptične slike!

m Obstreli se je s flobertovko 45letni pletilec Franc Sprah s Teznega. Od puške se je odtrgal zapirac ter mu zletel v oko.

m Lutkovno gledališče Sokola Maribor-maticce pripedi v nedeljo ob 15. lutkovno igro: „Obuti maček“ z dodatkom.

m Odlikovani profesorji. Z redom sv. Save IV. so bili odlikovani tukajšnji profesorji dr. Janez Kociper, Fran Skok, Karel Tribnik in Živorinik.

m Iz poštne službe. Za uradniška pripravnika na pošti Maribor II sta postavljena Stefan Rous iz Murske Sobote in Josip Zagar iz Ljubljane.

m Na praznik sv. Jožefa vozi mestni avtoobus na Pohorje. Odhod z Gl. trga ob 7.30. Prijave sprejema Osrednja postaja na Glavnem trgu do ponedeljka do 18. ure. Telefon 22-75.

m Grof inkognito. V vlaku so varnostni organi postali pozorni na nekega skrivnostnega potnika, ki je bil po rodu grof, njegov polni list pa se je glasil na drugo ime in je torej potoval inkognito. Pri njem so našli več stvari, ki so jih zaplenili.

m Protidraginski shod vseh državnih uslužbencev in upokojenecv, ki bi se imel vršiti v nedeljo 17. t. m. v Narodnem domu je radi nastalih zaprek odpovedan.

m Zdravniško dežurstvo OUZD ima v nedeljo dr. Zirnagst Teobald, Kralja Petra trg 3/I.

m Na praznik sv. Jožefa ostanejo trgovine v mestu Mariboru odprte ves predpoldan.

m Prostovoljna gasilska četa v Studencih priredi na čast vsem Jožicam in Jožetom na predvečer sv. Jožefa zabavni večer v dvorani gasilskega doma. Spored je pester ter se zagotavlja, da bo vsak obiskovalec zadovoljen, saj bodo k temu pripomogli tudi godbeniki g. Malovrha.

m Razpisan je natečaj za sprejem dveh dnevničarjev-zvaničnikov v službo pri komandi vojnega okruha v Mariboru. Na-

* Poskusite izborno novo bok pivo Pivovarne Union, ki je od danes naprej v prometu.

* Družba za izvoz sadja »Kanada« se preseljuje v firmo »Kanada-M. Palouče brez vsake izpremembe v lastništvu ali vodstvu.

* Opozarjamo na današnji oglas glavne kolekture državne razredne loterije »Grad sreče«, TPZ »Putnik«, Maribor, Trg svobode — grad.

* Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru kupi večjo količino suhih in polsuhih bukavih drv, cepanic. Ponudbe do 15. aprila 1940 na upravo zadruge.

* Klobuki, perilo ugodno pri »Lama«, Maribor.

* Opozarjamo, da prične danes koncert APZ točno ob 20. uri. P. n. občinstvo naj zavzame par minut pred napovedano uro prostora, ker med izvajanjem vstop v dvorano ne bo dovoljen.

* Glasb. društvo žel. del. in uslužbencev sporoča, da je nameravan občni zbor za dne 17. t. m. preložen na nedoločen čas.

* Iz Milana sporočajo, da vlada za letošnji veleseljem ogromno zanimanje ter so že skoro vse hotelske sobe rezervirane. Iz tega razloga opozarja TPZ »Putnik«, Maribor, naj se zainteresirani za izlet v Milano, ki ga priteja z brzovlakom od 14. do 18. aprila, takoj odločijo in prijavijo svojo udeležbo, da se zamore pravočasno rezervirati v Milanu potrebne hotelske sobe. Točne informacije in prospekti so na razpolago pri TPZ »Putnik«, Maribor, Trg svobode — grad.

* Obrtniški praznik na Jožefovo 19. marca bo slavilo Slovensko obrtno društvo v Mariboru z mašo ob 9. uri v cerkvi sv. Barbare na Kalvariji (v slučaju slabega vremena maša ob 8. uri v stolnici). Nato obrtniški sešatek pri »Kličeku«, pri Treh ribnikih.

* Pozivamo člane in članice, da plačujejo članarino direktno v društveni pisarni, ki je odprta vsak dan od 11—12 ure in od 16—19 ure. Sokolsko društvo matica.

HOTEL, KAVARNA, RESTAVRACIJA OREL Morske in sladkovodne ribe, kuhinjske specialitete. Prvovrstna ljutomerska vina. Dvojno marčno, termalno, črno in belo pivo. Zmerne cene.

TRGOVCI — OBRTRNIKI!

Poslužite se naših »Velikonočnih voščil«.

Najcenejša in najboljša reklama!

m Nočna lekarniška služba. Od 16. do vključno 22. t. m. Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Zastopnika — organizatorija

S SEDEZEM V MARIBORU

išče dobro vpeljana zavarovalnica za pridobivanje življenjskih zavarovanj. V poštevh pride agilna in poštena oseba, zmožna občevanja s strankami, čeprav začetnik, kateremu nudimo temeljiti teoretičen in praktičen pouk. Ponudbe pod »Zaupno mestom« na ogli odd. »Večernika«.

* Nogavice — pletenine itd. »Mara« Osel, Koroška cesta.

* Zopet imate priložnost, da si z neznanim vložkom pridobite veliko premoženje! To edinstveno pot do bogastva vam nudi drž. razredna loterija, ki prične prihodnji mesec svoje 40. kolo. Nove srečke so že dospеле in se dobe od 13. t. m. dalje v naši hiši sreče in glavni kolekturi drž. razredne loterije bančni poslovjalnici BEZJAK, Maribor Gosposka ulica 25. Sreča vas zopet kliče — odločite se čimprej!

Mariborsko gledališče

Sobota, 16. marca, ob 20.: »Gejša«. Premiera.

Nedelja, 17. marca, ob 15.: »Neopravičena ura«. Znižane cene. — Ob 20.: »Gejša«.

Nedelja, 17. marca, ob 15.: »Neopravičena ura«. Znižane cene. — Ob 20.: »Gejša«.

Ponedeljek, 18. marca, ob 20.: Akademija Pomladkov Z. F. O.

Nedelja v mariborskem gledališču. Ker je bila prva nedeljska popoldanska predstava zabavne veseligrice »Neopravičena ura« popolnoma razprodana, se zopet ob znižanih cenah ponovi na Cvetno nedeljo popoldne. Zvečer pa pride prvič po premieri na oder zelo zanimiva angleška opereta »Gejša«.

Radio

Sobota, 16. marca

Ljubljana: 17. otroška ura, 18. za delopust igrata RO, 18.40 pogovori s poslušalci, 19. poročila, 20. pogled zunanje politike, 20.30 vesele in žalostne iz življenja Jake Smolacke, 20. poročila, 22.15 za vesel konec igrata RO. — Beograd: 17.45 narodna glasba, 19.40 narodne pesmi, 21.

Zopet se Vam nudi priložnost!

Tisoči in tisoči so prejeli v zadnjih tednih ob priliki glavnega žrebanja državne razredne loterije lepe dobitke in tisoči se vedno radi udeležujejo žrebanju razredne loterije. To je tudi za Vas edina pot, da pridete z neznanimi izdatki do velikega premoženja. Prodaja novih srečk za 40. kolo državne razredne loterije se je že pričela. Kdor bi bil rad tudi med srečnimi dobitniki, naj pohiti v našo hišo sreče in glavno kolekturo drž. razredne loterije

Bančno poslovalnico BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica št. 25 -- Telefon št. 20-97 kjer Vam je na razpolago velika izbira novih srečk. — Cela srečka stane din 200.—, polovica din 100.— in četrtinka din 50.—

m Pogreba prof. Gabrijela Majcena so se včeraj popoldne udeležili tudi ban dr. Nattačen, škof dr. Tomažič, predsednik okrožnega sodišča Hudnik, prvi drž. pravdnik dr. Zorjan, oba okrajna načelnika dr. Šiška in Ajlec, predstojnik mestne policije g. Kos, podžupan Žebot košaški župan Kirar in več drugih predstavnikov mariborskega javnega življenja. Zadnja pot pokojnega profesorja je pokazala, kako priljubljen je bil pri nas in kako velik ugled je užival v javnem življenju.

Križanka št. 69

1 2 3 4 5 6 7 8 9 grid with letters I-XIII

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. ptica; II. pesem; III. lepo vedenje; IV. umetnina; angleški otok; V. pristolov; VI. podpiralec umetnosti; VII. umetnina; VIII. ime hrv. pesnika; zločinec; IX. posoda; X. ujeđa; rimski pesnik; XI. ročno delo; XII. urejeno stanje; stara dalmatinska škofija; XIII. pristolov; turška mera. Navpično: 1. nasad; konica; skregan; 2. ruska reka; nadomestilo preproge; 3. svarilo; znanost; 4. del celote; zdravilo; voščeni izdelek; 5. enota; prva žena; 6. lošč; zaradi tega; ruska reka; 7. kamenina; pijača; 8. ploskovna mera; državni uradnik v uniformi; 9. egiptski bog; del parnega stroja; žensko ime.

tančnejši pogoji se dobijo v mestnem vojaškem uradu.

m Izvoz stajerskih vin. Letos smo izvozili že 331.179 litrov stajerskih vin, in sicer v Nemčijo 322.070, v Švedsko 120 in v Češki protektorat 9.599 litrov.

m Pri večerjanih raciji so prijeli 53 oseb zaradi beračenja, potepuštva in pre povedanega povratka.

m Vrečo železa je nosil po mestu nezaposleni delavec Ivan S. in zbujal pozornost tako da ga je stražnik aretiral. S. je priznal, da je železo ukradel iz skladišča na glavnem kolodvoru.

m Kolo je bilo ukradeno brivskemu pomočniku Ivanu Pakoviču iz veže v Jurčičevi ulici 9. Ukradeno kolo je znamike »Opel« z evid. šte. 20793.

m Omladineci grafičarjev prirede danes v dvorani Del. zbornice družabni večer. Za razvedrilo skrbe priznani grafičarski humoristi pod vodstvom tov. ...

* V »GRADU SREČE« — »Putnik«, Maribor, Trg svobode-grad — velika izlira srečk drž. razredne loterije. Žrebanje 40. kola že 12. aprila. Preizkusite tudi vi svojo srečo!

* Ne odlašajte več s svojo prijavo za užitje polno prekrasno društveno potovanje, ki ga priteja »Putnik«, Maribor od 14. do 18. aprila 1940 na veleseljem v Milano (z obiskom Trsta, Benetk in Padove). Zahtevajte prospekte!

* Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek. Ogl. reg. S. br. 30474/35

* Podružnica Slovenskega planinskega društva v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 27. marca 1940 s pričetkom ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel« z običajnim dnevnim redom.

* Namesto venca na grob pok. Alojza Pezdčka iz Jarenine je daroval g. Srečko Kranjc din 150 prostovoljni gasilski četi Pesnica za kar se mu četa najiskreneje zahvaljuje.

* Priporoča se predtiskarija za vse vrste ročnih del. Nifergal, Koroška 1.

Kino

* Grajski kino. Danes zabavni nemški film »Avantura opolnoči«. Olga Cehova, Paul Klinger, Georg Aleksander.

* Esplanade kino. »Safija«, odlična francoski film močne vsebine, erotike in pikanterije z Vivione Romance.

* Kino Union. Do vključno nedelje »Streljaj kabalero« romantična in vzbudljiva romanca o junaku od Rio Grande, v glavni vlogi Warner Baxter.

* Zvočni kino Pobrežje: 16., 17. in 19. marca »Tarzan junak« z dodatkom »Fox Mov. Novosti« in smešno »Buster šaloc«.

Slovo smučarjev od tekmovalne sezone

VELESALOM NA PECI BO ZADNJA LETOŠNJA KONKURENCA V MZSP

Zimsko sportni odsek ISSK Maribora bo pripravil na velikonočni ponedeljek tekmovalne v veleslalomu na Peci, na progih s Kordežev glave do Uletove koč. Start bo ob 9. Pravico tekmovalca imajo vsi pri JZSZ verificirani smučarji. Prijave s prijavnino din 10.— je treba poslati na naslov Vekoslav Golubović, Maribor, Smetanova št. 36, najkasneje do 23. t. m. opoldne. Naknadne prijave se bodo sprejemale na predvečer tekme.

Zmagovalec prejme naslov slalomskega prvaka Peci 1940, prvi trije plasirani pa dobijo še zraven tega lične plakete. Objava rezultatov in razdelitev daril bo takoj po tekmi v Uletovi koči. Ob priliki tekmovalca v veleslalomu bo organizirala MZSP izlet v Mežico. Za udeležence je dovoljena polovična vozna na podlagi obrazca K-13. Ker so snežne prilike še vedno jako ugodne, naj nihče ne zamudi izleta v zasneženo kraljestvo kralja Matjaža.

Rokoborsko prvenstvo

Drevi ob 20. se bodo pričele v dvorani Zadruga gospodarske banke na Aleksandrovi cesti finalne rokoborbe v grško-rimskem stilu za prvenstvo Maribora. Nastopali bodo atleti Pekovskega SK in SSK Maratona, med njimi več državnih prvakov in reprezentantov.

JUNIORSKO PRVENSTVO

Podzveza v Mariboru je izzrebala sledeče termine za odigravanje lokalnih juniorskih prvenstvenih tekem: 28. aprila Slavija—Rapid, 5. maja Maribor—Železničar, 12. maja Železničar—Rapid, 19. maja Maribor—Slavija, 26. maja Železničar—Slavija, 2. junija Rapid—Maribor.

s Atleti SK Železničarja bodo imeli obvezen sestanek 19. t. m., ob 10. na startu dionu.

s SK Železničar bo odigral jutri v Garberju prijateljsko tekmo proti SK Olimpiji z začetkom ob 15.

s Atletska sekcija SK Celja priredi na Jožefovo ob 15. na »Glaziji« crosse country tek za nogometaše na 2500 m dolgi progi.

s Table-teniška tekma v Murski Soboti bo v nedeljo 17. t. m. po daljšem odmoru. Murini pingpongaši bodo pomerili svoje moči s SK Celjem. Začetek ob 9. uri zjutraj v stari kavarni Vučak.

s Občni zbor SNZ je odklonil protest Rapida proti ponovitvi prvenstvene tekme z Muro.

Prirodopisna kramljanja

Pravljični svet 2000 m pod morsko gladino

Filmanje oceanske globine pod pritiskom 25.000 ton — Nova odkritja za zoologe

Na kongresu zoologov v New Yorku je govoril znameniti biolog William Beebe in med drugim naglasil: »Človek je raziskal najbolj divje pokrajine zemlje, tvegaj je življenje za poznavanje dotlej nedostopnih ledenih in puščavskih step ter vrhuncev visokih gor. V zrakoplovih, letalih, in stratosfernih balonih se je dvignil človek visoko v zračne višave, pozabil je pa skoro povsem na čudežno kraljestvo, ki se skriva v globinah oceanov. S tovarišem nameravava napraviti v tem pogledu prve poizkuse, prodreti 2000 m pod površje morja. Prvi najini poizkusi, ki niso segli tako globoko, so že pričarali stvari, ki si jih človek ne more predstavljati, če jih sam ne doživi.«

William Beebe ni dejal preveč. Bil je prvi človek, ki je prodril v tajne morja in jih na fotografski plošči odkril človeštvu. Leta 1934 je v spremstvu Otis Barton dosegel 900 m podmorske globine, kar je precej, če pomislimo, da se mora z moderno opremo potapljač ustavititi že 30 m pod površjem. S fotografsko kamero je Beebe med kratkim bivanjem v morju ulovil filmski posnetek življenja morskih prebivalcev, ki je zbudil povsod splošno zanimanje.

Zdaj namerava učenjak 2000 m globoko v ocean. Če bi šla učenjaka nezavartovana tako globoko, bi vsak izmed njih nosil na svojih ramenih pritisk vodnega stebra 4000 ton! Zaokrožena, tesna celica s premerom 2 m, v kateri se bosta učenjaka naštanila med potapljanjem, bo morala prenesti pritisk 25.000 ton! Potapljaški zvon je zgrajen iz najtršega aluminija, stena je debela 8 cm ter obdana z ogradjem iz najtrše kremenčeve najbolj odporne snovi. Kakor roka debeli trije kablji bodo spuščali kabino v globino Tihega oceana, po telefonu bosta moža v stalnem stiku s parnikom na površju morja. Mimo potrebnih aparatov za dihanje in kisikovih rezerv bo imela kabina dva močna reflektorja, kajti v takšni globini morja vlada neprodorna tema, umetna osvetlitev bo pa pri snemanju življenja v morju neobhodno potrebna.

Večna tema na dnu morja, to je sicer nedoločeno rečeno, kajti cela vrsta bitij v morju je že od narave same opremljena s fosforno svetlikajočimi se luskinami. Nekatere živalce proizvajajo celo s svojim telesom v dotiku z vodo svetlikajočo se električno energijo v okolico. Otenophore so čudežna bitja morja, ki so skoro prozorna, njih skrivnostno se svetlikajoč trup je prava »laterna magica« morskih globin.

Mnoga bitja na dnu morja so slepa za okolico. Beebe jih je opazoval v snopu svojega reflektorja, kako so prehajala mimo ne da bi občutila svetlobo. Pač pa so se čudno tresle, ko se jih je dotaknil topli pramen svetlobe. Veda o živalstvu je z odkritji Beebeja dobila čez noč nove vrste živalic, o katerih se človeštvu ni sanjalo. Cela vrsta algam podobnih bitij je priraščena na skale v morju in

Majhne živali težje od velikih

Med velike živali prištevamo slona, nosoroga, žirafa, nilskega konja, gorilo itd. Vse te živali so doma v Afriki, kjer je na izbiro tudi žuželk in raznega mrčesa. Nobena tehtnica ni dovolj velika za slona, nobena tako majhna in občutljiva, da bi odtehtala muho. Toda, učenjak dr. S. A. Neave iz »Imperial Institute of Entomology« je svoj čas trdil, da je »steža vsega mrčesa, ki kroži nad Afriko težja od živali, ki bivajo v njej.«

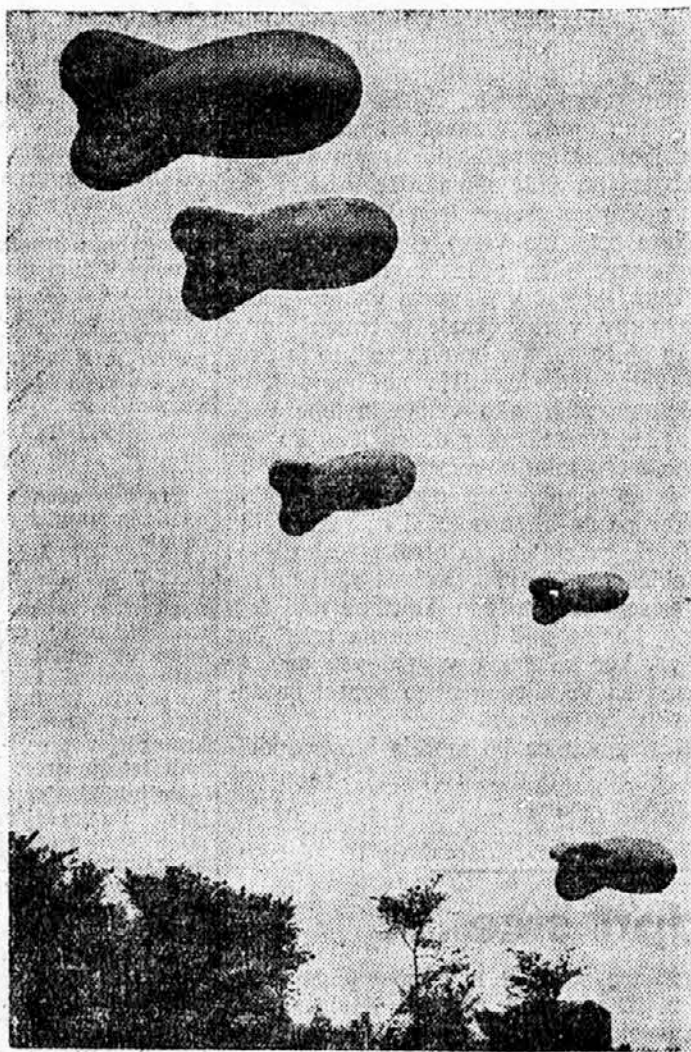
To da že nekaj pojma o žuželkah črne celine! Škoda je le, da so v večini tisočkrat bolj škodljive kakor sesalci. Med njimi je posebno znan komar Anopheles, povzročitelj malarije. Kot najboljšo sredstvo proti tej bolezni je pa priznan kinin. Dnevna doza 1 do 1,3 grama kinina, vzeta pet do sedem dni zaporedoma, zavaruje človeka pred mrzlico. V primeru obolenja velja za zdravljenje 400 miligramov kinina na dan med malarično sezono.

sega s svojimi tipalkami za hrano. Druga bitja, crinoidi, izpreminjajo svojo barvo v najrazličnejših niansah in mamijo plen v bližino. Med tajinstvenimi bitji se

družijo že znani prebivalci morja, med njimi so polipi v velikosti teleta. V splošnem so prebivalci morskih globin manjša bitja, morda bodo odkritja v večjih

V obrambi Londona

London je zastražen. Pripravljen je na vsak primer, ki bi ga utegnil iznenaditi. V vseh predmestjih so postavljene protiletalske baterije, velemesto ima mnogo večjih in manjših zaklonov. Poskrbljeno je za naglo izpraznitev mesta, če bi nanesla potreba. Glavno oporo v zračni obrambi pa imajo Londončani v stražnih balonih, ki so spuščeni v določeni razdalji v zrak nad okolico mesta in varujejo s svojimi med seboj razpetimi mrežami prestolnico pred vdorom sovražnih letal.

Če zaide vlak — med krokodile

Ko je v Južni Afriki prestopila Krokodilska reka bregove, so doživeli potniki vlaka na progi ob reki nenavadno pustolovščino. Ko je vlak odpeljal s postaje, voda še ni bila posebno narasla. Medtem je legla noč, vlak je vozil po pokrajini, ki je bila 180 km daleč pod vodo. Vročina je bila huda, po triurni vožnji se je vlak naenkrat ustavil.

Strojevodja se je zaman naprezal, da bi lukamatijo pognal dalje. Voda je narasčala, naslednje jutro je segala v vagonih skoro do sedežev. Potniki so v

strahu ždeli na klopek, nihče ni mogel iz vlaka, obdanega krog in krog od umazanega jezera. Naenkrat so se pojavili ob vagonih krokodili. Potniki so za zaprtimi okni ždeli vanje, dame so bile v velikem strahu. Pogumnejši so jim metali ostanke hrane in z užitek gledali, kako so se požeruhi tepli zanjo. Tri dni je ostal vlak odtrgan od kopne zemlje, končno so le zvedeli za njegovo usodo ter prišli s čolni po sestradane potnike. Voda se je počasi umaknila, stroj so očistili in popravili ter spravili vagoni na najbližjo postajo.

Ovce, ki se hranijo s kemičnimi pilulami

Profesor L. L. Madson na ameriški Cornell univerzi je napravil zanimiv poizkus. Dve ovčici je vzel izpod sescev matere in ju poldrugo leto umetno hranil s kemično prirejenimi pilulami. Niso dobivale ne trave ne zrna, nego točno določene količine kaseina, celuloze, škroba, raznih soli in vitaminskih koncentracij. Ovci sta uspevali boljše kakor one s prirodno hrano, dosegli sta celo dvakratno velikost od tovarišic. Nobena bolezen se jih ni lotevala. Učenjak se nadeja, da bo po tem poizkusu dobil še boljše, praktično umetno hrano za živali. Če se mu bo to posrečilo, potem morda ni daleč čas, ko bo tudi človek segel po umetni prehrani, kadar bodo odstranjene okolno-

sti, ki bi zavirale prebavo umetne prehrane. Tako bomo jemali v dozah juho, meso, zelenjavo, krompir, prikuhe...

Vrelec nafte 11 let v ognju

V romunskem petrolejskem področju Moreni gori vrelec že 11 let. Tam so l. 1922 iskali nafto in ko so navrtali v globino 1453 m, je naprava za vrtnanje zletela v zrak, čeprav je tehtala 2100 metrskih stotov. Silen stožec nafte jo je vrigel v zrak in se kakor ogromen slap razlil po okolici. Pri tem se je tekočina vnela in poslej je ves čas v ognju, ne da

Kako je brzoja v po kablu prehitel sonce

Pravijo, da je glas o zavzetju Troje v Mali Aziji že isto noč dosegel Atene. No, »brzojavno« sporočilo je doseglo Grško s pomočjo ognja, z otoka na otok ter dalje na celino. Isti način je nekaj služil v slovenskih krajih za napoved prihoda Turkov.

Perzijski kralj Hystapse je postavil ljudi tako vsaksebi, da so se lahko čuli med seboj in na ta način oddajali vesti po deželi. To je bil že pravi luksus »brzojavljenja« in je ostal edinstven primer v zgodovini.

Francoz inženir Claude Chappe si je 1793 omislil na gričih majhne hišice z

dveima oknom, na vsaki strani, v smeri proti drugi hišici. Iz teh hišic so oddajali brzojavne znake, več metrov visoke. Tja do Morsea se je potem zvrstila cela vrsta poizkusov. Morsejevi brzojavni znaki so kmalu povezali evropska mesta.

Leta 1848 je Anglija poskusila z dveima parnikom položiti kabel do Amerike. Veselje je bilo veliko, ko je bilo delo opravljeno, angleška kraljica Viktorija je prejela prvi brzojavni pozdrav ameriškega predsednika. Toda kabel, ki je stal 12 milijonov forintov, je naenkrat odpovedal. Angleži niso mirovali. Opremil so nov 210 m dolg, 25 m širok parnik »Gre-

globinah zasačila tudi orjaže med njimi. Za enkrat je še nemogoče uloviti prebivalce morskih globin ali jih mrtve privleči na dan. Njih bitja so zraščena tako, da premorejo z lahkoto prenesti orjaški pritisk vode. Pod manjšim pritiskom bi se tako rekoč sesula, prav kakor človek v brezračnem prostoru. Zato se moramo za sedaj zadovoljiti le s filmi, ki jih je in še bo prinesel Beebe iz pravljice dežele na dnu morja.

bi jo bilo mogoče pogasiti.

Ogromen ognjeni jezik doseže včasih v višino 100 m. Poskušali so z gašenjem na vse načine, toda brez uspeha. Kopali so predore, da bi odstranili zemeljske pline, toda pritisk teh je bil tako močan, da je navrtane preduhe razrušil in ubil več delavcev. Nad odprtino gorečega žrela so posadili velikansko jekleno ploščo, toda pritisk plina je pognal tudi to v zrak kakor krpo papirja. Zdej gori vrelec dalje, čeprav je petrolejska družba razpisala 14 milijonov nagrade za tistega, ki bi se mu posrečilo požar uničiti...

Hanibal in udomačitev slonov

Spretnost udomačenja posebno divjih afriških slonov so izza časa Hanibala, kartaginskega vojskovođe, pogrešali. Pred 40 leti je belgijska vlada ustanovila v Kongu dve farmi za gojitev udomačenih slonov. Iz Indije so poklicali lovce na slone, toda njihov način lova se ni obnesel, ker so gozdovi v Kongu gosti zaraščeni in izginejo tam sloni hitreje izpred oči kakor v Indiji. Šele afriškemu plemenu Azanda, potomcem Hanibalovih Nubijcev se je posrečilo, uloviti slone v Kongu in jih udomačiti.

Slone obkrožijo zamorski lovci na konjih, udomačenih slonih in peš ter jih preganjajo tako dolgo, da zaostanejo njih mladiči. Te potem polove druge skupne lovcev in jih odpravijo na farme, kjer jih z veliko potrpežljivostjo priučijo domačnosti in poslušnosti na povelja. Povprečno je za to treba 10 let. Slone potem izroče poljedelcem, par slonov odtehta pri delu 16 močnih volov.

Antarktik ena ali dve celini, to vprašanje zanima znanstveni svet v zvezi z Byrdovo odpravo na južni tečaj. Zdaj bodo kartografirali še neznane kraje in dognali, kakšna je podloga večnega ledu na južnem koncu zemlje.

73letna starka je šla na lov v Nebraski v Ameriki samo zato, da bo lahko počastila svoje goste z divjačino. Spremljal jo je sin in še čvrsta ženica je ustrelila jelena.

V zemljo se pogreza mesto Shenandah v USA. Svet popušča zaradi ugrezanja premogovnika. 600 hiš so morali izprazniti, prizadetih je 4000 oseb. Škoda znaša pol milijona dolarjev.

— Ah, Gustiček, poglej, no, kako srčkani miški sta to?

— Pa res, in takoo sladki...!

Ženski kotiček

Pripravite se na Veliko noč

Letos se nam nikakor ne zdi, da se bliža Velika noč, ki jo navadno pričakujemo kot praznik cvetja, toplote in pomladanskega veselja. Mraz še trdovratno oklepa zemljo, narava še spi, saj je deloma še pokrita s snegom. Le ob red-

kih sončnih popoldnevih zaslutimo praznik vstajanja in začutimo, da bo tudi priroda kmalu vstala.

Toda kljub temu se pripravljamo na Veliko noč. Čeprav nam priroda še ni dala velikonočnega razpoloženja, so gospodinje vendarle že sredi priprav na pomladanski praznik, kajti one dobro vedo, da je od njih odvisno, kakšno bo velikonočno razpoloženje družine. Obilo dela in skrbi čaka gospodinjstvo pred prazniki, prav posebno še pred Veliko nočjo, ki se obhaja mnogo bolj vidno nego Božič. Celo stanovanje mora zadihati za Veliko noč z neko svežino, z nekim novim sijajem, ki v starem, preko zime dolgočasenem domu znova poživi vso družino. Posebno velika je skrb tam, kjer je kopica otrok. Navada je, da se za Veliko noč izluščimo iz zimске obleke in se na Veliko soboto obnovljeni pokažemo med ljudmi. Toda joj, otroci so zrasli, lanske oblečke so prekratke, pre-

ozke in po zaslugi otrok precej izdelane. Treba bo novih, toda sedaj ni čas za take stvari. Vse je drago, denarja je malo, slednja zaloga je izčrpana. Pa saj ni čudno! Česar preko zime v naraščajoči dragini nismo zajedli, to se je steklo v žepe trgovcev s kurivom, kateri so pač tudi času primerno povzdignili cene. Pred težkim vprašanjem stoji marsikateri mati. Otrok ne razume, otrok hoče, a mati težko odreče. Hotela bi kupiti a kupiti ne more. A zopet bo mati s svojim ljubečim materinskim srcem ukrenila tako, da bo zadovoljila sebe in deco ter jim pričarala vseeno lepo Veliko noč.

Nato pride na vrsto vprašanje, kaj se bo postavilo za praznike na mizo. Je že tako, da pač v glavnem vidimo lepoto praznikov v razkošnejši pogrnjeni mizi nego običajno. Kje bomo vzeli, to je drugo vprašanje. Marsikje ne bomo letos videli na mizi tako velike in lepe velikonočne šunke kakor druga leta, ko pa se je meso tako neverjetno podražilo, da se bodo mnogi raje odpovedali užitku, kakor pa da bi se odločili za tako veliki izdatek. Še pisank za otroke ne bo letos v običajnem številu. Kokoši radi mraza ne nesejo tako pridno, kmet pa tudi drži ceno, ker se pač izgovarja na težki čas in pa, ker posnema v ceni vse one, ki njemu za višje cene nego poprej prodajajo to, kar on rabi.

Res, umetnica bo morala biti gospodinja, ki bo letos nudila družini Veliko noč v lanskem sijaju.

Odpri roke, odpri srce...

Ako greste v nedeljo na krajši ali daljši izprehod v okolico mesta, boste videli po naših vinorodnih gričih majhne kočice, ki so kakor lastovičja gnezda ob zid prilepljene na breg. Zdaleka izgledajo te bedne kočice neobljudene, toda stopite bliže in videli boste, da so večinoma še prav izdatno obljudene. V njih prebivajo viničarji, ki predstavljajo trenutno menda najbednejši stan v naših krajih. Bolj kakor kdorkoli okužajo sibo letošnje zime. Skromna zaloga (ako sploh zasluži to ime), ki so si jo spravili v jeseni pod streho, je že zdavnaj porabljena. Skromen zaslužek, ki so ga imeli v jeseni, se je porabil sproti, za zimo ni ostalo nič. Tudi za zimsko obleko ni bilo denarja, zato otroci skoraj vso zimo niso okusili svežega zraka, kaj šele, da bi videli šolo. V cunjah, pokriti s cunjami, so se stiskali vso zimo v koči, skozi špranje pa so prepevali mrzli zimski vetrovi svojo monotono pesem. Otrok pa imajo baš viničarji povsod obilno število.

Zima je sedaj v glavnem minila, toda minila je tudi zadnja skorjica kruha. Za-

služka pa sedaj še ni. Kmet še ne dela, da bi šel viničar k njemu v dnino za borih 6—8 dinarjev in hrano, v vinogradih pa še tudi ne delajo. Nestrpno gleda viničar v nebo, pričakujoč boljšega vremena, da se odpre delo. Še bolj nestrpni pa so lačni otroci, ki že dolgo niso videli kruha.

Stopite na izprehodih v takšne kočice, in če imate v prsih srce, se boste spomnili, da leži doma vse polno obleke, ki je že premajhna ali preveč oguljena za vašo mestno deco. Takšno obleko potiskate doma iz kota v kot, tem najpotrebnejšim izmed potrebnih pa bo nad vse dobrodošla, otrokom pa bo omogočila obiskovanje šole. Dajte takemu revežu svoj naslov, da vas obišče v mestu, ali pa mu ob priliki prihodnjega izleta sami izročite to, kar vam več ne služi. Pomoc mu bo ojačila voljo, da vztraja do časa, ko bo zopet zaslužil, ali vsaj do časa, ko bo zazelenel za kočjo regrat, da si napravi vsaj solato.

Kdor ni videl, ta ne ve in mogoče ne verjame, toda mnogo več bede nego v

mestu je v teh od Boga in sveta pozabljenih kočah.

Kuhinja

Močvrti slaniki kot čajno pecivo. Stresi na desko 56 dkg moke, deni vanjo 10 dkg surovega masla, prav malo soli, 1½ dkg droži, ki si jih razmočila v 4 žlicah tople vode, in prilij še ¼ l vode. Iz vsega tega napravi testo, ki ga 20—30 minut dobro ugnetaj. Nato pokrij testo na deski z gorko skledo in pusti, da vzhaja eno uro. Ko vzhaja, ga zopet nekoliko ugnetaj in napravi iz njega 70—80 majhnih, za prst dolgih in debelih klobasic, ki jih pokladaj na pomazano pekačo in postavi za pol ure na gorko, da nekoliko vzhajajo. Pomaži jih z razpepenim jajcem, potresi s kumno in soljo ter jih postavi v precej vročo pečico, da se naglo zarumene in spečejo.

Juha iz suhega graha. Namочи zvečer ¼ l suhega graha. Drugi dan ga odcedi, nanovo zalij z 1½ l vode in postavi pokričega na ognjišče, da se na pol skuha. Zarumeni v žlici masti nekaj koscev korenja, majhno čebulo in korenino peteršilja. Zarumenjeno stresi h grahu, osoli in prideni še zrezan por ter kuhaj vse skupaj do mehkega. Nato prelači grah z vodo in zelenjavo vred skozi sito, stresi nazaj v lonec in prilij še ¼ l nezavretega mleka, prideni ščep popra in za oreh surovega masla; ko juha prevre, jo zlij na ocvrte krušne rezine.

Prasičje srce v omaki. Srce preslanini, osoli in položi v kožo, prideni zrezano čebulo, košček korenja, nekaj zrn popra, lovorjev list, žlico masti in 1—2 žlici vode. Pokrij in duši do mehkega, potresi v mast žlico moke, in ko se prav malo zarumeni, prilij zajemalko juhe ali gorke vode ter pusti, da še nekaj minut vre; nato prideni 1—2 žlici kisle smetane, in ko prevre, postavi razrezano srce z omako vred na mizo. Zraven daj polento ali krompirjev pire. — Prav tako se pripravi tudi telečje srce.

Poljubčki. Napravi trd sneg iz 1 beljaka in zamešaj vanj 7 dkg sladkorne sipe, pomešane z vaniljo. Polagaj sneg z žlico na pomazano pekačo ali oblate v obliki kupčkov ter jih deni v pečico ali v peč, potem ko si vzela iz nje kruh, da se počasi osuše.

Krompirjevi emoki z žemljami. Pretlači skozi sito 6 olupljenih ter v slani vodi kuhanih krompirjev. Potem zarumeni 2 žlici masti, žlico drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja; z njim zabeli 2 na koc-

ke zrezan izemlji ter jih deni h krompirju. Prideni tudi 1 ali 2 jajci, malo soli in približno ¼ l moke. Vse prav dobro zmešaj ter napravi za jabolko velike emoke, katere kuhaj v slani vodi 8 do 10 minut. Kuhane zabeli s presnim maslom ali masljo in droblinami.

Ocvrta jabolka. Deni v kozico košček masla in dobre ¾ l lepe, bele moke; to na ognju mešaj tako dolgo, da postane vroča, nakar jo presej v skledico. Medtem zavri poldrugo litrovo osmunko vina ali piva, prida tudi 4 žlice sladkorja ter limonove ali pomarančne lupine. Gorko (pa vendar ne vrelo) vino ali pivo vlij k moki in vmešaj kakor za vlite rezance. Zgoščenemu in ohlajenemu testu primešaj še od 2—3 beljakov trd sneg. Vanj pomakaj olupljena in s sladkorjem potresena zrezana jabolka, ocvri jih v maslu in še z gorkimi postreži.

Praktični nasveti

V ZELENJADNEM VRTU
gojimo leta in leta sočivje na istem mestu. Vrtna zemlja se na ta način s časom izčrpa. Staro moč ji vrnemo edino z umetnimi gnojili in z dobrim kompostom. Za gnojenje vrtovej Nitrofoskal-1 najbolj priporočljiv. Gnojilo spravimo v zemljo na ta način, da pri kopanju vrta trosimo Nitrofoskal med vrste, ki jih odkopljemo ali pa na prekopane grede potrosimo gnojilo in ga z grabljami dobro pomešamo z zemljo. Na 10 kvadratnih metrov popolnoma zadostuje 1 kg. Važno pri tem gnojlju je to, da se zemljo dobro pomeša in da pravočasno pride v zemljo, to je vsaj nekaj dni pred setvijo. Pri takšnem gnojenju bo gospodinja na razpolago vedno dovolj okusne zelenjave.

Madeži črnega vina. Madeže črnega vina iz prtov in pričevo lahko odstraniš, ako jih namakaš 24 ur v gorkem mleku. Če je madež še moker, zadostuje 12 ur v mrzlem mleku. Nato madeže izperi v mrzli vodi.

Petrolejev madeži. Petrolejeve madeže odstranimo iz lesenih tal na sledeči način: Tri dele lončarske gline pomešamo z enim delom sode in napravimo iz tega s pomočjo vode gosto kašo in potem z njo pomazemo madeže. Po 6—8 urah, kadar se je glina posušila, jo opraskamo in tla z vodo in milom zdramemo.

O ženski volivni pravici

Popolnoma upravičeno in s časom v skladu se je pred meseci strnilo in dvignilo tudi naše ženstvo, zahtevajoč popolno enopravnost v obliki volivne pravice. Mnogo prahu je dvignila ta zahteva, našla je odobravanje, še več pa menda nasprotovanja. Neodobravanje se je oglašilo seveda v vrstah onih zastopnikov močnejšega spola, ki si hočejo pač žensko vedno prilagoditi tako, da bo to njim v korist, ali z drugimi besedami, ki hočejo žensko videti pametno in neumno obenem. Nekoč, ko je mož lahko ženo oskrbel z vsem kar je potrebovala, je lahko gledal v njej nekako lutko, ki jo je skrival v svojem domu in obsipaval z vsem, v javnem življenju pa odločal sam. Sedaj pa, ko premnogi mož ni v stanju sam vzdrževati družine, pogosto niti že-

no (zato ostane raje sam) si tudi ne sme lastiti pravice, da sam odloča o stvareh, ki so za ženo prav tako važne kot zanj, o stvareh, ki se prav tako tičejo onih zadev, pri katerih se tudi žene v enakem ali celo večjem številu aktivno udeležujejo.

Kljub vsem zborovanjem ženstva v naši državi, s katerih so bile odposlane na merodajna mesta dovolj jasno razložene zahteve, je novi volivni zakon ženo prezrl, smatrajoč jo za nedoraslo tako važni zadevi, kakor so volitve. To je zgolj izgovor, kajti intelektualka je bržko ne dorasla intelektualcu, sicer ne bi dobila priznanja, delavka delavcu, kmetica kmetu. Ključ po ženski volivni pravici torej ne bo ponehal, ampak se bo stopnjeval do končne zmage.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

25

Glenison je zrla na to vprašanje še z drugega stališča. Sodila je, da bo otrok napolnil Filipovo življenje z novo srečo. Po odhodu Robina se mu je zdel dom mrtev in prazen; gotovo bo neizmerno vesel, ko ga njegov lastni sinček napolni z življenjem. Glen je srečna pričakovala ta dan...

Prihodnji teden je bil spet temačen, nevesel. Razdražen je samotno jezdil po farmi in še globlje v puščavo ter se vračal šele zvečer v trdi temi. Nejevoljen je bil, ker posledj Glen ne bo več mogla z njim. Glen pa je opazila, kako se ji izpreminja obraz, kako postaja star, in kako je vse to opazil tudi Filip. In Filip je bil eden izmed onih mož, ki se silno dolgočasijo, ko opazijo, da je pričela žena veneti. Toda Glen ni izgubila poguma. Tudi on se bo izpremenil, vse se bo izpremenilo...

Ko je sedela nekega večera pri šivanju, je prišel trenutek te izpremembe. Njena bela obleka je prelepo odsevala v rožnati svetlobi izpod svetilke. Silno vabljiva podoba za Filipa. V teh modernih dneh je zredka najdeš ženo pri šivanju. Ne da bi se dobro ozrla, že je stal Filip

tesno ob njej.

»Kaj počneš?« jo je vprašal z nenavadno mirnim glasom.

Pokazala mu je majčkeno oblečko s tako ozkimi rokavci, da bi vanje jedva oblekel svoj prst.

»Za Filipa Johna,« se je nežno nasmehnila.

Filip John! Tako je ona že vnaprej določila ime, Filip John! Da, to je že mala resničnost, ki sije iz meglene predstave, ki se mu je motala v glavi, Filip John! Njegov sin! Znamenada se je oglašil v njem neizmeren kes. Odkar mu je prvič omenila otroka, nista več o tem govorila. Plaho je skrivala pred njim drobne obleke za novega človeka, da bi jih ne videl. Dobro je vedel, zakaj. Skrivala je pred njim svojo radost, da bi ga kasneje tembolj presenetila.

Filip John! Resnična oseba! Tako nenadoma bo prišel in bo v kopalni kadki pljuskal vodo kot Robin. Otrok, ki mu je on oče; otrok, ki je njegov! Mar ni srečen in ponosen zaradi tega? Ne, do tega trenutka ni bil!

Znamenada je pokleknil pred njo ter skrival obraz v njeno krilo. »Glen— tako zloben

sem bil... jaz... jaz... veš, sprva sem vse to sovražil. Nisem razumel...«

Čutil je, kako Glen trepetala po vsem telesu, slišal, kako je zatajila dih in potem globoko vzdihnila.

»File... ali si sedaj končno vendarle resnično vesel... končno?« je tiho dejala, da jo je jedva slišal.

Prikimal je; reči ji ta hip ni mogel ničesar. V srcu so ga peklo solze, ki jih je Glen dušila v grlu. Dvignil se je ter se sklonil k njej. Še nikoli je ni videl jokati. Njen krčeviti jok ga je zadel v živo. Ne, to ni bila tista hladna in mirna Glen, kakršno je doslej poznal. Ni vedel, kaj bi počel, kako bi jo utolažil.

»Ne smeš... škodilo ti bo... prosim te, ne joči, draga moja Glen!«

Ni ga čula. Posrečilo se mu je, da jo je dvignil s stola ter jo tesno objel. Čutil je, da bi se zgrudila, če bi je ne držal. Glavo je brez volje naslonila na njegova prsa.

Da, nekoč je prav tako jokala Eliza. Podzavestno je sedaj počel isto kot takrat. Božal ji je lase, tiho ji je govoril in jo nežno privijal k sebi.

»Glen... dragica... zlato dekle... Kaj ti je? Nikar ne joči! Prosim... nikar, ljuba Glen...«

»Moram jokati, ker sem tako srečna! mu je naposled dejala s slabotnim glasom. V solznih očeh ji je spet zasijala radost. »File... ko bi mi dejal, da si

srečen, ker dobiva Filipa Johna... in obljubim ti, da neham jokati...«

Filip ji je pritrdil in ona ni dvomila, da bi ne mislil resno in pošteno.

Dnevi, ki so potem prišli, so bili lepši in veseljeji od dosedanjih. Glen je bila srečna. Filip se je zanimal za novo življenje, ki se je približevalo, in z vsakim dnem je bila njegova skrb večja in večja.

»Ne bova ga imenovala za Filipa,« je odločil nekega dne. »Ime mi ni všeč.«

»Torej samo John,« je predlagala Glen, ki ji je bilo to ime zelo pri srcu.

»Ne, tudi to ime mi ne ugaja.«

Tisti dan sta sedela ves večer za mizo, sklonjena nad polo papirja ter pisala imena, drugo za drugim. Primerjala sta začetnice, cela imena ter jih glasno izgovarjala, da privadita jezik in uho na bodoče ime.

»Brian Patrick! To bo pravo!« je vzkljnil Filip. »Krepak irski zvok je v tem imenu. Tudi v meni je kos Irea. Glen. Ali nisi tega vedela?«

Spomnila se je, kako ji je nekoč pripovedoval, da izhajata njegov ded in babica iz Dublina. Prav v tem menda tiči skrivnost Filipovega značaja: skrušenost po srečnem vzponu, neodpornost proti skrbem in neuspehom, mržnja do težkega in odgovornega dela.

»Brian Patrick!« je odločil, da da bi jo vprašal za mnenje.

(Dalec)

Iz Maroczyjevega šahovskega življenja

Na tem mestu smo že poročali o 70-letnici madžarskega vele mojstra Geze Maroczyja, te tako markantne postave iz prve dobe modernega šaha. Rojen v Szegezinu in vzgojen v Curihu v Švici, kjer se je tudi seznanil s šahom, je kot slok in inteligenten 25-letni mladenič vidno stopil v mednarodno šahovsko arenjo 1895 na turnirju v Hastingsu, kjer je prepričevalno osvojil prvo mesto. Takratni šah. svet je že ob tem uspehu postal pozoren na talent, kakršen je brez dvoma bil mladi Maroczy. Ze naslednje leto je z velikim uspehom prestal znameniti turnir v Nürnbergu, kjer je v borbi s takratnimi mojstri osvojil 2. mesto, dočim je bil dr. Lasker prvi. Tako rekoč preko noči se je znašel Maroczy med vrhovi takratnih vodilnih mojstrov sveta. Doba od 1890 do 1908 je bila doba vzpona in zmag. Maroczy je v teh letih absolvirjal 15 večjih mednarodnih turnirjev, na katerih je požel lepe nagrade. Prva mesta sta si »rezervirala« izmenoma dr. Lasker in dr. Tarasch, takoj za njima pa je bil skoraj vedno agresivni Maroczy. Mladi vele mojster je imel velike načrte, pred oči mu je stopilo celo vprašanje šahovskega prestola, na katerem je ta čas že sedel samo štiri leta starejši dr. Lasker. Precej časa je bilo zelo aktualno vprašanje matcha med dr. Laskerjem in Maroczyjem za svetovno prvenstvo; toda do matcha ni prišlo. Do leta 1914 in končane svetovne vojne je bil Maroczy nekoliko v ozadju. V arenjo so prihajali že novi in mlajši ljudje, 1923 je Maroczy zadnjič zažarel v svoji vlogi, ko je na Velikem turnirju v Karlovih Varych delil I., II. in III. nagrado z dr. Aljehinom in Bogoljubovom. Naslednje leto je prišel New York in potem še nekaj manjših turnirjev. Mladina je prerasla vele mojstra, ki se je sicer iz borbe umaknil, ostal pa še vedno ves v šahovskem življenju kot organizator, publicist in šahovski učitelj, mudec se več let na Nizozemskem.

Geza Maroczy je bil izredno agresiven igralec, vsaj takega ga kažejo njegove partije iz najboljših dobe. Veliki Nemec, pokojni dr. Tarasch, ga je imenoval za »slisjaško zvitega Odisejca«, in morda po pravici. Kjer Maroczy ni mogel uspeti z direktno ofenzivo, se je skril v »nedolžno pozicijsko igro«. Navidezno so bile poteze brez krvi, imele pa so v sebi zvrhano dozo šahovskega strupa, ki se ga je nasprotnik zavedel navadno že prepozno. Iz na videz mirne pozicije je znenada bruhnil zahrbtn napad vprav v trenutku, ko je bil nasprotnik tako rekoč prepričan vsaj o remiju. Kljub temu je bil Maroczy, zlasti kar tiče otvoritev, nekoliko konservativen, ki je odklanjal razne novotarije. Zanj sta bili v otvortivi poglaviti potezi e4 ali e5. Mojastrsko pa je obvladal otvoritev štirih skakačev, ki je da-

nes že nekoliko prišla iz prakse; nevaren je bil tudi v francoski otvoritvi ter siciljanki. Pol odprte igre mu niso prijale. O njih je nekoč načelno izjavil: »Ne, to je že od vsega začetka slabote! Znani so njegovi napadalni sistemi v francoski partiji in siciljanki, s katerimi je v mnogih partijah naravnost briljiral. V turnirski igri je bil sila nevaren ter je trdno obvladal vse faze v partiji, tja do končnice, v kateri je bil nenadkriljiv umetnik. Osebo in po svoji igri je bil zlasti madžarski mlajši generaciji dober učitelj in vzornik. Turnir, ki ga v proslavo njegovega jubileja pripravljajo za konec tega meseca v Budimpešti, bo samo majhna manifestacija, ki jo bo madžarska prestolnica priredila v čast Maroczyju, ki je tolika leta zelo častno zastopal po vsem svetu svojo domovino, kar je nekoč sam izjavil, rekoč: »Jaz sem Madžar, vse ostalo je komentar.«

Za njegov jubilej objavljamo še tri partije, eno iz starejše, slavne dobe, dve iz zadnjih let, ko so na splošno moči vele mojstru že pesale in se le še tu in tam mogočno utrnile.

30. Igra štirih skakačev

(Iz turnirja v Ostende 1906)

Beli: Maroczy Črni: S. Bernstein

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Sc3, Sf6 4. Lb5, Lb4 5. 0-0, 0-0 6. d3, Lxc3 7. bxc3, d6 8. Lg5, Se7 9. Lxf6, gxf6 10. Sh4, c6 66. Lc4, d5 12. Lb3, Sg6 13. Sxg6, hxg6 14. f4, exf4 15. Txf4, Kg7 16. Df3, Le6 17. Tati, f5 18. exf5, Lxf5 19. c4, Le6 20. De3, dxc4 21. Lxc4, Lxc4 22. dxc3, f5 23. g4, Dd6 24. Te4, Tth8 25. Tf2, Tad8 26. c5, Dd1+ 27. Tf1 in črni preda.

31. Siciljanka

(Iz turnirja v Karlovih Varych 1929)

Beli: Maroczy Črni: K. Gillg

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, e6 6. Le2, a6 7. a3, Dc7 8. 0-0, Le7 9. Kh1, 0-0 10. f4, d6 11. Lf3, Tb8 12. Sde2, b5 13. g4! (ta sunkoviti napad je zelo značilen za Maroczyja in njegovo metodo, zanimivo je, da ne razvije kot običajno lovca na e3, ampak umakne kralja na h1 ter lovca na f3 in g2), Sid7 14. Sg3, Lb7 15. Lg2, Tbd8 16. g5, d5 (črni ne more zaustaviti prodora f4-f5-f6, pa zato podvzame akcijo v središču) 17. exd5, Sdb6 18. f5! (smrtni sunek), Sxd5 19. Sxd5, exd5 20. f6, Ld6 21. fxf7, Tfe8 (ali 21. ... Kxg7 22. Sh5+, Kh8 23. Sf5 itd.) 22. Sh5, Le5 23. Lf4!, Lxf4 24. Txf4, Te6 25. Sf6+, Txf6 (na Kxg7 sledi Dh5) 26. Txf6, d4 27. De2, Se5 28. Tati, Lxg2+ 29. Dxg2, Kxg7 30. De4, d3 31. cxd3 in črni preda. (Glose H. Kmoch.)

32. Slovanska obramba

(Iz turnirja v Dresdenu 1936)

Beli: Stahlberg Črni: Maroczy

1. d4, d5 2. Sf3, Sf6 3. c4, c6 4. Sc3, dxc4 5. a4, Lf5 6. Se5 (morda je e3 bolje), Sbd7, 7. Sxc4, Dc7 8. Lg5, e5 9. Lh4 (beli skuša z lovcom iz g3 ograziti črno damo na c7), Lb4! 10. dxe5? (bolje je 10. e3, na kar bi mogel biti mirno izvršiti svojo otvoritev in razvoj), Se4 11. Db3, a5 12. Tacl, 0-0 (črni ima tako rekoč že dobljeno igro in izvršeno mobilizacijo) 13. f3, Sc5 14. Dd1, Sxe5 15. e4, Le6 16. Lg3, Tad8! 17. Dc2, f6 (na 17. ... Scd3+ sledi 18. Lxd3, Sxd3+ 19. Dxd3, Dxg3 20. hxg3, Txd3 21. Se5 in beli bi se še nekako rešil) 18. Ted1, b5! (začetek konca; beli je popolaoma ukljenen ter nima več časa za rohad) 19. axb5, cxb5 20. Scd2 (na 20. Sxe5, fxe5 bi grozilo 21. ... Lb3), Sca4 21. Lxb5, Sxb2! 22. Dxb2 (na 22. Tel sledi 22. ... Sbd3+ 23. Lxd3, Sxd3+ 24. Dd3, Txd3 25. Lxc7, Lxc3 26. Lf4, g5 27. Ke2, Tfd8 28. Le3, Txe3+ itd.) Lxc3 23. Dc2, De5 24. Le2, Db4 25. 0-0 (zdaj je že vse prepozno za belega in ni več rešitve), Txd2 26. Txd2, Lxd2 27. Tf1!, Le3+ 28. Kh1, Lb3 in beli preda. (Glose dr. Euwe.)

Posebno žilav in preizkušen mojster je bil Maroczy v končnicah. Po »De Schaakwerelde« posnemamo zelo zanimivo končniško pozicijo, ki je nastala v partiji dr. Milan Vidmar—Maroczy po 41. potezi belega na turnirju v Slaču leta 1932.

Beli (dr. Vidmar): Kh1, Lb5, kmetje na d3, g3, h2 in h5.

Črni (Maroczy): Kg8, Lf6, kmet na h6.

Na prvi pogled boste rekli, da je za belega končnica brez nadaljnega dobljena. Trije kmetje več, to je že sila. In vendar je končnica izredno težavna. Dr. Vidmar je poskusil vse poti, da bi izsilil zmago, toda zaman. Maroczy, ki je v tej poziciji na potezi, je z odlično igro izsilil remis. Ker je končnica izredno, tako rekoč rekordno dolga, je ne objavljamo. Dr. Vidmar se je namreč trudil do 129. poteze, nakar je spoznal, da ni mogoče prisiliti Maroczyja h kapitulaciji ter je dal remis. Poskusite sami, videli boste, da ni tako, kot vam na prvi pogled pravi oko. Jezili se boste, toda uživali v zanimivi končnici.

Tako je Geza Maroczy priromal, stoječ nekaj desetletij neprestano v šahovski areni, do osmega življenjskega križa. Sedaj stoji le še v ozadju, od koder gleda na mlado generacijo, ki je ta čas zavzela postojanke in vlada današnjemu šahu. (-z-)

Š. Železničarski šahovski klub v Ljubljani je pravkar zaključil letošnji prvenstveni turnir. Prvak je postal Kalíšnik Ivan, ki je dosegel 5 in pol točke, sledijo Kragej in Topolovec s 4 in pol, inž. Dobovšek 4, Langus in Osana 3, Sila 2 in Sedej 1 in pol točke.

Tekme za prvenstvo SŠZ

V celjski (B) skupini je preteklo nedeljo odigral SK Radeče revanžno tekmo proti SK Gaberje v Celju. Radečani so sicer rezultat v primeri z rezultatom prve tekme izboljšali, vendar so podlegli v razmerju 4 in pol : 3 in pol. Skupen rezultat je torej 10 : 6 za SK Gaberje, ki se je na ta način plasiral v finale v celjski skupini obenem s Celjskim šahovskim klubom. — Celjski šahovski klub je odigral v Šostanju revanžno tekmo proti SK Šostanj z rezultatom 6 in pol : 1 in pol. Na posameznih šahovnicah je bil izid naslednji (prvo imenovani CSK): Cijan—Berdnik 1 : 0, inž. Sajovic—Šotn 1 : 0, Modic—Rode 1 : 0, inž. Pipuš—Goršič 1 : 0, Pešič—Robinaček 1 : 0, Grašar—dr. Kermayer 1 : 0, Diehl V.—Lorbek 0 : 1 in Rupar—Totter pol : pol. Ker je prvo tekmo v Celju dobil s 5 : 3 CSK, je torej skupni rezultat 11 in pol : 4 in pol. To nedeljo igrata kluba revanžno tekmo v Murski Soboti.

V mariborski skupini (A) je preteklo nedeljo S. s. Železnikarja izgubila proti SK Murska Sobota v razmerju 4 in pol : 3 in pol. To nedeljo igrata kluba revanžno tekmo v Murski Soboti.

Šahovski klub »Vidmar«

Občni zbor bo v nedeljo, 17. t. m., ob 9. dcp v društvenih prostorih UJNZB. Za članstvo udeležba obvezna!

Na brzopoteznem turnirju za prvenstvo marca je zmagal z 12 točkami Kukovec, sledijo Peče 9 in pol, Mišura 9 itd.

Š. Zanimiva šahovska prireditve v Ptujju. V ponedeljek, 18. t. m., bosta igrala ob 20. gg. Schwab in Šostarič alternativno simultanko proti 30 igralcem. Za to prireditve, ki bo v kavarni Korže, se lahko prijavijo vsi šahisti, četudi niso člani šahovskega kluba. V brzoturnirju za prvenstvo v marcu je zmagal g. Schwab, ki je dosegel 10 in pol točke, drugi je Sirec z 9, tretji Petek s 7 in pol, 4. in 5. mesto delita gg. Vajsenštajn in Ramšek.

Ko je Trezika našla ježa, se je samo ona začudila, mogli pa bi se vsi hkrati; tudi bi se morali malo drugače kretati. Najbolj se mi je priljubil Tinček, zasovražil sem pa Srakico.

Zaključujemo anketo, ki smo jo razpisali o Ingoličevih »Sirotah«, ki so bile vprizorjene v ptujskem gledališču. Odgovori so pokazali, da zna biti tudi šolska mladina kritična, celo bolj, kakor si mislijo starejši. Odgovori so bili zanimivi, ter bo moral tisti, ki bo kdaj igro spreminjal, upoštevati tudi dognanja najmlajših.

POMENKI Z MLADINO

All Vam je ugajal Martin Krpan?

»Gledališče mladega rodue je uprizorilo v Mariboru Levstikovega »Martina Krpana«, ki ga je predelal in postavil na oder prof. Smasek. Prve predstave so bile dobesedno natlačene z mladimi gle-

dalci, ki so sledili predstavi ter dajali duška svojemu čustvovanju ob prizorih, ki so se vrstili na odru.

Urednik si je sicer ustvaril svoje mnenje o delu, vendar pa bi rad, da bi tudi mladina napisala svoje misli o uprizoritvi »Martina Krpana«. Zato odgovorite uredniku na vprašanja:

1. Kaj Vam je ugajalo pri igri, kateri prizor ste si najbolj zapomnili?
2. Ste bili zadovoljni s samim Martinom Krpanom in ali bi tudi Vi hoteli biti tak junak?
3. Kaj Vam pri igranju ni ugajalo, kaj bi Vi drugače napravili in kako bi napravili? Ste bili zadovoljni s pripovedovalcem v začetku igre ali ne?
4. Ali si želite še podobnih iger in kakšne naj bodo?

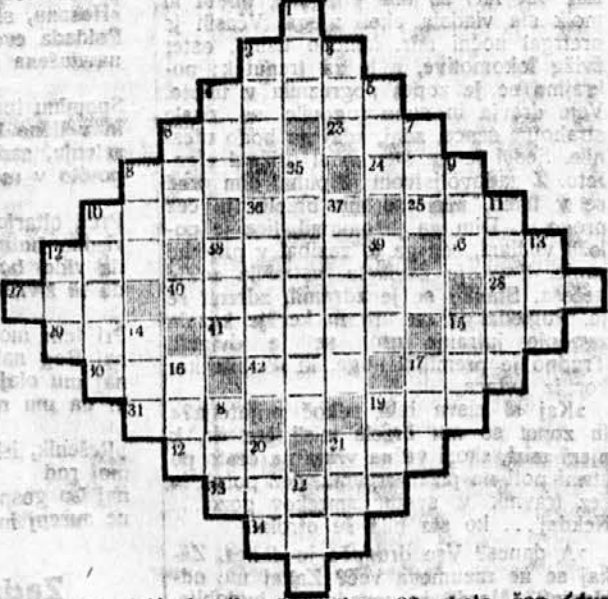
Odgovorite na vprašanja ali na katero izmed njih. Napišite pa res to, kar mislite! Obenem pa se pod poročilo podpisite, navedite razred in šolo. Prispevke pošljite na naslov: Uredništvo »Večernika za mladino«, Maribor, Kopalniška ul. 6. Urednik.

Križanka

JULIJ SIMONČIČ

- Navpično: 1. zabavišče; 2. tla; 3. glasbilo; 4. oblaščnik; 5. vrednostni papir; 6. cesta; 7. sorodnik; 8. zločinec; 9. orožje; 10. barva, del semena (2 besedi); 12. voznikova potreščina; 13. grški filozof; 14. dolina; 15. lovska potreščina; 16. odmev; 17. gozd; 18. umetnina; 19. del živalskega telesa; 20. riba; 21. znoj; 22. kulturna rastlina; 35. slovo, mesečnik; 36. muza; 37. hunski kralj; 38. žensko ime; 39. reka na Ruskem.

- Vodoravno: 2. tok v Egejskem morju; 4. drevo; sušenj (dve besedi); 6. reka v Italiji; 8. glasb. pojem; 10. del klasa; 12. orodje; 15. začimba; 17. kožni izrastek; 19. pregovor; 21. domača žival; 23. perutnina; 24. reka v Egiptu; 25. del glave; 26. računski pojem; 27. vpljite; 28. vladar; 29. dim; 30. maščoba; 31.

- združitvo; 32. ptica; 33. skala, šop (dve besedi); 34. šahovski izraz; 36. kakor 38. navpično; 38. kakor 36. navpično; 40. kakor 35. navpično; 41. kakor 37. navpično; 42. kakor 39. navpično.

»Večernik« za mladino

Leto 2 Maribor, 17. marca 1940 Štev. 11

JANIČARJI ROPAJO

EDMOND MÜLLER

Z vrisalom in petjem, odeta v cvetje in zelenje, je prišla pomlad v deželo. Polna prekrasnih barv, omamnega vonja je bila narava, nebo sinje kot opal in ptički so žgoleli veselo kakor leto za letom... a ljudje so molčali in temno gledali v tla. Od donavskih nižin je zvenketalo jeklo, turško jeklo, je pokal bič in se bleščal polmesec...

Visoko pod nebo so kipele gore, med njimi zelene, sončne doline in daleč, daleč tam se je belilo svetlo zidovje mesteca. Kakor iz kamna izklesan kip je stala med skalami vrhu gore silna, plečata postava hajduka. Pod belim ovčjim kožuhom zlato vezan telovnik, handžar in pištola za pasom... hajduk, pravi sin gora. Negihno je strmel z ostrim pogledom tja doli, kjer se je vil med gozdovi svetli pas ceste. Ni se ganil. Ni slišal burkanje mogočnega slapa, ne tih, tajni šepet host, ne žvrgolenja krljatih pevcev in lahnega klenkanja drobnice na paši; njegov temni pogled je bil kakor zamaknjen v svetlo, vljugasto progo na dnu doline. In... tedaj se je streslo visoko, krepko oglednikovo telo. Mož se je sključil, njegova žilava roka se je počasi dvignila in mrzlo jeklo je zablisnilo v zraku. Čuden drget je šel skozi gozdne obronke, po planinah in holmih naokrog. Doli na cesti pa se je pomikala počasi in okorno dolga, pisano-bleščeča se kača... karavana. Do samotnega, mračnega moža vrhu gore se je slisalo zamolklo ropotanje in škripanje težkih vpreg, rožljanje in huzanje ter tu pa tam ostri, rezki klic. Počasi je krenila karavana po soteski. Glasnice se je slisalo trušč in hrušč, kl se je postoterenj odbljal iz gore v goro in više in više se je dvigala svetla ostri-na skritega oprezovalca. V sredino so teske je dospel turški vod. Tedaj je za-

donel iz višine krik, izvidnikov meč je šinil skozi zrak in hip kasneje so se pojavile visoke, temne postave, se zgrmle v krdalet zgrmele nalik hudourniku v dolino. Preko skalnih pečin, podrtih debel in zelenih planin, skozi gozdove in grmovja so drli osvete in bojaželjni hajduki. Krik in vik, topotanje in zvenketanje se je razlegalo po gorah.

Beg-vodnik je presenečen obstal. Pogledi Osmanov so begali na vse strani. Napad...? Nezaslišano! Pa še o belem

JANIČARJI

dnevu... »Djaurle« je zaklical beg-vodnik, ko je zapazil prve vrste hajdukov. Dvignil je sabljo, hotel krikniti... a beseda mu je obtičala v grlu. Zakril je z rokami ter se zakotalil vznak z vranca, ki se je preplašeno vzpel na zadnjih nogah ter oddirjal po cesti. Osmani so pograbili orožje in se skušali zakloniti... a bilo je prepozno! Zagrmeli so strel in žolti plameni so šinili iz stotine cevi. Zableščala so jekla ter udarjalo drugo ob

Film

Nova umetnina Charlija Chaplina

V »PROIZVODNI ŠTEV. 6« NASTOPI KO DRUGA OSEBA TOP — HOLLYWOODSKI TATOV TRIKOV — CHAPLIN JE AVTOR, REZISER, IGRALEC, A TUDI PESNIK, KI JE STOPIL S SVOJIM USTVARJANJEM MED ZANICEVANE

O Charliju Chaplinu, ki je nesporno eden izmed največjih filmskih umetnikov, ki so ga za takšnega priznali vsi kritiki in široki krog publike, katera ne zamudi nobenega njegovega filma, se je že mnogo pisalo. Izšlo je tudi več knjig, ki prikazujejo Chaplina kot človeka in umetnika, da bi človek nehote povdovnil v to, kaj se bo še dalo o njem novega povedati. Ali Chaplin je še za naprej ostal umetnik, ki ustvarja in ki se razvija ter živi, ki je vedno eden in isti, in vedno novi.

Pred dvema letoma je Chaplin začel snemanje novega filma, ki se trenutno imenuje »Proizvodnja štev. 6«. Zaradi vojne, ki je izbruhnila, je bilo snemanje za nekoliko časa prekinjeno, po zadnjih vesteh pa bo film kmalu končan. Chaplin bi seveda ne bil sodoben, če ne bi sedanja vojna vplivala tudi na njegovo vsebino. Tako bosta v novem Chaplinovem filmu nastopili dve osebi: Chaplin in neki večji top. Vse kaže, da se bosta ti dve »osebniosti« med seboj borili ter bo v filmu potekal boj med staro Chaplinovo temo — med strojem in človekom. Hollywoodski novinarji so tudi iztaknili, da bo imel Chaplin v filmu velik govor; kajti ko se je nekoč vrnil iz ne-

kega snemanja, je tožil, da je docela izgubil glas.

Snemanje »Proizvodnje štev. 6« teče že v tretje leto; Chaplinu se nikoli ni mudilo. Obenem pa snema Chaplin svoje filme v največji tajnosti. Chaplin ima za to posebne vzroke, eden izmed bistvenih pa je vsekakor strah pred tatvino. Vsak Chaplinov film prinese nekoliko docela originalnih smešnih scen in trikov, ki jim pravijo Amerikanci »gag«. V Hollywoodu pa živi tudi posebna vrsta ljudi, ki jim pravijo »gagmenie«, in ki ne delajo ničesar drugega kakor to, da si izmišljujejo nove »gag« — ali pa da jih kradejo, če nimajo svojih. Vsekakor bi bil Chaplin za te zajce bogata njiva zelja.

Poleg tega je znano o Chaplinu, da je eden izmed najpočasnejših filmskih igralcev; prav zaradi zadnjega pa so njegovi filmi tudi najbolj dognani, kar se tiče umetniške plati. Kljub temu dognanju pa je treba priznati Chaplinu, da dela dokaj hitro, saj napiše za svoj film scenarij sam, prav tako sam režira in sam igra; prizora ne začne nikoli popreje snemati, dokler ni izdelan do zadnjih podrobnosti. Tako je med snemanjem Chaplin zdaj

SPENCER TRACY

V Hollywoodu bodo posneli na filmsko platno znano delo francoskega pisatelja Ed-

monda Rostanda »Cyrano de Bergerac«. O delu je izjavil ugledni član francoske akademije, da pomeni »novo zoro gledališča«; obenem je delo doživelo od prve uprizoritve 28. decembra 1897 na stotine uprizoritev. Vloga Cyranoja de Bergeraca namerava igrati znani karakterni igralec, ki ga poznamo iz »Brezdomcev« — Spencer Tracy.

igralec, zdaj režiser. Kot režiser se zanima za vsako najmanjšo krettno svojih igralcev.

Poleg vsega tega snema Chaplin vedno samo takrat, ko čuti inspiracijo, ko je razpoložen za delo. Ker je gmotno neodvisen ter sam svoj gospodar, si lahko dovoli tudi ta luksuz, ki si ga ne more noben hollywoodski igralec — da odide od dela sredi najhujšega snemanja. Mogoče se mu ni zdel prizor še dovolj dognan, ali pa ni bil razpoložen. Charlie Chaplin tudi pravi, da je najboljši oni scenarij, ki ni napisan, ampak ga nosi umetnik v glavi, in da je največ vreden oni film, ki ga je doživel in dotrpel na lastni koži. Sicer se pa Chaplin med snemanjem prav malo briga za tekst, ampak se ponajvečkrat predaja trenutnim razpoloženjem, ki mu včasih tudi docela izpremeni prvotno zamisel. Tako ostane potem od prvotnega scenarija po navadi samo osnovna črta, vse ostalo pa je bilo dodano med snemanjem.

Avtor, režiser in igralec Chaplin pa je tudi pesnik. Poezija ali filozofija, ki se vleče kakor rdeča nit skozi vsa njegova dela, je kaj enostavna: je boj slabotnega z močnim, Davida z Goljatom. Prav ta ljubezen do slabotnih in zaničevanih je ono človečanstvo v njegovih filmih, ki so sicer smešni, ki pa na koncu koncev le privabijo ljudem solze v oči.

Vse tiste neštete tragedije, ki jih vidimo v njegovih filmih, je doživel Chaplin sam. Tudi on je zaporedoma izgubljal žene, ki jih je ljubil, kakor kasnejši njegov junak. Smeh v nje-

govih filmih pa je tisto orožje, ki je ostrejšje od meča, kakor je zapisal že Bergson. Se noben izmed živečih filmskih umetnikov ni tako izprepletel nežnosti s silo in smeha z boleščjo, kakor zna to podati samo Chaplin. Končno se je Charlie Chaplin vedno zavedal umetniškega poslanstva filma, obenem pa je redkega umetnik, ki je stopil s svojim delom med zaničevane ter jim vlival nado v boljše življenje.

f. Koliko se zasluži v Hollywoodu? V Hollywoodu je 339 zvezdnic in zvezdnikov, ki zaslužijo letno nad tri milijone dolarjev. Najboljše so plačani: Shirley Temple, Sonja Henie, Tyrone Power, Claudette Colbert.

Žena z najepšimi očmi

V filmu »Velemestna roža« bo igrala glavno vlogo zvezdnica 20th Century Foxa Alice Faye, ena izmed najpopularnejših ameriških pevk ter interpretator modernih pesmi. Ameriška publika ji pravi, da je »žena z najlepšimi očmi«.

Žrtvi diplomatskih intrig in prokletstvo Habsburške hiše: Sarlota in cesar Maksimilijan (Bette Davis in Brian Aherne) iz filma »Juarez«

drugo. S preklanim turbanom se je zrušil Turek za Turkom. Sproščeni konji so dirjali sem ter tja, rezgetali ter ogrožali lastne gospodarje. Zadnji sovrag je teletnil ob tla. Boj je bil končan in hajduki so v hipu oplenili naložene vozove. Teško, zamolklo so zaropotale verige in okovi so ležali strti v prahu. Osvobojeni kristjani pa so padali rešiteljem pred noge, se jim zahvaljevali s solzami v očeh ter prepevali in plakali od veselja. Zopet so stali hajduški junaki gora trdi in blagi, kruti in usmiljeni na mestu, ki jim ga je odkazala usoda.

Počasi so se vračali sproščeni jetniki po cesti, pojoč in zahvaljujoč Boga. Dolgo so pa še ostali hajduki na mestu krvavega poboja, si razdelili plen, zajeli konje ter posekali in zažgali vozove.

Sonce je tonilo za temne robove gora, nebo je gorelo v morju plamenov in iz daljave, onstran meja, so klenkali večerni zvonovi, ko so se vračale črne sence tiho in mračno v varstvo hribov...

Iz šolskih klopi

Učiteljica: Koliko je dvajset manj dvajset?

Vse tiho.

Učiteljica: No, Brankec, dinar imaš v žepu in ga izgubiš. Kaj imaš potem v žepu?

Brankec: Luknjo.

Oljčna nedelja

VLADKO KOS

Na fronti cvetijo že rože rdeče — — —

Prav take so v vasi, tam daleč, na oknih! A danes je vendar tam oljčna nedelja, in cerkev se polni, od sveč vse žari, prepevajo orgle zdaj pesmi veselja, in ljudstvo se klanja in oljke drži.

Vejice oljčne, te veje miru?

Molitev se dviga iz prs tisočerih. Ustnice starca: Daj mir! šepetajo, in srce neveste in žene z otroki. Za tistega daleč tam v zemlji globoki, ki moral postati zdvijana je zver. Zanj in za mnoge: Gospod, dajte jim mir!

Na fronti cvetijo že rože rdeče. Zvonovi molčijo in nihče ne reče: »Počivaj!« Mi pa smo blazni, krvavi kot zver...

Človek mora zaužiti skoraj dvakrat več rastlinske in v masti pripravljene hrane kakor pa mesa in druge mastne hrane.

MLADI KITI pridobijo dnevno na teži po 10 kg.

Ko so prihodnji dan prinesli pazniki kosilo, je Koritar skočil iz celice in odprl še sojetnikovo celico. Potem sta oba zbežala.

Beg jima je uspel. Ali v gozdu se nista dobro počutila, ker nista imela smodnika, da bi streljala divjačino, med ljudi pa se nista upala. Zato sta sklenila, da se vrneta na sodnijo. Tam sta oba obžalovala svoje dejanje.

Ker sta se nato lepo vedla, so ju kmalu izpustili. Koritar se je vrnil v barako. Pobiljšal se je ter si prihranil toliko denarja, da si je lahko postavil lično hišico, v katero se je preselila Koritarjeva družina. Gospa Koritar je ostala doma, kjer je opravljala vsa hišna dela in tudi kuhala, dočim je hodil Koritar na delo. Koritarjeva stara sosedka ni potem nikoli več rekla Koritarjevi:

»Joj, ti nesrečnica!« ampak »joj, ti srečna duša!«

KONEC

Zgodba o pijancu

FRANJA KUMERC

»Pripravljaj vendar«, je silila Koritarjeva. Sosedka se je odkasljala in začela:

»Včeraj so dobili v tovarni plačo. Nekaj delavcev je dobilo več plače kakor Koritar, ker so delali nadure. Koritarja je to jezilo. Odšel je v gostilno, se opijam in razgrajal. Potem pa je odšel na cesto ter napadel tovarnarja in njegovega sina. Zjutraj pa sta prišla stražnika, ga vklenila ter odgnala na stražnico.«

Koritarjeva je še huje zajokala ter vzkliknila: »Moji nesrečni otroci!«

Koritarja so zaprli in ga obsodili na težko ječo. Koritar je dokaj dni presedel v ječi, nazadnje pa je začel tuhtati, kako bi pobegnil. Spoznal se je z jetnikom v sosednji celici ter se domenil z njim, kako in kdaj bosta pobegnila. Oba sta bila obsojena na težko ječo ter jima je bilo vseeno, ali se beg posreči ali ne.

STANKO NA RAZPOTJU

MIRAN MITIČ

Stanko sedi sam v sobi. Glavo, sklonjeno nad mizo, podpira z rokami, gleda v odprto knjigo. Zvezki so odprti, pero in črnilo pripravljena za pisanje, zbrati se hoče, osredotočiti misli na učenje, a misli mu uhajajo tja preko tira, čez vrtove in sadovnjak k prijateljici, s katero sta se včasih igrala ter podila po travnikih, a sta se zadnje čase začela drug drugega ogibati. Stanko gleda v knjigo, čita enkrat, dvakrat, a uspeh je vedno isti. Za trenutek pozabi na vse ter se sprosti spon, ki ga vežejo ter mu slabijo voljo in um.

Sklonjen nad mizo bedi pozno v noč. Zapre knjigo, leže k počitku, a zaspati ne more. Vstane, se obleče, zapusti sobo, odpre vežna vrata, ključ v njih zahrešči z zvokom, segajočim v dušo, stopi v to plo pomladansko noč pod zveznato nebo.

Noč je bila tiha, mirna, mesec je vesljal, vse luči so bile prižgane, tihota in molk sta vladala okoli njega. Včasih je pretrgal nočni mir, idilično tišino, oster žvižg lokomotive, a le za trenutek; pokrajina se je zopet pogreznila v tiho. Veje dreva in suhe rogovile so risale strahotne sence, zdaj, zdaj ga bodo utegnile. Sedel je na štor in si prižgal cigareto. Z zadovoljstvom je pihal dim pred se v temo, misli so mu brzele tja čez prog... Dim ga je omamila, lica je položil v dlani, sen ga je zazibal v prijetne sanje. Sova je zavikala, ustrašila se je nečesa, Stanko se je zdrnil, zdrnil se je. Pogledal je na uro in ker je kazala zgodnjo jutranjo uro, se je dvignil. Trudno je premikal noge, ki so bile kakor iz svinca.

»Kaj si nisva bila nekoč prijatelja?« In zopet so mu brzele misli čez tir, k njeni mizi, skozi vežna vrata na cesto po strmi poti na pisan travnik, čez potok in čez travnik v svetel smrekov gozd... Nekdaj... ko sta bila še otroka.

»A danes? Vse drugače je danes. Zakaj se ne razumeva več? Zakaj me odklanja? Morda iz nevednosti, hudobije, nerazumevanja —?«

Vrnil se je domov, legel v posteljo in utrujen zaspal. Težke sanje je imel, mora ga je tlačila.

Zbudila ga je roka, tako mehka in skrbna kakor je edino materina.

Do šole je bilo daleč, še posebno daleč, ko je bil utrujen. Teško je stopal na ovinku je zagledal Vido; zdrnil se je za trenutek, dejal je sam pri sebi: »Sklenil sem... Iz misli jo bom izbrisal... Kako so srečni tovariši, razumejo se s sošolkami...«

Stanko je stopil v razred. Ni vedel, kako je prišel vanj, podzavestno, v misli zatopljen je korakal po poti, ki jo je vsak dan premeril.

Minila je ura, prišla je druga. Stanko ni slišal profesorjeve razlage, zamišljen je strmel skozi okno, njegove misli so bile daleč, daleč od šole...

„Hosana...“

T. in Ž. VIPAVKI

Slavljen v Jeruzalem prihaja, in množica, ki ga odaja. »Hosana, slava« vzdika Kristu. Poklada cvetje, oljčne veje, navdušena za Rešenika.

Spominu temu še jaz se bom odzvala in v lično butaro si povezala zelenja, sadja, nageljčke rdeče, povito v modro, belo in rdeče.

Pred oltarjem bom stala, visoko butaro držala, da videl bo Gospod, da tu živi naš mili rod.

Pri tem molila bom goreče, naj Bog nakloni mo obilo sreče, naj mu olajša pot trpljenja in da mu mirnega življenja.

»Rešenik, iskreno si želim, moj rod naj bo gospod svoj, ne suženj in trpinč!«

Zadnji odgovor

Kosec Vasilje iz l. b pravi, da bi se morali vsi čuditi, ko je Trezika našla ježa. Igra mi je zelo ugajala. Najbolj pa, kako je Srakica štela denar, potem povenj in ko je Trezika ležala na mrtvaškem odru. Spremenil bi samo to:

STARI DINARSKI KOVANCI VELJAJO DO 20. APRILA

Z odlokom finančnega ministra preneha veljavnost starih kovancev po 1 dinar 20. aprila t. l. Zato naj jih ljudje zamenjajo pri blagajnah Narodne banke.

ROGOZNICA JE PRESTOPILA BREGOVE IN VDRLA V HIŠE

Ceprav je polok Rogoznica ob izlivu reguliran okoli 2 km se je po naglem porastu vode in zaradi ledu zajezil. Razburkana voda je prestopila bregove in poplavila ravnice. Ker so južni veljovi po nočeh že močneje odtajali sneg, je podivjani potok še huje vzkipeł. V Budini je voda vdrla v več hiš do pol m višine. Speči vaščani so se budili z neprijetnim presenečenjem. Končno so plujski pontonirji prihitali na pomoč s čolni.

o S smodnikom se je ponesrečil 16 letni sin dmarjarja Uran Miha iz Hudega kola štev. 93. Pri igri se je smodnik vnel in mu teže poškodoval levo roko.

o Tolmačenje uredbe o kontroli cen. Ministrstvo trgovine in industrije je obvestilo Zbornico za TOI v Ljubljani, da spada pod uredbo o kontroli cen vsakršni premog, ne glede na to za katere svrhe se uporablja.

o Profituberkulozna zveza v Ljubljani je založila za velikonočne praznike lične propagandne razglednice po osnutku akad. slikarja M. Gasparija. Cena posameznemu komadu je 1 din. Razglednice so bile poslone v prodajo zvezinim edinicam (krajevnim profituberkuloznim ligam), da bodo javnosti na razpolago. Segajte po njih marljivo ter podprite z njih nakupom Zvezo v borbi proti jetiki.

KROJAŠKEGA DRUŽABNIKA

z 2000 din sprejemem. Pipuše-va 6-1. 1351-1

PREPRIČAJTE SE SAMI! Imamo poceni veliko zalogo slanine in topljene masti. Govedina 6-8, zrezki 10, teletina 6-8, zrezki 10-12 din. Izbira prekajenega mesa z dostavo. Mesarija Serbec-Studenci, tel. 29-33. 1378-1

NOVO!

Opozorjam cenjeno občinstvo, da sem otvoril v hiši Trubarjeva ulica št 9 modni krojaški salon. Priporoča se Pristavec Anton, krojaški mojster. 1103-1

NAJLEPŠE VELIKONOČNE PIRHE

zajčke, bonbonjere in likerje dobite pri »Kavalir«, Gospodska 28. 1371-1

ROLETE

železne, lesene, žaluzije in platnene zavese, izdelek tovarne Bernik, Ljubljana, naročajte pri zastopniku Uršič Antonu, Maribor, Pipuše-va 22 1376-1

Oddam s 1. apr. 1940 v najem DALMATINSKI DINGAČ dobite od danes naprej. Gospična pri »L'pis«, Gregorčičeva ul. 19, Maribor. 1377-1

Kupim

NAJCENEJE kupite cement, apno, stavb. in rezan les, drva in premog pri Kraser, Studenci. 787-3

Kupujem rabljene in zažgane ELEKTROMOTORJE, DINAMOSTROJE Elektropodjetje Sinič, Maribor, Meljska c. 1. 1267-3

ELEKTROMOTOR 2-2½ P. S. se kupi. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1332-3

POHIŠTVO madrace, vložke, odeje, zave se in likalne mize dobite pri Makotter, Krekova 6. 1345-3

Posesi

Nova zidana HIŠA dve kuhinji, dve sobi, ena soba na dvorišču se proda. Vprašati: Donik Rupert Tezno, Maistrova 165, pri Mariboru. 1296-2

VISOKO-PRITLIČNA dvostanovanjska hiša v na pol surovem stanju z gospodarskim poslopjem in vrtno napredaj na Tezno za 35.000 din. Vprašati: Breznik Ivan, Kersnikova ul., Tezno 1265-2

LEPE PARCELE ugodno napredaj. Informacije v gradbeni pisarni Peklar, Tomšičeva ulica. 1269-2

NOVO ZIDANA 4-stanovanjska hiša se ugodno proda. Dr. Verstovškova ul. 34. vprašati Nasidna ulica 32. Pobrežje. 1286-2

HIŠA napredaj z dvema sobama, kuhinjo, shrambo in bradami Zemlje 1052 m². Cena 29.600 din. Rogoza 63 pri Mariboru. 1311-2

Prodajam lepo DVODRUŽINSKO HIŠO novo zidano. Tezno Maistrova ul. 68. 1316-2

Prodajam ENODRUŽINSKO HIŠO z velikim vrtnom. Poizve se v trgovini Gaberšček, Dev. Marija Brezje pri Mariboru. 1328-2

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša orislojina za te oglase le din 8.— Družbe preklicati dopisovanja in ženitovanjski oglasi dno 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase le din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davak za enkratno objavo znaša dno 2.— Znesek za male oglase se plačuje takol pri naročilu oziroma za te vposlati v oismo skunai s naročilom ali pa po poštal položnici na čekoval račun št. 11.400. Za vse vismene odgovore eleda malih oglasov se mora oriložiti znakma za 2 dno

Razno

NOGAVICE

kombineže, sralice, kravate itd., vedno novi vzorci kakor razno manufakturno blago najceneje. Magdalenska oblačilnica A. Kumpersčak, Dvořakova-Valvazorjeva. 1229-1

Iščemo za pogon lokomobile izprašanega I. STROJNIKA.

Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »S«. 1166-1

IZURJEN ŠOFER IN AVTO MEHANIK

Luka Orešnik, ki se je s svojo družino pred meseci vrnil iz Finske, išče zaposlitev. Zasluzka je res nujno potrebna. Javnost naj pokaže socialni čut in zavednost napram Slovincu-trpinu! Naslov v ogl. odd. »Večernika«.

DAME POZOR!

Zakaj sive lase? Ko si lahko za 26 din sami pobarvate lase z neškodljivo berlinsko Omonell-Henna Shampoo barvo, katero dobite v vseli nian sah z navodilom pri glavnem zastopstvu Ludvik Heršič, Ljubljana, Cesta 29, oktobra 13 (Rimska cesta) 1251-1

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU

»NIKOTINOL« neškodljivo zanesljivo sredstvo odvadi v 2-3 tednih kalenja tudi najstrašnejše kadilce. Cena velika steklenica din 70.—, mala din 60.— Po povzetju razpošilja Jugopatent, Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejememo prebrodajalce. 13542-1

IDEJE — IZUME

vnovčuje in plasira v tu. in inozemstvu Jugopatent Ljubljana, Dvořakova 8. 13543-1

GOSPODINJE!

Pozimi le umivanje oken neprijetno. Nabavite si najnovjši, praktični patentirani brisalac za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom din 36.— Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri Jugopatent, Ljubljana, Dvořakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošliemo poštino prosto. — Sprejememo prebrodajalce. 13544-1

Citaite, »Večernik«

K SUNKI KRUH »TURIST«.

Crni kruh iz rži je zelo tečen, ostane 8-10 dni v največji vročini popolnoma svež in okusen. Parna pekarna Feiertag, Betnavska 43, telefon 2824. Podružnice: Ulica 10, oktobra, Meljska 65, Glavni trg 19 in Pristaniška 2. 1129-1

STEZNIKI PO MERI

za Vašo pomladansko toaletto samo v I. specialni delavnici. Popravila in preurejanja se sprejemajo. J. Kocmut, Meljska 3. 1016-1

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu naznanjam, da moja hiša v Makarjevi ulici 1 ni na prodaj. Glede pojasnili vrašati Viktorija Andrejek, gostilna »Novi dom«, Makarjeva ul. 1, Studenci. 1290-1

KOMPANJON

z 200-300.000 din k sigurnemu rentabilnemu podjetju v Mariboru se proti vknjižbi išče. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Kompanjon 250«. 1299-1

DREVESCA

češpeli, breskev in marelic najboljših sort pri Dolinšek, Kamnica p. Maribor. 1255-1

ZAMENJAM

Filips-radioaparat, 5 cevni, skoraj nov, za motorna kolo do 300 ccm. Ponudbe pod »Spomlad« na ogl. odd. »Večernika« 1273-1

KDO BI POSODIL

državnemu uslužbencu 23.000 din. proti garanciji, dobrim obrestim in mesečnemu odplačilu 800 din. Pisarne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točnost«, 1279-1

IŠČEM POSOJILO

50.000 din proti vknjižbi, plačam dobre obresti. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »50.000«. 1300-1

Proda se DOBROIDOČA GOSTILNA na prometni točki v Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Promet«. 1301-1

VINOTOČ ŠTURM

toči novo vino in stari rulanec samo od 5 l navrej. Ob nedeljah popoldne zaprto. 1324-1

TORRICE KOVČEGI

hrbtinski velika izbira pri Šerbatu Meljska 2. Tra svo bade 6. 1330-1

VOJAKI NOVINCI-REKRUTI

vse potrebšćine dobite v trgovini Anton Franko, Maribor, Valvazorjeva 36, vogal Frankopanove. Za pomlad no gavnice, svieno perilo, modrćke, bluze, roćne torbice, kovćege, razno galanterijsko ter pleteno blago. Velika noć je blizu — pregledite garderobol! 1337-1

PREMOG — PEKLENICA

in druge premoge vagonška naroćila dobavlja toćno po najnižji ceni: Pisarna za premog D. Stuhec, Maribor, Kra lja Petra trg 4. 1344-1

Trsne ceplienke

prvovrsne, nudi splošno znana trsnica Ivan Ratej, Slovenska Bistrica. Mnogoštevilna priznanja na razpolago. 1337-1

GONILNE JERMENE

za tovarne, mline, žage itd., kakor tudi šivalne in vezalne jermene v prvovrsni kvaliteti priporoća IVAN KRAVOS, Maribor, Aleksandrova c. 13, telefon 22-07. 1053-1

SPALNICE, IEDILNICE, KU. HINJE

vseh vrst v najmodernejših lastnoroćnih izdelavah dobite v zalogi pohišćiva Aleksandrova c. 48. 4311-1

PONIKLANJE.

dokromanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trsteniakova ulica 5. 6177-1

PREMOG

za domaćo in centralno kurjavo ter industrijo nudi premogovnik Ključarovci pri Ormožu. 934-1

BIFE »LAJOS«

Valvazorjeva 30 v palači dr. Sedaja, kjer toći nepokvarjena vina kakor: krajnski cviček, zeleni silvanec, renaki rizling in dnevno sveže olivo v sodćku. Čez ulico popust. Velika izbira delikates. Za Vaš ceni, obisk se priporoća ta Lajoš in Antonila Kum'in. 1331-1

TUDI VI RABITE SLIKE

za legitimacije, poselske knjige in potne liste. Hitro in poceni v najboljši izdelavi, če je treba tudi v 2 urah jih napravi samo Foto-Kleser, Vetrinjska ul. 30, nasproti Grajskega klna. 1347-1

Za spomlad novi modeli

Preostali posamezni pari po zelo ugodnih cenah

„KARO“

OVI ŽIVOMOT

moško perilo po meri, ceneno in najboljše kakovosti maribor - gosposka 24

Nova dvostanovanjska VILA z lokalom in vrtom, na prometni cesti, se ugodno proda radi selitve. Sp. Hajdina 15. pri Ptuj. 1405-2

MALO HIŠO prodam, zemlje 1000 m², cena 10.000 din. Vprašati pri Blaž Gracej, Zg. Radvanje 72 pri Mariboru. 1365-2

Klobuke darva, čisti in fasonira po zadnji modi od 10-25 din. Babošek Vladko klobučarstvo MARIBOR, VETRINSKA 5

MALO IN LEPO POSESTVO 15.428 m², v okolici Ljutomeru poceni naprodaj. Vprašati Sauger, Ruše 226. 1361-2

NOVOZGRADBA soba, kuhinja, vrt, 16.000. — Novozgradba, 4 sobe, 3 kuhinje, vrt 800 m², 55.000. — Vila, novozgradba, lepe sobe, komfort, poceni. — Posestva od 3-300 orajov. Znamka za odgovor din 3. — Posredovalnica »Rapid«, Gosposka 28. 1363-2

ona najde že sedaj bogato izbiro pomladanskih plaščev, pletenih in jecyrs oblek pri konfekciji greta maribor grajski trg

HIŠA z velikim vrtom blizu Tržaške ceste se proda. Cena 150.000 din. Naslov v ogl. oddelku »Večernik«. 1369-2

LEPO PARCELO v Studencih po nizki ceni prodam. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Za polovično ceno«. 1391-2

ZAGREBSKI CENTRALNI BIPE izvrstno idoč, na najpomembnejši poziciji pri Jelačičevem trgu, dokazan in garantiran mesečni promet din 60.000, se prodaja skupno z elegantno opremo, veliko zalogo blaga, zaguarano solidno najemnino za dia 130.000. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144 1410-2

PRODA SE HIŠA s 5 sobami, 1½ orala zemlje, s sadonosnikom in nekaj vno grada, eno uro od Zalca oddaljeno, za 58.000 dinarjev. Naslov v upravi »Večernik«, Celje. 1403-2

VELIKONOČNA IZBIRA DARIL V SLAŠČIČARNI TOMOVIĆ IVO MARIBOR, GOSPOSKA UL. 2

Stanovanje

STANOVANJE 2 sobi in kuhinja, lepo, sončno se odda mirni stranki brez otrok. Principova 9. 1214-5

SOBA S ŠTEDILNIKOM in dvosobno stanovanje se odda takoj, 6sobno stanovanje z vsemi komfortom. ev. deljeno, se odda takoj. Vprašati: Tyrševa ul. 24-I, desno. 1051-5

ODDAM lepo, sončno, podprtilično, ga rantirano suho stanovanje, sobo in kuhinjo. Stritarjeva ul. 37. 1291-5

DVOSOBNO STANOVANJE oddam. Vprašati od pondeljka naprej Klavniška ul. 5. 1213-5

SOBO IN KUHINJO oddam. Pobrežje, dr. Verstovškova 23. Vprašati pri Stupan, Koroška c. 18. 1282-5

STANOVANJE sončno sobo in kuhinjo z vrtom in z vsemi pritliklinami oddam za din 200.—. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1307-5

Sončno, mirno DVOSOBNO STANOVANJE vas komfort, nova zgradba, bližina kolodvora in nove carinarnice se odda s 1. ali 15. aprilom, Erjavčeva 14-I, desno. 1308-5

SOBA IN KUHINJA s pritliklinami se odda. Sokolska 4, Pobrežje, s 1. aprilom. 1310-5

TRISOBNO STANOVANJE z vsemi pritliklinami se odda s 1. aprilom. Vprašati Prva hrvatska štedionica, Gosposka ulica. 1317-5

SOBO IN MAJHNO KUHINJO oddamo. Pipuševa 12. 1320-5

SONČNO STANOVANJE soba in kuhinja z vrtom se odda takoj. Pobrežje, Cankarjeva 32. 1325-5

VELIKA SOBA in kuhinja z vodovodom se takoj odda. Cankarjeva ul. 24 Pobrežje. 1327-5

DVE LEPI STANOVANJI s pritliklinami oddam takoj. Betnavska c. 39. 1329-5

STANOVANJE soba in kuhinja, z velikim vrtom se odda stalni stranki s 1. aprilom. Studenci, Sokolska ul. 13. 1335-5

SONČNA SOBA IN KUHINJA Tomšičev drevored, se odda 2 osebama. Naslov v ogl. oddelku »Večernik«. 1368-5

SOBA IN KUHINJA se odda s 1. aprilom. Bolnikova 19, Nova vas. 1373-5

SOBO IN KUHINJO oddam. Taborška 22 1374-5 Službo dobi

ZANESLJIVEGA VRATARJA po možnosti bivšega detektiva ali orožnika, za službo podnevi. Dobri računarji imajo prednost. Ponudbe pod »Svečane« na ogl. odd. »Večernik«. 1167-9

Sprejmejo se dobri MIZARJI Ježek, Melje. 1249-9

MLAJŠO SLUŽKINJO sprejme gostilna »Novi svet«, Studenci. 1270-9

GOSPODINJO dobro kuharico, sposobno za vsa hišna dela, snažno in pošteno, ki ima rada otroke, sprejemem s 1. aprilom. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1306-9

VAJENEC za trgovino z mešanim blagom se sprejme, lirana v hiši. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1312-9

AGILNE IN POŠTENE sodelavce išče v vseh večjih krajih vpeljana zavarovalnica za pridobivanje življenjskih zavarovanj za preskrbo do te otrokom v zvezi s hranilniški-urami in drugih zavarovanj proti visoki proviziji. Temeljita vpeljava zaguarana. Ponudbe pod »Veliko poznanstvo« na ogl. odd. »Večernik«. 1336-9

SLUŽBO DOBI hišnica. Kneza Kocija 26, Krebelj. 1349-9

Petit Paris ima vedno najnovjšo damsko modno blago: perilo, nogavice, potrebščine • Prispelo pomladne novosti

VAJENCA v trgovino z mešanim blagom na deželi sprejme večja tvrdka. Ponudbe pod »Vajenec« na ogl. odd. »Večernik«. 1341-9

SLUŽKINJA za vse, ki zna tudi nekaj kuhiti, se išče. Gregoričeva ul. 8-I, desno. 1348-9

PEKOVSKI POMOČNIK skupni delavec, želi sprememiti službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Tako ali pozneje«. 1333-9

SPREJMEM HLAPCA ki zna voziti s konji ter opravljati vsa kmečka dela. Kramberger, gostilna, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1370-9

SLUŽKINJA ki se razume tudi v gostilniški kuhinji, se sprejme. Kramberger, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1372-9

TRGOVSKEGA POMOČNIKA verziranega v železni stroki, sprejememo takoj. Hitne ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiva mlajša moč«. 1397-9

URADNICO sprejmemo takoj v službo v Ljubljani. Predpogoj: perfektno obvladanje strojepisja, popolno znanje slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika. V ponudbi je navesti dosedanje službe. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod šifro »Industrija«. 1394-9

IŠČE SE VINIČAR s širimi delovnimi močmi. — Oglasiti se: Meljska cesta 64 1393-9

Kavo, riž, čaj, olja ter vse špicerijsko blago, vedno sveže le pri MIRI PENIČ, Maribor, Vetrinska 9

ZASTOPNIKA V lepo SONČNO SOBO s kopalnico ob parku se sprejme 1 ali 2 gospodični na dobro oskrbo. Maistrova 6-III, desno. 1343-7

FANT se želi izučiti elektrotehnične ali kake slične obrti z vsó oskrbo. Ponudbe na »Večernik«, Ptuj. 1404-9

PRAKTIKANTINJA za pisarniške posle, z znanjem slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru, z absolvirano meščansko šolo, se takoj sprejme. Pismene ponudbe pod »Stanujoča v Ptuj« na ogl. odd. 1413-9

Sprejme se PLAČILNI ZAČETNIK ali plačilna, boljšega značaja, srednje starosti, govori il mora slovenski in nemški. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1385-9

PRODAJALKO sprejme večja trgovina. Pismene ponudbe s podatki na ogl. odd. »Večernik« pod »Zmožna«. 1400-9

Službo išče

TRG. ZASTOPNIK v Sloveniji, dobro vpeljan, z laimnim avtomobilom, išče konzumni artikel iz galanterijske stroke s zmerno kolekcijo. — Ponudbe pod »Trg. zastopnik« anononemu zavodu Hinko SAX, Maribor. 1423-10

TRGOVSKI POMOČNIK meš stroke želi iti na prakso v modno ali manufakturno trgovino. Pod šifro »Za Maribor« na ogl. odd. »Večernik«. 1360-10

Petit Paris ima vedno najnovjšo damsko modno blago: perilo, nogavice, potrebščine • Prispelo pomladne novosti

STROKOVNJAK za obrezovanje sadnega drevja na razpolago. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Strokovnjak«. 1362-10

MLAD TRGOVSKI POMOČNIK išče mesta v kaki večji trgovini, govori slovenski, hrvatski in nemški. Ponudbe na »Večernik«, Ptuj. 1406-10

Soba odda

SOBO S ŠTEDILNIKOM svetlo in suho, oddam. Tezno, Ptujška cesta 99. 1242-7

GOSPODIČNA sprejme na hrano in stanovanje. Smetanova ulica 50, Neubauer. 1302-7

SOBA s štedilnikom se odda mirni stranki. Jadranska 40, Pobrežje. 1304-7

Sprejmeta se takoj dva gospoda na HRANO IN STANOVANJE. Vprašati Vrtna ul. 8-II, levo. Maribor. 1314-7

MALA SOBA se takoj odda. Koroška 67. 1315-7

SOBA IN KUHINJA se odda. Pobreška c. 38. 1321-7

DELAVCA sprejmem na stanovanje in hrano. Vošnjakova 19, vrata št. 6. 1342-7

SOBO s štedilnikom ali prazno oddam. Zg. Radvanje 97, zraven tovarne svile. 1346-7

Prodaj

KRASNO POHIŠTVO kompletno, za 2 osebi, iz melikega lesa, v lepi barvi, skoraj novo, prodam zelo ugodno. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1217-4

KAKO PRIDETE NAJČENEJE DO VELIKONOČNE ŠUNKE? Čisto enostavno! Doma na podstrešju, dvorišču, vrtu, drvarnici, kleti in drugod leži polno starega železja, pločevine, cunil, steklovine in papirja kar najugodnejše prodate pri znani tvrdki Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija 14, Tezno, vogal Ptujške in Tržaške ceste. Naj letos ne ostane nobena hiša v Mariboru brez velikonočne šunke! 1256-4

SLADKO SENO se proda. Pobrežje, Aleksandrova 19. 1278-4

najnovjši model, malo rabljen, se proda za polovično ceno. Čret 22 pri Celju. 1292-4

OMARA S ČRKAMI za črkostavce ali tiskarne na prodaj. Vprašati Mariborska livarna in tvornica kovin, Maribor, Motherjeva ulica 15 1010-4

PES VOLČJAK naprodaj. Nasipna ul. 80, Pobrežje-Maribor. 1238-4

POSTELJE omare, mize, umivalnike, ogle dala itd. prodam radi selitve. Splavarska 6. 1293-4

OTROŠKI VOZIČEK globok, izredno, dobro ohranjen, se ugodno proda. Ciril-Methodova 18, vrata 2. 17.—18. ure. 1295-4

4 NOTNA STOJALA rabljena, prodam. Fras Erik, Slivnica pri Mariboru. 1197-4

Dobro ohranjene LEPE OBLEKE se cen. prodajo. Velik. 94 cm prsni obseg, bok 102 cm. — Vprašati dnevno od 19.—20. ure. Kolodvorska 4-III, vrata št. 7. 1220-4

MODERNI PLETENI ŠPORTNI VOZIČEK dobro ohranjen, se poceni prodaja. Meljska c. 38-II. 1285-4

POZOR! 4 kom. oken, novih dvodelnih z nadsvetlobo in rolo-omari co za din 400.— pri Rudred. Ribniško selo 38, Maribor. 1276-4

Poceni prodam DAMSKI KOSTUM temno moder za močnejšo osebo in svileno modro obleko. Jezdarska ul. 1, vrata I. 1313-4

OTROŠKI VOZIČEK globok, poceni naprodaj. Delavska ul. 4. 1319-4

NACIONALNA REGISTRIRANA BLAGAJNA na prodaj. Kemindustrija, Maribor, Aleksandrova cesta 44 1383-4

SOBO oddam pošteni gospodični ali gospe. Prodaj otroški sportni voziček. Dajem pouk na citre. Račeva 13-I, Maribor. 1352-7

Sprejme se GOSPOD na hrano in stanovanje. Meljska c. 59-I, vrata 7. 1354-7

Novo urejeno SOBO S ŠTEDILNIKOM ter prazno sobo, parketirano, oddam. Studenci, Ciril-Methodova 17 nasprotj pošte. 1366-7

SONČNA SOBA lepo opremljena, se odda bolj ši dami ali gospodu. Istotam se proda glasovir. Glavni trg 18-I. 1367-7

OTROŠKE HARMONIKE dobro ohranjene, naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1326-4

RADI SELITVE zelo poceni prodajam. Različne postelje z vložki, madrace več niz, omare, nočne omari ce, stole, umivalnike, kulturnišku omare, konjsko opremo, sedlo itd. Vežjak, Splavarska ul. 6. 1339-4

AVTO poltovorni, nosilnost do 1000 kg, v dobrem stanju se ugodno proda. Naslov iz prijaznosti v pisarni Združenja trgovcev, Vetrinska ul. 11-I. 1333-4

Prodaj DVA ŠIVALNA STROJA, cena 220 in 580 din. Slomškov trg 6. 1355-4

PRODAM KREDECO novo. Slovenska 5, Vodopivec. 1356-4

KLAVIRSKA HARMONIKA italijanske znamke, dobro ohranjena, en register, 120 basov, po ugodni ceni naprodaj. Vprašati restavracija »Ljutomer«, Rotovski trg 8. 1358-4

PRODAJA VINA IN PIJACE Rudolf Klifmann, Košaki 52. 1381-4

MOŠKA OBLEKA original angleško kakovosti za nizko postavu in beli volneni damski plašč srednje postave, oboje popoimoma novo. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1407-4

ZAGREBSKA TRGOVINJA z mešanim blagom, z velikim delavskim in konzumnim področjem, naprodaj s krasno kompletno opremo, uvedenim telefonom, celotne zalogo korrentnega in svežega blaga, zasiguarane nizke najemnine skupno s stanovanjem. Potreben kapital 55.000 din. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 1408-4

ZAGREBSKA GOSTILNA na križišču naprometnejših ulic, dobrodoča meščanska posebnost, krasni dvosobni lokali, kuhinja, pivnica, dvosobno stanovanje, poletni vrt — se proda s skupno opremo za 36.000 din. Krasna eksistencija. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 1409-4

SPALNICA dobro ohranjena, se poceni prodaja. Vprašati Prešernova ul. 18, vrata 2. 1388-4

DVE DELAVNI MIZI poceni prodaj. Pripravni za slašičarje ali peke. Naslov v ogl. odd. 1389-4

OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK na prodaj. Kralj, Klavniška 20 1392-4

KOLO staro in novo, poceni na prodaj radi selitve. Grill Franc, St. Pavel pri Preboldu. 1402-4

Proma enonadstropno ŠTIRISTANOVANJSKO HIŠO novo idano, blizu Tržaške ceste za din 150.000. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 1350-2

SOLIDNO SOSTANOVALKO iščem. Naslov v ogl. odd. 1390-7

OPREMLJENO SOBO sončno, oddam dvema boljšim gospodoma, Marljina ulica 10, part. 2, vrata. 1399-7

SPREJMEM GOSPODA na stanovanje in hrano. Eiuspielerjeva 26, Melje. 375-7

HHRANILNE KNJIZICE vrednostne papirje kupujemo stalno in po najvišjih cenah in takojšnjem plačilu RUDOLF ZORE Ljubljana, Gledališka ulica 12 1410-2

Volnene veste, damjke in moške velika izbira, nizke cene le pri MIRI PENIČ, Maribor, Vetrinska 9

Fotografija?!

v moderni izdelavi preimate ori

Fapeli

Maribor, Gosposka ul. 18 — Martinz

Stanovanje išče

MANJSE STANOVANJE v mestu išče zakonca brez otrok za junij ali pozneje. Čisto, sončno. Naslov na upravo pod »Točen plačnik«. 1384-6

Soba išče

Plačam mesečno din 1400 za OPREMLJENO SOBO v sredini mesta za dve osebi s kompletno oskrbo. Event. tudi prazna soba. Ponudbe pod »April-maje na ogl. odd. »Večernika«. 1322-8

Dodisi

POROČNA POSREDOVANJA boljših krogov posreduje uspešno in diskretno. Velika izbira odličnih parij v meštanskih, trgovskih, industrijskih, uradniških, intelektualnih in oficirskih krogih. Informacije pošiljamo proti naznaku din 10.— v znamkah diskretno. REZOR, Zagreb, Pošta 3. 1412-12

Jing
MAREC 1940
Sreda 31 dni
16

Pred sezono!
prodajamo 300 parov letnih čevljev in sandalet po starih cenah **od 125- do 195-**
Oglejte si stransko izložbo **„KINGSHOE“**
Gosposka ulica 30

VELIKA IZBIRA **KLOBUKOV** BARBISIO - HILLSON moškega in damskega perila plaščev iz balonske svile pri **A. HEDŽET**
Maribor — Aleksandrova c. 9

Lepo darilo za dilaka ali voljaka:
1 aparat za britje, 1 čopič za britje, 10 britvic, 1 milo za britje, 1 zobna ščetka, 1 zobna pasta, 1 kom. toaletnega mila, 1 doza za milo, 1 steklenica kolonjske vode **STANE SAMO DIN 30.—** / Ako želite, da Vam pošljemo po pošti, vplačajte gornji znesek plus din 4.— za priporočnino na čekovni račun 13285 ali v znamkah na naslov:
Foto tourist Loize Šmuc - Ljubljana
Aleksandrova c. 8

aboza obleke
moško perilo, kravate, nogavice, klobuke
kupite najceneje **Kotnik**
Maribor, Grajski trg 1

BRUSIMO STEKLA IZDELUJEMO OGLEDALA
V LASTNIH MODERNIH DELAVNICAH
STEKLARNA KOVAČIČ
MARIBOR — SLOVENSKA 10
KOROŠKA 10

ZELEZNIČARSKI PROMETNI URADNIK
24 let star, izredno soliden, popolnoma zdrav, visok, simpatičen, karaktern, želi poznanstvo s solidno gospodinjico iz dobro stoječe posestniške, trgovske ali kmetijske obitelji. Informacije z nakazilom din 10.— v znamkah daje diskretno. REZOR, Zagreb, Pošta III. 1411-12

Stikele
TEL. 45 15
SITAR & SVETEK
GRAVERSKI ZAVOD
LJUBLJANA
FRANČISKANSKA UL. 3

v najem

POSESTVO
prodam ali dam v najem, 18—18 oralov, Sanil, Vukovski dol, pošta Jarenina. 1237-15

Odda se v najem **HIŠA Z VRTOM**
od 15. aprila t. l. na Pobrežju, Nasipna ul. 5. 1297-15

NOVO HIŠO
z dvosobnim stanovanjem, kuhinjo in vsemi pritliklinami, elektr. razsvetljava, vrtom, niivo in sadonosnikom za dobo trih let, oddaljeno 1/4 ure od želez. postaje Orehova vas-Silvnica. Vpraša se: Hotinja vas šte. 23. 1379-15

Lokal

LOKAL
za trgovino in stanovanje oddam s 1. aprilom. Nasipna 18. Pobrežje-Maribor. 1346-14

LOKAL
za delavnico ali magazin in ena soba s kuhinjo se odda. Cvetična 8. 1382-14

Kapital

AKO RABITE POSOJLO
ne čakajte zadnjega trenutka, temveč javite se takoj pri hranilni posojilnici »Mol dom«. Ljubljana, Dvořakova ul. 8. 11778-16

... dokler ji ni stric obrisal solz s svojim robcem — opranim z Radionom!

Tudi Vi, ki niste več novinka v gospodinjstvu, mislite morda, da je Vaše perilo belo. Primerjajte ga pa enkrat s perilom, opranim z Radionom. Razloček je očiten ter Vas bo prepričal: z navadnimi sredstvi oprano perilo izgleda sivkasto v primeri s perilom, opranim z Radionom. Nič čudnega: navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, medtem ko kisikovi mehurički skupaj s peno dobrega Schichtovega mila, ki ga vsebuje Radion, prodirajo skozi tkanino in jo operejo tako, da postane »Radion-bela«. Uporabite pri pranju perila Radion, pa ne boste nikoli več uporabljali kakršnegakoli drugega pralnega sredstva!

Schichtov **RADION** pere sam

PISARNSKI PROSTORI
nasproti kolodvoru se tako oddajo v najem. Vprašati pri Bernhard. Aleksandrova 51. 1231-15

GOSTILNO
vzajem v najemu v mestu ali okolici. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »1252«. 1380-15

Kam, kle?
SAMO V GOSTILNI »SPLIT« dobite pristni dingač in vugova. Koroška c. 39. 1233-17

DNEVNO KONCERT
pevačic. Zelo zabavno. Restavracija Plauc. 1275-17

KONCERT
hrvatske kapele s petjem od sobote naprej v restavraciji Plauc. 1274-17

JOŽICE IN JOŽKE
vabi na družabni večer 18. III. Jožica Ksela, Ruše. Za ocvrte, pečene piske, ribe in dobro vina je preskrbljeno. Jožice in Jožki, na »videnju!« 1294-17

IZBORNO VINO
od 5 litrov. Major Lochert, Melliški hrib 19. 1309-17

RESTAVRACIJA A. SENICA
nudi cenl. gostom vsak čas izbrana jedila in najboljša ljubljanska in okoliška vina po zmernih cenah. Cez ulico 20 od enega litra naprej znaten popust. 1334-17

SV. MARTIN PRI VURBERGU
gostilna Kostajnshek vabi za nedeljo 17. marca na domače kolone, pohane piščance in dobro kapljico. Avtobus vozi ob 1/3. uri z Glavnega trga dol in ob 7. uri nazaj. 1340-17

DOSPELO
novo izborno vino. Prepričajte se! Trafenik. Prešernova klet v Gosposki ulici. telefon 25-43. 634-17

DANES IN JUTRI!
nastopa damska kapele v narodnih nošah. Odrto do 2. uri zjutraj. Restavracija »Ljutomer«. Rotovski trg. Stibler. 1387-17

GOSTILNA ROBIČ
Limbuš, vabi cepjene goste na domače kolone v nedeljo 17 t. m. 1359-17

RESTAVRACIJA »UNION«
toči najboljša domača vina iz lastnih goric, kakor tudi svetlinska in ljutomerska. Najboljše novo Bock-pivo Union. Vsako nedeljo sočni gulljaž. Najboljša dunajska kuhinja in razno specialitete. Se priporoča Alojz Jarc. 1395-17

JOŽICE IN JOŽEVI!
Naročite za vaše godovanje izborno kapljico, ki jo dobite najcenej pri Senici. Ulica kneza Kočila. 1308-17

POSOJILNICA NARODNI DOM
v Mariboru z. z. o. j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru
REZERVE BLIZU DIN 12.000.000—

Najbolj varna nalozba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravske banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo - Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

Centrala Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica Celje
nasproti pošti, prej Južno-
štajerska hranilnica

SPREJEMA VLOGE NA KNJIZICE IN TEKOČI RAČUN PO NAJUGODNEJSEM OBRESTOVANJU!

Prinašamo **ravnokar dospele**

DAMSKÉ NOGAVICE svila in flor v modnih barvah
MOŠKE NOGAVICE in športne nogavice
OTROŠKE NOGAVICE
DAMSKÉ TORBICE v usnju in polusnju

V bogati izbiri in najnižjih cenah **JOS. MARTINZ - MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 18**

MESTNI TRG 5.

Otroški vozički

najnovjših modelov za leto 1940. Globoki, polgloboki in športni poceni. Oglejte si izložbo pri
„OBNOVA“ F. Novak
Jurčičeva 6

Za Veliko noč

boste dobili najboljše delikatesno blago in

šunke,

po želji kuhane najceneje v delikatesni trgovini

„IDA“, Aleksandrova c. 18

Zaloga vezanih plošč

in formirjev po tovarniški ceni pri

„OBNOVA“ F. Novak
Jurčičeva ul. 6

Spomnite se CMDI

Obleke

nove vzorce za može in fante dobite poceni v veliki izbiri pri
J. VEZJAK, Vetrinjska ul. 17

Prepričajte se,

da dobite v vseh nujnih zadevah najtočnejša navodila na strogo znanstveni podlagi pri
Astrografologinji MME FELICITAS
ob torjih in petkih Sodna ulica 26/III., vrata 8.

Izvrstne velikonočne šunke

Vse vrste prekajenega mesa ter odlične kranjske klobase po najnižjih cenah dnevno sveže pri

Anton TAVČAR, Jurčičeva ulica

Za vse izolacije proti vodi le

BETONIT

za vlago nepropustni in zid osuševajoči notranji in zunanji omet le

IZOLATOR

Zahtevajte navodila in cene pri
»BETONIT« kemični izdelki za gradbeno industrijo v Mariboru
Vojašniški trg št. 2

V poliubni izbiri

dobite vse šlagerje, plesne, narodne s harmoniko na domačih gramofonskih ploščah že po din 35.—. Zahtevajte brezplačne sezname.

Glavno zastopstvo za Maribor: Melnet & Herald

Oglašujte!

Za boleznj ledvic, žolča in mehurja, za stopitev njihovih kamnov in za preprečenje vsakovrstnega njihovega obolenja vzemite:

ZDRAVILNI DUBRAVKA ČAJ

Uspeh zanesen. Potrebne tri škatle. Cena s poštnino din 90.—. Dobi se v lekarnah. Po pošti pošilja: Kem. farm. laboratorij: Mr. I. Andrilič, apotekar, Mostar.
R. S. br. 14471.25/V 1935

Mleko

surovo in kuhano, sir, čajno in kuhano maslo, sladka in kislá smetana se dobi v

NOVI MLEKARNI

na vogalu
Kraja Petra Irge in Ruške ceste
Za obilen obisk in naklonjenost se pripravljamo
Švarc Franc

OKASA

tablete

pri spolni slabosti lahko poskusite

OKASA

tablete za moške

100 komadov din 220.— proti povzetju

Zastopnik: **Lekarna Mr. Rožman Miroslav**
Beograd — Terazije 5
Ogl. rep. S. 5946 26

Kakor dih fanke svilene nogavice

kombinirane od najcenejše do najdražje izdelave, modrčki, najnovjši modeli steznikov po meri. Rokavice v veliki izbiri brez poviška cen pri

„Luna“

Maribor, Glavni trg, avlo, post.

PREDILNICA BOMBAŽA v okolici Beograda išče

energičnega molstra

za pomožne in »rinošpin« stroje. Ponudbe pod »Predilnica 1274« na »Propaganda« a. d., Beograd, poš. pret. 409.

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunjice, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter.
Dravska ul. 15. Te' 26-23.

MODERNI VOZIČKI

po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclja 4

Špecerijska trgovina

na prometni točki, v sredini največjih celjskih tovarn, se odda v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Večernik«, Celje.

Hišni posestniki

Udeležite se vsi — člani in nečlani društva — **REDNEGA OBCNEGA ZBORA** ki se vrši v nedeljo, dne 17. marca 1940 ob pol 10. uri dopoldne v restavracijskih dvorani hotela »Novi svet« v Jurčičevi ul.

Moški! Pri spolni slabosti (spolni impotenci) poskusite hormonske pilule HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: **KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor.** — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. rep. S. br. 5845-38.

KLOBUKI

v najnovjših barvah in oblikah
BOGATAJ JOSIP
Maribor, Gosposka ul. 3
Nizke cene, strokovna postržba!
Pred nakupom si oglejte izložbo.

Pomladni ženski plašči

ABOŽA OBLEKE

Velika izbira! — Ugodne cene!

J. P R E A C
MARIBOR - GLAVNI TRG 13

Naznanilo

naznanjava svojim cenj. odjemalcem, da bova še nadalje vodila **KROJASKI SALON** našega umrlega očeta in soproga gosp. Stanislava Vidoviča, Gledališka ulica 10, v nezmanjšanem obsegu in naprošava cenj. stranke, da nama ohranijo še nadaljnje zaupanje. — S spoštovanjem

MARIJA VIDOVIČ IN SIN.

Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov ter žganjarna

Na delo!

JAKOB PERHAVEC

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9 - TEL. 25-80

Rum, konjak, slivovka, brinjevec, droženka in klekovača.
Specialiteta: Grenčak in vermut.

Na delo!

Halo! Halo!

Velika odprodaja ostankov. — Krojaške potrebščine.

Največja izbira spomladanskega blaga v angleški in češki kvaliteti, po znano najnižjih in še starih cenah, za damske in moške obleke, plašče, kostume, hubertuse, oficirste, železničarske in financerske uniforme, dobite samo

v Češkem magazinu
(pri glavni policiji) Maribor

SKRBI?

Obrnite se na grafologa
F. T. Karmaha

ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki Vam bodo koristili vse bodoče življenje. Kupec knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga je velike važnosti in koristi za spoznavanje samega sebe in bližnjih. Pri brezplačni analizi lahko stavite grafologu 3 od teh 10 navedenih vprašanj, katera Vam razjasni:

1. Vaš karakter, njegove kvalitete, njegove nabe:
2. Vaše izgled v ljubezni:
3. Vaše izgled v kupčijah:
4. Vaše izgled v podedovanju:
5. Vaše življenjsko dolžost:
6. Vaše prijatelje in protectorje:
7. Vaše sovražnike, zahrbtnost, krive obdolžitve itd.:
8. Potovanja, spremembe bivališča:
9. Zadeve v rodbini:
10. Vse, kar želite vedeti o loterijskih zadevah.

F. T. KARMAH, svetovno znani eksperimentalni psihografolog — pisec epohalne knjige »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima preko 200 slik v luksuzni izdaji, katero lahko kupite pri discu. Natančen naslov: **F. T. KARMAH, ŽALEC, dravska banovina**. Knjiga stane din 30.—, denar se pošlje na ček, račun št. 17.455. V teku 48 ur boste dobili v zaprtem ovoju svojo življenjsko analizo, ki Vas bo prepričala, da boste izkoristili sleherno možnost in da boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni Vam treba storiti ničesar drugega kakor poslati kori označene podatke. Ne odbijajte tega uspeha v današnjih mračnih časih!

Novo BOK PIVO

pivovarne »UNION«
v Ljubljani je od danes naprej v prometu

Čaj za želodec
od Dr. Havličke

regulira prebavo, tlak krvi, debelost, pospešuje izmenjavanje tvarin, izločuje pokvarjene sokove itd. Zavoček din 20.—. Poizkušajte tako! in očitel!

Lekarna Mr. V. ROJC
ZAGREB, Gornji grad 5.

Oz. l. S. br. 1990/1935.

Štampljike

signirne

SOFRA
MARIBOR
Gregorčičeva ul. 24

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HÖHNER
harmonike so od vseh najboljše

Zlato in srebro,

briljante, zastavljajne listke išče puino za nakup

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

Velika izbira, nizke cene

otroških vozičkov, dvokoles, šivalnih strojev, prevoznih trikotnikov, invalidnih vozičkov, pnevmatike pri
F. BATJEL, MARIBOR, Aleksandrova 26
Telefon 26-14

Šivalne stroje in kolesa

prodaja poceni in na male mesečne obroke mehanik **DRAKSLER, Vetrinjska ul. 11** Prevzame vsa popravila šivalnih strojev in koles kakor emajliranje, ponikljanje in pokrovanje po najnižjih cenah.

Umrl mi je kot žrtev dela ljubljeni soprog, gospod

Filip Berlot

vratar državnih železnic na koroškem kolodvoru v Mariboru.

Pogreb bo v nedeljo, 17. marca 1940, izpred mrtvašnice na Pobrežju. Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 16. marca 1940.

ZALUJOČA SOPROGA MARIJA in ostali sorodniki.

S 1. aprilom t. l. se odda v najem več **VELIKIH PRAZNIH SOB**

posebno prikladnih za pisarne, klubske prostore in slično, v središču mesta. Istotam se odda tudi več manjših praznih sob za samska stanovanja. Pismena pojasnila daje Klub absolventov trgov. akademije v Mariboru, Tyrševa 2, ali telef. 26-28

Naročniki pri naših inseren- kupujte jih ter oglašujet

Največja in najstarejša trgovina angleških tkanin v Jugoslaviji
ANASTAS PAVLOVIĆ

Osnovano 1844. leta

Centrala:
BEOGRAD

Podružnica:
ZAGREB, Praška 4

Najpovoljnije cene!

Zahtevajte vzorce iz Zagreba

Grad sreče...

Tujskoprometna zveza »PUTNIK« v Mariboru, glavna kolektura drž. razr. loterije

vabi tudi Vas,

da preizkusite svojo srečo in nabavite srečko 40. kola državne razredne loterije. V tem kolu bodo izžrebani dobitki v skupnem znesku din 65.000.000.—. Zrebanje I. razreda 12. aprila 1940.

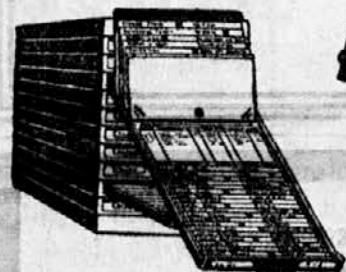
Cene srečk: cela	din 200.—
polovična	din 100.—
četrtinska	din 50.—

Točna, hitra in diskretna postrežba!

Naročite čimprej srečko v

»Gradu sreče« - »Putnik«

MARIBOR, TRG SVOBODE-GRAD. — TELEFON 21-22, 21-29.

Kartoteka:

preglednosti
točnosti
enostavnosti
zanesljivosti
in cenenosti

Safra MARIBOR
Gregorčičeva 24
Tel. 25-10

Kolesa popravljaja

emajlira in poniklja dobro in poceni samo

MEHANIČAR

BOGOMIR GRUBER

MARIBOR, Valvazorjeva ulica, palača Dr. Sedaja

Preselitev!

Dovoljujem si cenj. občinstvu naznaniti, da sem preselil svojo delavnico iz Jerovškove ul. 34 v VETRINJSKO ULICO 18. Prosim za cenj. naročila, katera bom najsolidneje in po konkurenčnih cenah izvrševal.

JUTERSNIK JURIJ, slikar in pleskar
delavnica VETRINJSKA UL. 18, stanovanje SODNA UL. 15

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni mož, oče, tast, stari oče, in stric, gospod

Simon Gajšek

žel. uradnik v. p.

po dolgi in mučni bolezni, dne 15. marca umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 17. marca t. l., ob 1/2 16. uri popoldan, izpred mrtvašnice na Pobrežju.

Maribor, Ljubljana, G. Radgona, Wiener Neustadt, Wien, dne 15. marca 1940.

Žalujoča soproga, otroci in ostalo sorodstvo.

Pozor!

BENCIN

Pozor!

je trajna skrb za lastnike avtomobilov. Zato si pustite montirati MC-GENERATOR, ki se kuri z domačim ogljem, s katerim prihranite do 80%.

Strojna delavnica LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 85